

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Д О К Л А Д

**КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА 2010 Г.**

*Да посрещнем предизвикателствата на кризата
и да осигурим подкрепа за хората в трудни
времена*

СОФИЯ
ОКТОМВРИ 2009

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. УВОД	3
II. ИКОНОМИЧЕСКА РАМКА	8
II.1. СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА СВЕТОВНАТА ИКОНОМИКА	8
II.2. СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА	9
II. 2.1. Промяна в прогнозите за икономическата ситуация.....	14
II. 2.2. Очаквано развитие и предизвикателства пред националната икономика през 2010 г.	15
III. КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА	18
III.1. ПРЕГЛЕД НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА (КФП) КЪМ М. АВГУСТ 2009 Г.	18
III.2. ОЦЕНКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КОНСОЛИДИРАНИЯ БЮДЖЕТ ДО КРАЯ НА 2009 Г.	23
III.3. КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА 2010 Г.	25
III.4. ОЦЕНКА НА УСТОЙЧИВОСТТА НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ И ОСНОВНИ РИСКОВЕ ПРЕД ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА 2010 Г.	29
IV. ПАРАМЕТРИ НА БЮДЖЕТ 2010	33
IV.1. ПОДДЪРЖАНЕ НА БАЛАНСИРАНА БЮДЖЕТНА ПОЗИЦИЯ	33
IV.2. ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛНА ПОЛИТИКА	33
IV. 2.1. Цели на данъчно-осигурителната политика	33
IV. 2.2. Структура на консолидираните приходи по основни източници	35
IV. 4. ПУБЛИЧНИ РАЗХОДИ	49
V. ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ	76
VI. УПРАВЛЕНИЕ НА ДЪЛГА И ФИНАНСИРАНЕ	81
VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	86
ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ	88
ПРИЛОЖЕНИЯ	90

Да посрещнем предизвикателствата на кризата и да осигурим подкрепа за хората в трудни времена

I. УВОД

Настоящият доклад представя основните бюджетни параметри, които са залегнали в проекта за Закон за държавния бюджет на Република България за 2010 г. Те са съобразени с целите на фискалната политика и с приоритетите и антикризисните мерки на правителството при спазване на основните принципи за съставянето на бюджета.

С бюджета за 2010 г. стартира изпълнението на политиките на правителството на европейското развитие на България за преодоляване на последиците от глобалната финансова и икономическа криза и възстановяване на българската икономика, фокусирани върху реализиране на социалния ангажимент на държавата към гражданите, в условията на социална пазарна икономика.

Отчетеният в началото на 2009 г. спад на икономическата активност, забавяне растежа на brutния вътрешен продукт и съществено намаление на приходите в бюджета предполагаше предприемането на незабавни мерки. Вместо това бяха поети значителни по обем дългосрочни ангажименти, без да е осигурено финансирането им за текущата и следващите години.

Реалните оценки на текущото изпълнение на консолидираната фискална програма за 2009 г. и отделните ѝ съставни елементи се разминават съществено с предвиденото по Програма 2009 към проектобюджета от миналата година. Постоянно увеличаващият се дисбаланс, значително превишаващ предвидените в закона за бюджета за 2009 г. фискални буфери, наложи предприемането на спешни мерки за преодоляване на тази негативна тенденция чрез ограничаване на разходите и повишаване събираемостта на приходите.

Първите решения на новото правителство бяха насочени към оптимизиране и ефективно ограничаване на нелихвените разходи и трансферите по републиканския бюджет, като с приемането на Постановление № 196 от 11 август 2009 г. общият размер на

одобрените мерки в частта на разходите възлиза на 1.15 млрд. лв. Въпреки това, оценките за изпълнението на бюджета на годишна база показаха невъзможност за постигането на неутрална бюджетна позиция в края на 2009 г. Това наложи предприемане на допълнителни активни действия за повишаване на събираемостта на приходите чрез засилване на митническия контрол по границите и стриктен контрол и проверки от страна на приходните администрации за пресичане на контрабандния внос в страната и противодействие на схемите за неправомерно възстановяване и/или невнасяне на ДДС, акцизи, мита и други данъци.

Забавянето на бюджетната процедура за 2010 г., дължащо се основно на липсата на политическа воля за одобряване на средносрочна фискална и бюджетна рамка преди парламентарните избори, наложи спешно приемане на нова бюджетна процедура за 2010 г. от настоящото правителство с актуализирани етапи и срокове за подготовка на бюджетните документи.

С решение от 31 август Министерският съвет одобри средносрочна фискална рамка и основни допускания за периода 2010-2013 г., покриващ мандата на правителството. Следвайки одобрените икономически и фискални цели, както и приоритетите на бюджетната политика, правителството предприе необходимите стъпки и разработи тригодишната бюджетна прогноза и разходните тавани по ПРБК, без по общини, за периода 2010–2012 г. и законопроекта за държавния бюджет за 2010 г.

С оглед преодоляване на негативните последици от срива на световната икономика, правителството одобри пакет от 76 антикризисни мерки със срок на действие до края на април 2010 г., разработен с активното съдействие на бизнеса и синдикатите.

Приетите на 1 октомври 2009 г. с решение на Министерския съвет „Икономически мерки за възстановяване на българската икономика (27.07.2009 г.–27.04.2010 г.)” включват мерки, насочени към осигуряването на устойчивост на макроикономическата и финансовата системи, подобряване на бизнес средата, активизиране на аграрното производство, изграждане на по-добра инфраструктура, стимулиране на заетостта и социално подпомагане, изграждане на икономика, основана на знанието, ефективно управление на средствата от еврофондовете.

В настоящото състояние на икономиката усилията на правителството следва да се насочат към постигането на изпреварващ темп на създаването на нови работни места в реалната икономика с цел смекчаване на последиците от съкращаването на заети, вследствие на оптимизацията в публичния сектор.

В ситуация на намаляваща икономическа активност, водеща до свиване на приходната част на бюджета, като основна мярка за постигане устойчивост на макроикономическата система правителството се ангажира с поддържане на балансиран национален бюджет, в който не са включени средствата от европейските фондове и програми. Балансираният бюджет е необходим в подкрепа на усилията за възстановяване на икономиката, като доказателство, че държавните разходи са под контрол дори по време на криза. Балансираният бюджет е сигнал за стабилността на публичните финанси на страната в подкрепа на усилията за присъединяване към еврозоната. Този подход дава възможност за определяне на твърди разходни тавани по отделните сектори, финансирани със средства от българския данъкоплатец и свобода на министерствата, управляващи средства от европейския бюджет да изпълняват в максимална степен оперативните програми, независимо от ограниченията на фискалната рамка.

Наложи се вземането на трудни решения за реструктуриране на разходите между отделните сектори, за да бъде изпълнена поставената фискална цел, като рамката от предходната година, която е база за подготовката на Бюджет 2010 беше ревизирана.

В дневния ред на новото правителство от първостепенно значение е преодоляването на последствията от свиването на световната икономика и максимално бързо връщане на България към устойчив икономически растеж. Основните инструменти на икономическата политика в страната за постигане на горните цели остават в сферата на фискалната политика и структурните реформи.

Забавянето на икономиката и липсата на своевременни мерки в началото на кризата се отразяват неблагоприятно върху приходите по консолидираната фискална програма, като рисковете пред изпълнението на тази част на бюджета се запазват и за 2010 г.

Намаляващите бюджетни ресурси в условията на икономическа рецесия налагат определяне на области за приоритетно финансиране в рамките на възможностите на бюджета за 2010 г. и полагане на усилия за ефективно осигуряване на социална

защита и подкрепа за уязвимите социални групи.

Правителството предвижда за 2010 г. запазване на данъчните ставки при преките данъци, увеличаване на косвените данъци по отношение на някои акцизни ставки, както и намаляване на осигурителната тежест като най-добър стимул за запазване на работните места в условията на икономическа рецесия.

Запазването на данъчната стратегия на правителството има за цел избягване на резки изменения в провежданата политика по приходите в условията на икономически спад. В пакета от данъчни закони не се предвиждат основни промени по отношение на размера на данъчните ставки, с изключение на ставките за някои акцизни стоки.

Предложените изменения и допълнения на данъчните закони имат за цел усъвършенстване на данъчната практика, преодоляване на съществуващи трудности и подобряване на изпълнението на данъчните закони, както и отстраняване на несъответствия на данъчното законодателство с правото на ЕС.

Очевидно една от задачите е подобряване ефективността в събираемостта на данъците, което включва повишаване броя на ревизиите на място, по-чести и подробни одити, както и по-стриктни счетоводни правила и съдебно преследване на нарушителите на закона.

Стратегически приоритет е оптималното и ефективно разпределение на публичните ресурси, включително на средствата от европейските фондове, с цел повишаване на конкурентноспособността и ускоряване на реалната конвергенция на българската икономика към средните нива на ЕС.

Правителството е изправено пред предизвикателството да осъществи планираните политики и програми в отделните сектори в условията на икономически спад, разполагайки с по-малко бюджетни ресурси.

Приоритетите в разходната част на Бюджет 2010 са образованието, здравеопазването, социалният сектор, екологията и пътната инфраструктура.

През последните месеци на настоящата година се забелязват признаци на стабилизация и възстановяване в сектора на производството както в САЩ, така и в Европа. Възможно е още през четвърто тримесечие на 2009 г. да бъде отбелязан положителен растеж в САЩ, а с известно закъснение и в европейските страни.

В резултат на по-късното проявление на негативните ефекти от кризата в България прогнозите за развитието на националната икономика през 2010 г. са за икономически спад от 2% в реално изражение. През 2011 г. се очаква да започне възстановяване на положителното развитие на икономиката, като двигател на растежа ще бъде износът. Очакваният икономически растеж ще бъде съпроводен с ръст на заетостта и намаление на безработицата.

Поддържането на валутен борд, благоразумна фискална политика и стабилна банкова система създават най-адекватните условия за възстановяване на икономиката, и са важни аргументи в преговорите за присъединяване на страната към ERM II и въвеждане на еврото във възможно най-кратки срокове.

II. ИКОНОМИЧЕСКА РАМКА

II.1. СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА СВЕТОВНАТА ИКОНОМИКА

Световната икономика в условия на глобална финансова криза

През изминалата 2008 г. глобалната финансова криза и последвалите отрицателни ефекти доведоха до забавяне на световната икономика, което бе най-осезателно в края на годината. Поради слабо вътрешно потребление и ограничени инвестиции американската и европейската икономики забавиха растежа си през втората половина на 2008 г., а през последните три месеца на годината отбелязаха отрицателен растеж.

Таблица № 1: Реален растеж на БВП по тримесечия на годишна база

	III 2008	IV 2008	I 2009	II 2009
САЩ	0.0%	-1.9%	-3.3%	-3.8%
ЕС-27	1.0%	-1.6%	-5.2%	-5.6%

Източник: Евростат, Bureau of Economic Analysis (USA).

Сигнали в посока на стабилизация и възстановяване на световната икономика

От началото на 2009 г. неблагоприятното развитие продължи и през второто тримесечие спадът се задълбочи. През последните месеци на настоящата година се забелязват признаци на стабилизация и възстановяване в сектора на производството както в САЩ, така и в Европа. Възможно е още през четвърто тримесечие на 2009 г. да бъде отбелязан положителен растеж в САЩ, а с известно закъснение и в европейските страни. Възможно е сигналите в посока възстановяване да са предимно ефект от експанзионистичните политики на правителствата и следва да се разглеждат внимателно, поради възможност от отшумяване на въздействието в резултат от намаление и/или прекратяване на фискалните стимули.

През втората половина на 2008 г. инфлацията в световен мащаб, измерена с ръста на потребителските цени, отбеляза забавяне. До голяма степен това бе резултат от спада на цените на суровините и по-слабото потребление на фона на световната икономическа и финансова криза. Запазването на ниските нива на търсенето доведе до годишен спад на цените в САЩ от март 2009 г. и в последствие и в еврозоната от юни.

II.2. СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА

Брутен вътрешен продукт

Ефектите от кризата се пренесоха и върху националната икономика

Брутният вътрешен продукт нарасна с 6% за 2008 г. За периода януари-септември 2008 г. растежът на БВП се ускори и достигна 7.0% в реално изражение, главно поради подобряване на външнотърговското салдо. През четвъртото тримесечие на миналата година ефектите от световната икономическа криза повлияха върху икономиката на България и растежът на БВП се забави до 3.5%. Основните фактори бяха спад в износа на стоки и услуги и забавяне на индивидуалното потребление.

Негативното развитие продължи и през настоящата година, като БВП за първото полугодие на 2009 г. отбеляза спад от 4.2%, вследствие ограниченото вътрешно търсене. За същия период външният сектор реализира положителен принос за икономическия растеж, поради по-значителния реален спад на вноса (22.8%) спрямо износа (16.5%).

През последните две години инвестициите в основен капитал нарастваха с темпове от над 20% и към края на 2008 г. достигнаха дял от 33.4% от БВП. Поради ограничените финансови ресурси и несигурната икономическа среда в световен мащаб през първото полугодие на 2009 г. в България се наблюдава спад на инвестициите в реално изражение от 26.9%. Ръстът на частното потребление се забави до 1.5% през четвърто тримесечие на 2008 г. и стана отрицателен през първите шест месеца на 2009 г., поради ограничено кредитиране и нарастване на спестяванията, а също и поради спад на броя на заетите на годишна база.

Докато през 2008 г. селско стопанство се възстановяваше динамично след неблагоприятната реколта през 2007 г. и реализира най-висок темп на реален растеж (24.6%), от началото на 2009 г. този сектор реализира спад. Промислеността беше най-бързо засегната от световната икономическа криза, като добавената й стойност започна да отбелязва спад още през трето тримесечие на миналата година (спадът достигна 9.7% за първото полугодие на тази година). Растежът на услугите, които имаха основен принос за увеличението на БВП през 2008 г., за периода януари-юни на 2009 г. се забави до 1.9% на годишна база.

Инфлация

През първото полугодие на 2008 г. беше отчетена висока инфлация на годишна база (14.7% за юни), измерена с хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ). От втората половина на годината, поради разразилата се световна финансова и икономическа криза, международните цени започнаха да спадат, което повлия и на вътрешните цени. Добрата селскостопанска реколта също се отрази благоприятно върху динамиката на цените при хранителните продукти. Инфлацията на годишна база започна да се понижава и достигна 7.2% в края на годината. Средногодишната инфлация остана на относително високо равнище (12%), поради високите си стойности през втората половина на 2007 г. и началото на 2008 г.

Спад на инфлацията на годишна база през първите девет месеца на 2009 г.

През първите девет месеца на 2009 г. месечната инфлация на годишна база продължи да спада, като към месец септември тя достигна 0.2%. Цените на производител на промишлена продукция, предназначена за вътрешния пазар, отбелязват дефлация на годишна база от месец март 2009 г. Отрицателната инфлация при този индекс достигна стойност от 9.8% на годишна база през август. Цените на производител на продукцията, предназначена за износ, намаляват с още по-висок темп. Значителното намаление в инфлацията както при цените на производител, така и при потребителските цени, се дължи на спада в международните цени и свитото търсене.

Паричен сектор

Ефекти от кризата върху финансовата система

През 2008 г. финансовата система на страната започна да изпитва някои косвени ефекти от международната криза. Особено значим ефект от несигурността на пазарите бе очерталата се низходяща тенденция на Българската фондова борса, която доведе до отрицателна доходност на годишна база на вложенията на инвеститорите, включително на пенсионните фондове и колективните инвестиционни схеми. През април 2009 г. бе отчетено леко покачване на борсовите индекси, което продължи през август и първата половина на септември, но въпреки това на този етап не може да се говори за трайна възходяща тенденция на местния капиталов пазар.

Забавяне на кредита за частния сектор

Повишаването на предпазливостта на пазарните участници, нарастването на лихвените проценти по заемите, както и затрудненият достъп до външно финансиране, който обезпечаваше банките в страната с ресурси, доведе до забавяне на кредита за частния сектор. Към края на 2008 г. годишните темпове на изменение на вземанията на банки от неправителствения сектор се понижиха до 31.6%. Кредитът продължи да се забавя и през 2009 г., като бяха засегнати както

фирмените заеми, така и заемите за домакинствата. Към края на август 2009 г. годишният ръст на вземанията от частния сектор възлезе на 5.9% при запазване на исторически ниски месечни обеми на изменение.

Ниският ръст на кредитите, повишената цена на заемния ресурс, както и забавянето на икономиката, което започна от последното тримесечие на 2008 г., доведоха до изпреварващи темпове на нарастване на лошите кредити и влошаване на качеството на портфейлите на банките. През февруари 2009 г. БНБ промени регулациите, засягащи класифицирането и провизирането на рискови експозиции с цел осигуряване на повече гъвкавост на търговските банки при управление на кредитните им портфейли. Въпреки това към края на август 2009 г. делът на лошите кредити достигна 5.63% спрямо 2.15% година по-рано.

Действия за запазване на доверието във финансовата система и осигуряване на ликвидност в икономиката

От октомври 2008 г. БНБ предприе поредица от стъпки за постепенно намаляване на размера на минималните задължителни резерви (МЗР), които търговските банки поддържат. Действията целяха запазване на доверието във финансовата система на страната и осигуряване на ликвидност в икономиката. От началото на 2009 г. минималните задължителни резерви върху привлечените от банките средства от чужбина допълнително се намалиха до 5%, като в същото време се прекрати начисляването на резерви върху привлечените средства от държавния и местни бюджети.

Българските банки продължават да поддържат добри показатели за капиталова адекватност и ликвидност. Отношението на обща капиталова адекватност показва устойчиво повишение, като от 13.3% в края на 2007 г. достигна съответно 14.86% и 17.66% в края на 2008 г. и първото полугодие на 2009 г. Коефициентът на ликвидните активи в края на юли 2009г. е 20.7% при 21.71% през декември на предходната година.

Платежен баланс

Основните фактори, които определят динамиката на външния сектор на българската икономика през последните няколко години, са високите темпове на икономически растеж, нарастването на доходите, производителността и конкурентоспособността, нивата на международните цени на металите и енергийните ресурси, както и рекордният приток на преки чуждестранни инвестиции.

Дефицитът по текущата сметка на

През 2008 г. дефицитът по текущата сметка на платежния баланс достигна 25.4% от БВП на страната, като за формирането на

**платежния баланс
намаля през първите
осем месеца на 2009 г.**

високата стойност основно допринесе нарастването на отрицателния търговски баланс.

През първите осем месеца на 2009 г. дефицитът по текущата сметка на платежния баланс намаля номинално с 56.4% спрямо същия период на предходната година. Факторите, които оказват влияние върху салдото, са: драстичен спад на цените на енергийните ресурси и металите, забавяне на световния икономически растеж, ниска инвестиционна активност и влошаващо се вътрешно и външно търсене.

През 2008 г. търговският дефицит нарасна номинално с 18.7% и достигна 25.2% от БВП на страната. Износът на стоки отбеляза номинален ръст от 12.5%, а вносът на стоки се увеличи с 14.7%. През втората половина на изминалата година външната търговия се забави и през четвъртото тримесечие отбеляза спад. През първите осем месеца на текущата година тенденцията се запази, като износът на стоки намаля с 29.9%, а вносът – с 34.9%. Спадът на външнотърговските обороти се дължи на по-ниските цени на енергийните стоки и металите, слабата инвестиционна активност и влошаващото се търсене.

През 2008 г. балансът на услугите нарасна с 2.1% спрямо предходната година. Приходите от чужди туристи бяха с 10.8% по-високи. През анализирания период се наблюдаваше значителен ръст на пътуванията на наши граждани в чужбина, с което разходите за пътувания извън страната нараснаха с 21.5%. За първите осем месеца на тази година балансът на услугите бе положителен и по-висок със 43.4.% на годишна база.

**Спад на ПЧИ в почти
всички сектори**

Финансовата сметка през 2008 г. възлезе на стойност 11.38 млрд. евро и покри изцяло дефицита по текущата сметка. Притокът на преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ) към месец декември достигна 6.5 млрд. евро. За първите осем месеца на тази година ПЧИ са в размер на 1 952.3 млн. евро при 4 605.3 млн. евро за съответния период на предходната година. Спад на ПЧИ се наблюдава почти във всички сектори, като най-значим е номиналният спад при недвижимото имущество, финансовото посредничество, промишлеността и търговията. Икономическата и финансова криза са основният фактор, който увеличава инвестиционния риск и кара чуждите инвеститори да бъдат предпазливи.

Пазар на труда и доходи

Високият икономически растеж и инвестиционна активност през 2008 г. доведе до ръст на заетостта от 3.3% спрямо 2007 г., съпроводен с намаление на безработицата. Основен принос за

увеличението в броя на заетите през 2008 г. имаха отрасли от сектора на услугите като търговия, операции с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнес услуги, хотели и ресторанти, финансово посредничество, както и строителството. Броят на безработните възлезе на 199.7 хил. души средно за годината, или 5.6% от работната сила¹. Безработицата през 2008 г. бе с 1.3 процентни пункта по-ниска спрямо 2007 г. Коефициентът на икономическа активност на населението на 15 и повече навършени години се увеличи с 1.2 процентни пункта и достигна средна стойност от 53.8% през 2008 г.

Данните за регистрираната безработица към месец септември 2009 г. свидетелстват за нарастване на равнището на безработицата до 8%, което е с 2.2 процентни пункта повече в сравнение със съответния месец на предходната година.

Спад в заетостта, съпроводен с намаление на икономическата активност на населението

През първото полугодие на 2009 г. средният брой на заетите намаля с 1.5%² в сравнение с първите шест месеца на 2008 г. Спадът в заетостта бе съпроводен с намаление на икономическата активност на населението, като коефициентът на участие на населението на 15 и повече навършени години в работната сила достигна 53.2%. От началото на годината броят на обезкуражените лица се повишава на годишна база, като ръстът за полугодиято възлезе на 8.1% или 12.6 хил. души.

През 2008 г. доходите от труд продължиха да следват наблюдаваната през последните няколко години тенденция на растеж. По предварителни данни на Националния статистически институт (НСИ) средната работна заплата общо за икономиката се е повишила с 21.7% в номинално и 8.3% в реално изражение. През разглеждания период растежът на доходите от труд в общественния сектор на икономиката изпревари този в частния, като динамиката на показателя бе преди всичко повлияна от отрасъл образование в резултат от неговото реструктуриране през последната година. Все пак частният сектор отново имаше основен принос към наблюдаваното положително развитие на доходите, имайки предвид високия дял на наетите в него лица. Там растежът на средната работна заплата възлезе номинално на 20.6% и реално на 7.3%, а в общественния - съответно на 25.1% и 11.3%.

Постепенно забавяне ръста на работните заплати в част от

През 2008 г. се наблюдаваше постепенно забавяне на ръста на работните заплати в част от икономическите дейности, като най-силно засегнати бяха експортно ориентирани отрасли,

¹ Според данните от Наблюдението на работната сила (НРС).

² По данни от Наблюдението на работната сила (НРС).

икономическите дейности

вследствие на по-ниското търсене на външните пазари. Наблюдаваната от втората половина на миналата година тенденция в изменението на доходите продължи и през първите месеци на 2009 г. Номиналният растеж на средната работна заплата общо в икономиката през първото полугодие на 2009 г. възлезе на 15.8% на годишна база, което се явява най-ниската стойност на показателя от началото на 2007 г. В реално изражение средната работна заплата се е повишила с 10.2% на годишна база.

През 2008 г. динамиката на производителността на труда³ в българската икономика се характеризираше с продължаване на наблюдаваната през последните години тенденция на стабилно развитие и нарасна реално с 2.7% спрямо предходната година, а през първото тримесечие на 2009г. стойността на показателя отбеляза реален спад от 2.5% като текущото развитие бе следствие от спада в икономика в условията на задържане на заетост. През второто тримесечие реалното изменение на производителността на труда възлезе на -0.1% на годишна база, като запазването на нивото на показателя от предходната година бе резултат от ускореното понижаване на броя на заетите в икономиката лица.

II. 2.1. Промяна в прогнозите за икономическата ситуация

Основни допускания при изготвянето на макрорамката

Настоящата прогноза е разработена при допускане за спад на европейската икономика с 4% през 2009 г. и с 0.1% през 2010 г., като възстановяване се очаква едва през 2011 г., когато БВП на ЕС ще се увеличи с 2% в реално изражение. Възстановяването на световната икономика се очаква да започне през следващата година, поради по-голяма динамика на развитието на развиващите се държави.

С оглед на действията на Европейската централна банка (ЕЦБ) за стимулиране на икономиките с цел по-бързо излизане от кризата, както и значителното успокояване на инфлационните процеси, заложения в макрорамката тримесечен LIBOR се очаква да се движи в рамките на 1.5-2% до края на следващата година. Подобни са очакванията и за стойностите на шестмесечния LIBOR в долари. В настоящата прогноза е заложен среден валутен курс за 2009 г. от 1.45 лева за долар, като през следващите години се очаква доларът да се обезцени леко до ниво от 1.40 лева за долар през 2011 г.

---

³ Показателят е изчислен като отношение между брутна добавена стойност (БДС) по постоянни цени и броя на заетите лица според концепцията на Системата на националните сметки (СНС).

Таблица № 2: Основни макроикономически показатели

Макроикономически показатели	2008 Отчет	2009 Очаквано	2010 Прогноза
БВП (млн.лв.)	66 728	63 710	63 518
- реален растеж (%)	6.0%	-6.3%	-2.0%
Хармонизирана инфлация (%)			
- в края на годината	7.2%	1.8%	2.2%
- средна за периода	11.9%	2.3%	2.2%
Валутен курс (USD/BGN)			
- в края на годината	1.39	1.45	1.45
- средногодишен	1.34	1.45	1.45
Текуща сметка (млн.евро)	- 8 653.1	-3 579.0	-2 584.5
- в % от БВП	-25.4%	-11.0%	-8.0%
Преки чуждестранни инвестиции (млн.евро)	6 549.0	3 000.0	3 300.0
- в % от БВП	19.2%	9.2%	10.2%

II. 2.2. Очаквано развитие и предизвикателства пред националната икономика през 2010 г.

Брутен вътрешен продукт

Очаквания за отрицателен растеж от 6.3% в реално изражение на националната икономика през 2009 г.

В резултат на финансовата криза и влошаването на световната икономика през 2009 г. се очаква българската икономика да се свие с 6.3% в реално изражение. Несигурната икономическа обстановка се очаква да доведе до преразглеждане на инвестиционните намерения на икономическите агенти. Този процес ще бъде подсилен допълнително от по-трудния достъп до заемно финансиране, поради намалената ликвидност в световен мащаб и преоценка на риска от страна на финансовите институции. Очаква се през 2009 г. делът на инвестициите да намалее до 26.5% от БВП (при 38.4% от БВП за 2008 г.), което от своя страна предполага свиване в реално изражение от 30%.

Предвижда се забавянето на темпа на растеж на заплатите, както и увеличаващата се безработица да се отразят негативно върху доходите на домакинствата. Това, заедно с ограничаването на кредитирането към домакинствата, ще доведе до намаляване на потреблението на домакинствата с 4% в реално изражение през 2009 г. Предприетите мерки за ограничаване на правителствените разходи ще доведат до свиване на потреблението на правителството с 3% в реално изражение. В резултат на това се очаква през 2009 г. общото потребление да се свие в реално

изражение с 4.2%.

Поради свиването на вътрешното търсене, се очаква вносът на стоки и услуги през 2009 г. да намалее в реално изражение с 19.5%. Заедно с това влошаването на икономиките на основните търговски партньори ще се отрази негативно на българския износ, вследствие на което се очаква той да се свие в реално изражение с 12.3%.

Прогнозата за свиване на българската икономика през 2010 г. с 2.0%

През 2010 г. се очаква българската икономика да се свие с 2%. Процес на възстановяване на икономиката ще започне да се наблюдава през 2011 г., като двигател на растежа се очаква да бъде износът.

Инфлация

Очертава се до края на 2009 г. хранителните и енергийните стоки да имат най-голям принос за спада на общата инфлация, тъй като техните годишни стойности към месец юни вече са отрицателни и може да останат такива и в края на годината. Дефлационните процеси при цените на производител, които са характерни не само за България, а и за ЕС като цяло, се очаква да продължат до септември 2009 г., след което от базисния ефект е възможно спиране на намалението в техните ценови равнища.

Ниски, но положителни стойности на инфлация при храните и енергийните стоки през 2010 г.

Прогнозата е за обща годишна инфлация в края на 2009 г. от 1.8% и средногодишна от 2.3%. През 2010 г. се очаква да започне възстановяването на икономиките на развитите индустриални държави. Международните цени ще нараснат както на енергийните, така и на неенергийните стоки. По този начин външните фактори на инфлация ще се засилят и в края на 2010 г. може да се очакват ниски, но положителни стойности на инфлация при храните и енергийните стоки. Вътрешните фактори през 2010 г. ще ограничават общото нарастване на цените, тъй като номиналните разходи на труд през тази година няма да бъдат проинфлационен фактор. Безработицата ще се увеличава и нарастването на заплатите ще е по-ниско от растежа на производителността на труда. Въвеждането на нови по-високи акцизни ставки при цигарите ще допринесе за покачване на общата инфлация в края на 2010 г. с 0.4 процентни пункта. За 2010 г. прогнозата е средногодишната стойност на инфлация и тази в края на годината да са около 2.2%.

Платежен баланс и финансов сектор

Подобряване на дефицита по търговския баланс-

През 2009 г. се очаква дефицитът по текущата сметка на платежния баланс да се снижи до 11.0% от БВП при 25.4% през 2008 г. Основен фактор за тази динамика има подобряването на

основен фактор за свиване на дефицита по текущата сметка

дефицита по търговския баланс. Въпреки свиването на износа на стоки с 10.5% в реално изражение, намаляването на вътрешното търсене води до свиване на вноса на стоки с 18.9%. Това заедно с намалението на международните цени на металите, храните и енергийните стоки води до подобряване на дефицита по търговския баланс от 25.2% от БВП през 2008 г. на 16.0% през 2009 г.

По-малък размер на чуждестранните инвестиции

Световната финансова криза ще се отрази негативно върху потоците по финансовата сметка, които успява да привлече икономиката на България. Свиването на преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в страната през 2009 г. ще бъде осезаемо, като очакванията са ПЧИ да не надхвърлят 3 млрд. евро в края на годината. Въпреки тази негативна тенденция, забавянето на икономическата активност в страната води до значително намаляване на дефицита по текущата сметка. В резултат на това ПЧИ ще финансират 84% от този дефицит при 76% година по-рано.

Годишният ръст на паричното предлагане към края на 2009 г. се очаква да бъде 1.5% и постепенно да се увеличи до 10.4% в края на 2012 г. За периода 2009–2011 г. нетните външни активи на банките ще се подобряват, като към края на периода се очаква да достигнат -2.69 млрд.лв.

Пазар на труда и доходи

Очаква се спадът във външното търсене и вътрешната инвестиционна активност да засегне негативно пазара на труда

Спадът във външното търсене и вътрешната инвестиционна активност през 2009 г. и 2010 г. се очаква да засегне негативно пазара на труда през разглежданите две години. Общата заетост се очаква да намалее, съответно с 4.9% през 2009 г. и с 2.5% през 2010 г. Най-голям спад на заетостта се очаква от втората половина на 2009 г., който, поради известен лаг, с който пазарът на труда реагира на понижената икономическа активност, ще се пренесе и през 2010 г. Най-голям натиск върху заетостта може да се очаква в експортно-ориентирани отрасли на преработващата промишленост, промишлените отрасли, произвеждащи суровини за строителството, както и в някои отрасли от сектора на услугите.

През 2009 г. се очаква производителността на труда да отбележи намаление на годишна база, поради забавената реакция на работодателите спрямо спада в икономическата активност. В условията на по-нисък очакван спад на БВП и продължаващо освобождаване на заетост през 2010 г. производителността на труда се очаква да се повиши. Равнището на безработица се очаква да се увеличи съответно до 9.5% през 2009 г. и 11.4% през

2010 г. Понижената икономическа активност в средносрочен план дава основание да се очаква и значително забавяне на темпа на растеж на доходите от труд.

III. КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА

III.1. ПРЕГЛЕД НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА (КФП) КЪМ М. АВГУСТ 2009 Г.

Към края на месец август 2009 г. бюджетното салдо по КФП е отрицателно в размер на -478.8 млн.лв., което се формира от дефицит по националния бюджет в размер на 577.4 млн.лв. и превишение на приходите над разходите по европейските средства в размер на 98.6 млн.лв.

Фискалният резерв по текущи валутни курсове към 31.08.2009 г. е в размер на 7 667.5 млн.лв.

Таблица № 3: Изпълнение на основните параметри на консолидирания бюджет към 31 август 2009 г. (в млн.лв.)

ПОКАЗАТЕЛ к.1	Разчет 2009 г. КФП к.2	Отчет към 31.08.2009 г.			Изпълнение 31.08.2009г./разчет к.6=к.3:к.2
		КФП к.3=к.4+к.5	Национален бюджет ¹ к.4	Европейски средства ² к.5	
ПРИХОДИ И ПОМОЩИ	32 556.3	16 581.6	15 788.1	793.4	50.9%
Данъчни приходи	25 728.2	13 254.8	13 253.7	1.0	51.5%
Преки данъци	4 943.5	2 785.2	2 785.2		56.3%
Косвени данъци	13 797.0	6 548.0	6 548.0		47.5%
Приходи от социално и здравно осигурителни вноски	6 002.6	3 453.2	3 453.2		57.5%
Други данъци*	985.1	468.3	467.3	1.0	47.5%
Неданъчни приходи	3 817.8	2 381.6	2 369.8	11.8	62.4%
Помощи	3 010.3	945.2	164.6	780.6	31.4%
РАЗХОДИ И ВНОСКА ЗА ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕС	30 362.0	17 060.4	16 141.1	919.3	56.2%
Нелихвени	27 902.2	16 599.0	15 679.8	919.2	57.7%
Текущи	22 692.4	13 619.2	13 230.4	388.8	60.0%
Капиталови	5 209.8	2 488.4	1 958.0	530.4	47.8%
Лихвени	636.7	461.4	461.3	0.1	72.5%
Резерв за неотложни и непредвидени разходи ³	891.3				
Вноска за общия бюджет на ЕС	931.8	491.4	491.4		52.7%
Трансфер от централния бюджет			-224.5	224.5	
БЮДЖЕТНО САЛДО	2 194.3	-478.8	-577.5	98.7	

* Вкл. постъпленията от налози върху захарта

¹ В позицията помощи по националния бюджет са включени постъпилите средства за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение и за подобряване (улесняване) бюджетните парични потоци.

² Европейски средства - включват средствата по предприсъединителни инструменти на ЕС, средствата по оперативни програми от Кохезионния и Структурните фондове на ЕС (управлявани от Националния фонд към МФ), както и Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейски фонд за рибарство (управлявани от Разплащателната агенция към ДФ"Земеделие"). В европейските средства участват и средствата от национално съфинансиране.

Изпълнение на приходите

Тенденция на забавяне в приходите по КФП, като изоставане се отчита най-вече при приходите от ДДС

Събраните приходи по консолидирания бюджет към м. август 2009 г. са в размер на 16 581.6 млн.лв., което представлява 89.0% от постъпленията за същия период на миналата година. Изпълнението спрямо годишните разчети към Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2009 г. е 50.9% при 68.5% за същия период на 2008 г. През осемте месеца на годината се очерта ясна тенденция на забавяне в приходите по КФП. Изоставане спрямо разчетите се отчита най-вече при данъчните постъпления и по-специално при приходите от ДДС. Неизпълнение на разчетите за периода се наблюдава и при постъпленията от корпоративни данъци, приходите от осигурителни вноски, приходите от данъка върху доходите на физическите лица, имуществените данъци по общинските бюджети и др.

Основните причини за тази негативна тенденция се свързват със забавянето на икономиката и значителното свиване на външната търговия. Негативните тенденции в реалната икономика се изразяват и в ръст на безработицата, съкращаване и спиране на производството в редица предприятия, спад в строителния сектор и др., което се отразява неблагоприятно върху постъпленията от корпоративни данъци, приходите от осигурителни вноски, от данъка върху доходите на физическите лица, имуществените данъци по общинските бюджети и др.

Спадът във външната търговия, подкрепен от драстичния спад на цените на петрола, металите и други основни суровини, доведе до почти двоен спад в размера на дефицита по текущата сметка към май 2009 г. спрямо същия период на миналата година. Тази тенденция от една страна намалява дисбаланса във външната позиция на страната, но от друга се отразява в сериозен спад при постъпленията от ДДС от внос. Неблагоприятно влияние върху приходите оказва и газовата криза през месец януари.

Изпълнението на годишните разчети по основните съставни бюджети към края на август 2009 г. е както следва:

- постъпилите приходи и помощи по републиканския бюджет за отчетния период са 10 996.7 млн.лв., или 52.5% от заложените в ЗДБРБ за 2009г.;
- постъпленията по бюджетите на социално и здравноосигурителните фондове са в размер на

---

³ В позицията "Резерв за непредвидени и неотложени разходи" се отразяват само данните по разчет, а разходите по отчет се отразяват по съответните разходни позиции, към които се отнасят извършените разходи.

3 489.0 млн.лв., или 57.4% от планираните за годината;

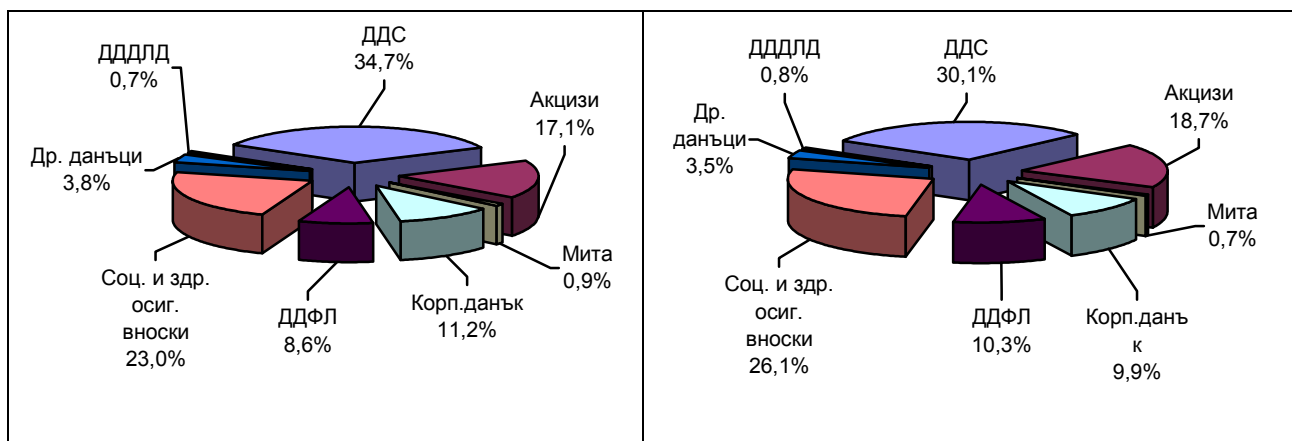
- приходите по бюджета на съдебната власт са в размер на 68.5 млн.лв., което представлява 79.5% от планираните със ЗДБРБ за 2009 г.;
- приходите по общинските бюджети са в размер на 1 009.9 млн. лв., или 44.7% от разчета за годината и т.н.

На графиката по-долу е представена структурата на данъчните приходи по КФП за осемте месеца на 2008 г. и 2009 г.:

Графика № 1. Структура на данъчните приходи по КФП за осемте месеца на 2008 г. и 2009 г.

Август 2008 г.

Август 2009 г.

Данъчните постъпления (вкл. приходите от осигурителни вноски) са в размер на 13 254.8 млн.лв., или 51.5% от планираните за годината.

Приходите в частта на **преките данъци** възлизат на 2 785.2 млн.лв., което представлява 56.3% от планираните за годината, при 3 025.8 млн.лв. за същия период на миналата година. В номинално изражение приходите от преки данъци са се свили с 240.6 млн.лв. спрямо предходната година, като това се дължи на по-ниските постъпления от корпоративни данъци през март и април 2009 г. при годишното приключване на финансовата 2008 г., и на по-ниския размер на авансово внесения данък през 2009 г.

Приходите от **косвени данъци** са в размер на 6 548.0 млн.лв., намалели са с 1 264.1 млн.лв. и представляват 83.8% от отчетените за същия период на 2008 г. Постъпленията за периода представляват 47.5% от годишния разчет при изпълнение от 64.1% за същия период на миналата година.

Постъпленията от ДДС към 31.08.2009 г. възлизат на 3 986.3 млн.лв., като се отчита номинално намаление с 1 148.2 млн.лв. (22.4%) спрямо същия период на 2008 г. Изпълнението на годишния разчет е ниско – 42.8% при 62.7% за същия период на 2008 г. Намаление се отчита основно от ДДС от внос и се дължи на вече посочените по-горе фактори - свиване на обема на вноса, спад в цената на горивата и металите спрямо същия период на 2008 г. и др. Ефектите само от спада в цената на петрола и в цените на металите (стомана, желязо, мед) се оценява на съответно на 555 млн.лв. и 370 млн.лв. по-ниски постъпления за осемте месеца на 2009 г. в сравнение със същия период на предходната година.

Постъпилите акцизи за периода са в размер на 2 475.3 млн. лв., като се отчита номинално намаление с 62.2 млн.лв. (2.5%) спрямо същия период на 2008 г. Изпълнението им спрямо годишните разчети е 58.1% при 66.8% за същия период на 2008 г. В съответствие с договорения с ЕК график за промените в нивото на акцизните ставки от началото на 2009 г. са увеличени ставките на керосина, въглищата, кокса, електроенергията и цигарите. Постъпленията от мита и митнически такси за осемте месеца на 2009 г. са в размер на 86.4 млн.лв., или 40.2% изпълнение на годишните разчети.

Приходите от **други данъци** (включват други данъци по ЗКПО, имуществени данъци, постъпленията от налози върху захарта и др.) са в размер на 468.3 млн. лв., което представлява 83.5% от постъпленията за същия период на миналата година.

Приходите от **социалноосигурителни и здравни вноски** към 31.08.2009 г. са в размер на 3 453.2 млн. лв., или 57.5% от ЗДБРБ за 2009 г.

Неданъчните приходи са 2 381.6 млн.лв., което представлява 62.4% от годишните разчети, като се отчита номинално намаление с 444.6 млн. лв. (15.7%) спрямо същия период на 2008 г., като при съпоставката следва да бъдат отчетени и приходи с еднократен характер (приходи от лихви в размер на 286.6 млн. лв.) във връзка със споразумението за уреждане на дълга на Ирак към България. През отчетния период по републиканския бюджет постъпи годишната вноска от превишението на приходите над разходите на БНБ за 2008 г. в размер на 401.0 млн.лв. Вноската е по-висока от заложената в разчета към ЗДБРБ за 2009 г. със 101.0 млн.лв.

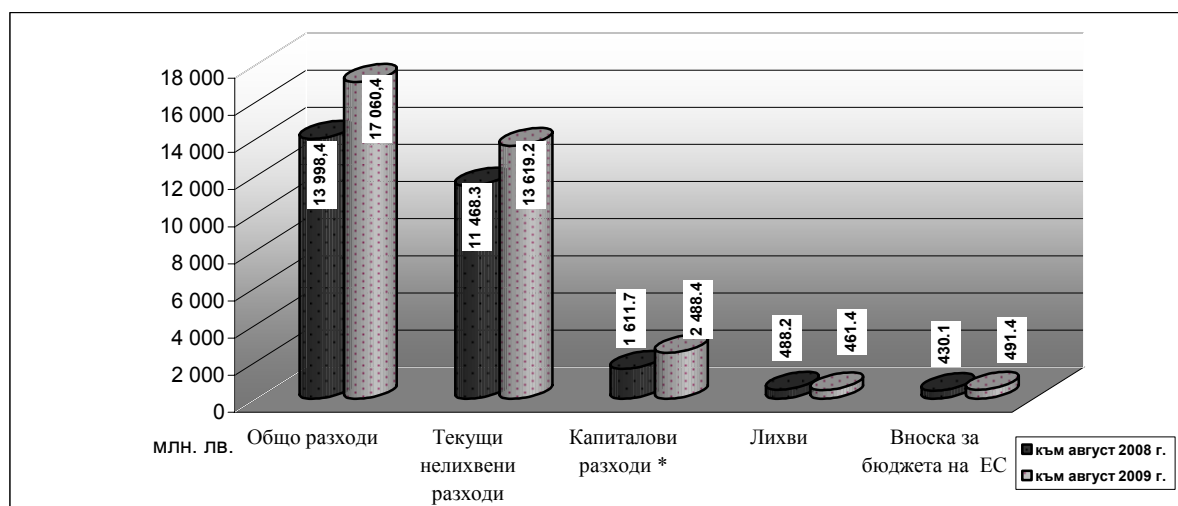
Постъпилите **помощи** (основно авансови плащания от Структурните и Кохезионния фондове на ЕС по бюджета на

Националният фонд и постъпления от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за рибарство по бюджета на Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“) за осемте месеца на 2009 г. са в размер на 945.2 млн.лв. (31.4% от планираните), при 1 002.9 млн.лв. за същия период на 2008 г.

Изпълнение на разходите

Извършените разходи по консолидираната фискална програма (вкл. вноската на Република България за общия бюджет на ЕС) към 31.08.2009 г. са в размер на 17 060.4 млн.лв., което представлява 56.2% от предвидените в програмата за годината.

Графика № 2: Основни разходни показатели по консолидирания бюджет към август 2008 г. и 2009 г.

Разходи по основните съставни бюджети по КФП

1) Републикански бюджет:

Нелихвените разходи по републиканския бюджет (без трансферите за др. бюджети), извършени през осемте месеца на 2009 г., са в размер 5 081.5 млн. лв., което представлява 50.5% от предвидените в ЗДБРБ за 2009 г. средства. Съпоставено с данните за същия период на 2008 г. нелихвените разходи са нараснали с 820.6 млн.лв., или ръст от 19.3%.

Изпълнението спрямо годишния разчет на основните разходни показатели от групата на *текущите нелихвени разходи* е, както следва: разходи за заплати и осигурителни вноски – 59.4%; социалните разходи (вкл. стипендиите) – 46.1%, разходи за текуща издръжка - 45.3% и за субсидии – 96.2%.

Изразходваните средства за *капиталови разходи* (вкл. прираст на държавния резерв /нето/) са в размер на 1 046.1 млн.лв., или

39.5% спрямо разчета за годината.

Извършените **лихвени плащания** към края на месец август са в размер на 450.4 млн.лв., от които лихвите по външни заеми са 316.3 млн.лв., а лихвите по вътрешни заеми – 134.1 млн.лв. Спрямо същия период на миналата година разходите за лихви по републиканския бюджет са с 27.2 млн.лв. по-малко, като за отчетния период те заемат 4.1% относителен дял в общите разходи, при 5.2% за 2008 г.

Трансферите от и за други бюджети по републиканския бюджет представляват нето предоставени трансфери в размер на 5 049.2 млн.лв., или 61.1% от планираните в ЗДБРБ за 2009 г.

2) Разходи по бюджетите на социалноосигурителните фондове

Разходите по бюджетите на социалноосигурителните фондове (НОИ, НЗОК, УПФ и ФГВРС) за отчетния период са в размер на 6 097.1 млн.лв., или 63.2% от разчета за годината, в т. ч. пенсии, помощи и обезщетения по Кодекса за социално осигуряване (КСО) в размер на 4 849.9 млн.лв., а здравноосигурителните плащания - в размер на 1 145.9 млн. лв.

3) Разходи по бюджетите на общините

Извършените разходи по местните бюджети, включително и за сметка на предоставените целеви трансфери от други бюджети, са в размер на 2 988.6 млн.лв., или 75.2% към заложеното в разчетите към ЗДБРБ 2009 г. Текущите разходи са в размер на 2 255.0 млн.лв., а капиталовите – 733.6 млн.лв.

III.2. ОЦЕНКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КОНСОЛИДИРАНИЯ БЮДЖЕТ ДО КРАЯ НА 2009 Г.

Развитието на икономическата ситуация от началото на годината следва по-песимистичен сценарий от прогнозирания в края на миналата година при изготвянето на разчетите по ЗДБРБ за 2009 г.

Оценката за очакваното неизпълнение на приходите за годината на консолидирано ниво превишава заложения буфер в ЗДБРБ за 2009 г. за ограничаване на нелихвените разходи и трансферите по републиканския бюджет на 90% от планираните в закона и 3%-то положително бюджетно салдо в общ размер на около 3.9 млрд. лв.

Очертава се сериозно влошаване на баланса по консолидирания бюджет за 2009 г. в резултат на следните фактори:

- свиване на приходите и прогноза за значително неизпълнение на годишните разчети в приходната част на бюджета;
- извършените по-високи разходи за седемте месеца на годината, главно поради изпреварващото финансиране в усвояването на капиталовите разходи.

Усилията, насочени към постигане на неутрална бюджетна позиция за 2009 г., наложиха одобряването на допълнителни спешни мерки за ограничаване на нелихвените разходи и трансферите по републиканския бюджет. Фискалният ефект от тези мерки е около 1.15 млрд. лв. при оценка за общ недостиг около 2.5 млрд. лв. за постигането на балансиран бюджет за 2009 г. Усилията за осигуряване на икономии в разходите ще продължат, като лимитите за разходи за оставащите месеци до края на годината ще се одобряват след внимателно прецизиране и съобразно приоритетността и неотложността на разходите.

Освен по линия на ограничаване на разходите, мерки са предприети и за подобряване събираемостта на приходите, от които се очаква да се съберат допълнително около 1.0 млрд. лв. Предприети са действия за засилване на митническия контрол по границите и засилени мерки на приходните администрации с цел пресичане на контрабандния внос в страната и противодействие на схемите за неправомерно възстановяване и невнасяне на ДДС, акцизи и други данъци.

Най-осезаемо е забавянето в изпълнението на данъчните приходи и по-специално при приходите от ДДС. Основните фактори, оказващи влияние при постъпленията от този данък, са забавянето на икономиката и значителното свиване на външната търговия, което е съпроводено от драстично намаление на цените на петрола, металите и други основни суровини на международните пазари.

Изготвените актуализирани оценки за основните параметри по КФП за годината, с включен очаквания ефект от мерките, очертават сериозно изоставане в приходната част спрямо разчетите по програмата. Прогнозата е приходите и помощите по консолидирания бюджет за годината, вкл. мерките, да останат под планирания годишен разчет, като неизпълнението може да възлезе на около 20-22%. Основна част от това неизпълнение се очертава в данъчните приходи главно от косвени данъци (ДДС, акцизи), корпоративните данъци, приходите от осигуровки на държавното обществено осигуряване и НЗОК, данъците върху доходите на физическите лица, имуществените данъци и др.

Най-осезаемо изоставане в приходите се очертава при косвените данъци, които традиционно формират повече от половината от данъчните приходи по КФП. На база на отчетните данни за шестте месеца на годината и прогнозата за оставащите месеци до края на годината се очертава неизпълнение на приходите от косвени данъци с около 20-25%, в зависимост от ефекта от мерките. Прогнозите сочат, че постъпленията за годината от ДДС ще възлязат на около 70-75% от годишния разчет, приходите от акцизи се очаква да са близки до годишния разчет, а приходите от мита – около 60%.

Очаква се изпълнението на годишните разчети при преките данъци да възлезе на около 79%, от които от корпоративни данъци - около 71%, а от ДДФЛ – около 87-88%. Тенденциите и факторите, които оказаха влияние върху постъпленията от преки данъци за периода януари-юни се очаква да продължат да влияят и в оставащите месеци до края на годината, с което се обуславя очакваното неизпълнение спрямо разчета за годината.

Очаква се приходите от социално и здравноосигурителни вноски да не достигнат годишните разчети с около 9-10%. Относителният дял на тези приходи в данъчните приходи по КФП е около 27%.

Прогнозира се изпълнението на неданъчните приходи да бъде под годишните разчети, като изоставане се очертава най-вече при планираните приходи от продажба на земя и дълготрайни материални активи по общинските бюджети, които в предходните години реализираха значителни приходи от подобни продажби. Отчитайки очерталите се тенденции през първите шест месеца на годината, заложените в разчетите към ЗДБРБ за 2009 г. неданъчни приходи за годината се очаква да бъдат изпълнени на около 92-93%.

Очаква се също така значително по-ниско усвояване на средствата от ЕС - помощите от Структурните и Кохезионния фондове, както и средствата от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за рибарство и др. Неизпълнението (очаквано усвояване на около 50% от планираните помощи) се дължи на забавяне в процедурите и на наложената мярка „временно спиране на плащанията” от страна на ЕК.

III.3. КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА 2010 Г.

С цел осигуряване на стабилна бюджетна позиция през следващата година при променените икономически условия и

ограничен бюджетен ресурс, усилията са насочени към засилване на фискалната дисциплина, оптимизиране и приоритизиране на разходните политики, повишаване събираемостта на приходите и постигане на балансиран национален бюджет за 2010 г.

Планираните приходи по консолидираната фискална програма за 2010 г. са в размер на 26.4 млрд.лв., което е с 19% по-малко от Програмата за 2009 г. и с около 435 млн.лв. повече от очакваното изпълнение към 31.12.2009 г. Размерът на приходите е прогнозиран при увеличаване на ставките на някои акцизни стоки и запазване на ставките на другите преки и косвени данъци, както и намаляване на общата осигурителна тежест с 2 процентни пункта.

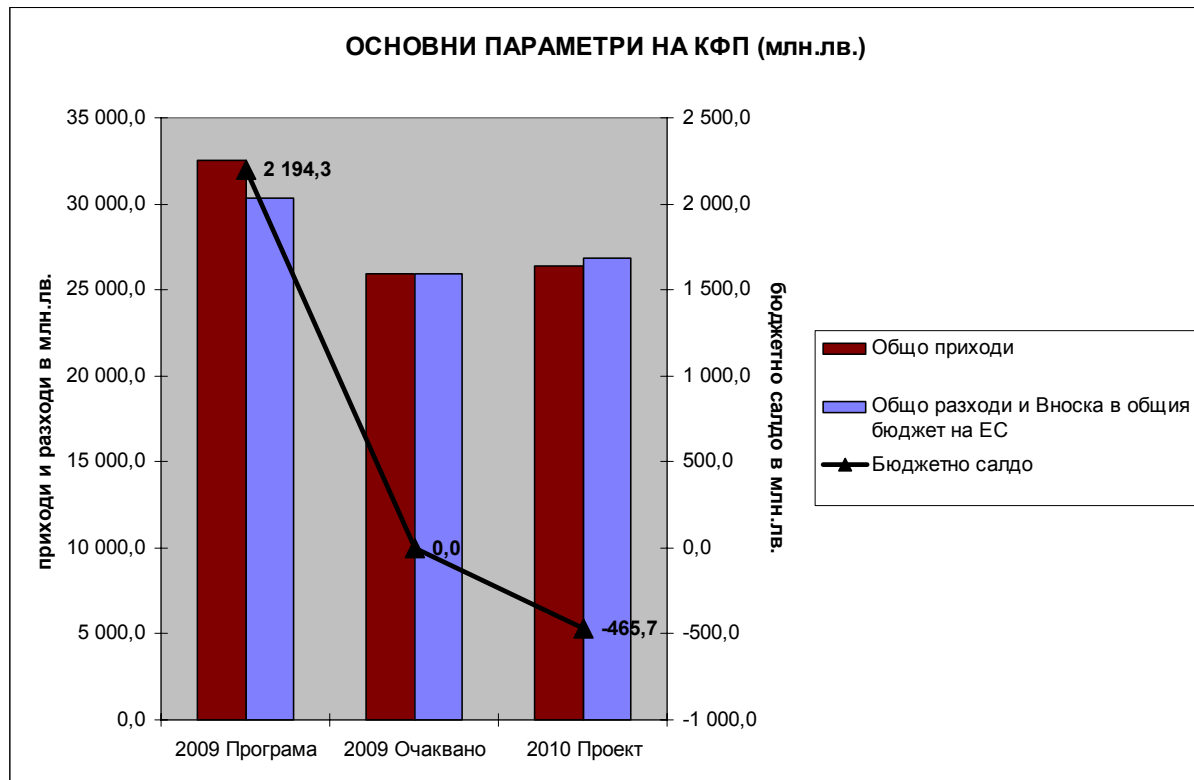
Таблица № 4: Консолидирана фискална програма (2009 г. и 2010г.)

Показатели (в млн.лв.)	2009 Програма	2009 Очаквано	2010 Проект
Общо приходи	32 556.3	25 960.2	26 395.0
(% от БВП)	44.3%	40.7%	41.6%
Общо разходи	29 430.2	25 153.9	26 081.0
(% от БВП)	40.0%	39.5%	41.1%
Вноска в общия бюджет на ЕС	931.8	806.3	779.7
(% от БВП)	1.3%	1.3%	1.2%
Общо разходи и вноска в общия бюджет на ЕС	30 362.0	25 960.2	26 860.7
(% от БВП)	41.3%	40.7%	42.3%
Бюджетно салдо	2 194.3	0.0	-465.7
(% от БВП)	3.0%	0.0%	-0.7%

Спрямо разчетите, включени в закона за бюджета за 2009 г., спадът при косвените данъци е 17%, като в приходите от ДДС и мита е 29%, докато при акцизите се наблюдава повишение от 6%. При преките данъци се предвижда спад от 20%, като най-значителен е спадът в приходите на социалното и здравното осигуряване и приходите от корпоративни данъци.

Неданъчните приходи за 2010 г. са разчетени в размер на 3.4 млрд.лв., което е с 11% по-малко спрямо Програмата за 2009 г. През 2010 г. помощите, от които основен дял имат тези от европейския бюджет, са с 32% по-малко в сравнение с 2009 г.

Графика № 3: Основни параметри на КФП (2009 г. и 2010 г.)

Редуциране на разходите с цел поддържане на балансирана бюджетна позиция

Общите разходи, финансирани със средства, акумулирани от националната икономика, са в размер на 24.4 млрд.лв., което представлява 38.4% от БВП, докато размерът на общите разходи по консолидираната фискална програма възлиза на 26.9 млрд.лв. или 42.3% от БВП, като в тази сума са включени и средствата за сметка на помощта от ЕС.

Социалните разходи - най-голямото направление по консолидираната фискална програма

Едно от най-големите направления по консолидираната фискална програма е това на социалните разходи. Размерът на разходите в социалния сектор през последните години непрекъснато нараства, като за 2010 г. той възлиза на 36.7% от общите разходи или 15.1% от БВП. Спрямо програмата за 2009 г. ръстът е от 2.3% от БВП.

Този ръст следва да се компенсира чрез намаление на разходите в останалите сектори без тези, определени от правителството като приоритетни.

Приоритетно осигуряване на средства за образованието

Публичните разходи за образование през последните години са на нива над 4.0 % от БВП, като с бюджета за 2010 г. се предвижда това равнище да е 4.2% от БВП. Очакваният по-малък размер на БВП за 2010 г. изисква по-ефективно разходване на средствата,

чрез приоритизиране на мерките за повишаване на качеството на образованието и осигуряването на равен достъп.

Запазване на достигнатото ниво на публичните разходи за здравеопазване

Публичните разходи за здравеопазване се запазват на нивото от 2009 г. от 4.2% от БВП, като номиналният им размер възлиза на 2.6 млрд.лв. С оглед смекчаване въздействието на кризата върху здравната система е необходимо да бъдат предприети забавените реформи за реструктуриране и подобряване на ефективността на системата.

Ръст на публичните разходи за екология

Съществуващите сериозни екологични предизвикателства с големи финансови и икономически измерения налагат необходимостта държавата на централно и местно ниво да продължи да играе важна роля в стратегическото планиране и финансиране на инвестициите в екологичния сектор чрез мобилизиране основно на публичните инвестиции, финансирани от европейския бюджет. В бюджета за 2010 г. предвидените разходи за опазване на околната среда възлизат на 1.6% от БВП при 1.3% от БВП в Програмата за 2009 г.

Запазване на достигнатото ниво на разходите за транспорт и съобщения

При ограничените възможности за национални инвестиции, финансирани за сметка на събираните пътни такси (винетни и други), реализирането на големите пътни инфраструктурни проекти може да стане или за сметка на увеличаване на таксите за ползване на пътната инфраструктура или за сметка на по-добро управление на помощта от ЕС. Разчетените индикативни разходи в рамката за 2010 г. са в размер на 3.1%, при 3.0% от БВП за 2009г.

Промяна на съотношението на капиталовите разходи с източник средствата от ЕС спрямо тези по националния бюджет

Инвестиционните разходи, планирани в бюджета за 2010 г., са приоритетно насочени към екологична и пътна инфраструктура. Общият размер на капиталовите разходи по консолидираната фискална програма възлизат на 6.1% от БВП, в т.ч. 3.0% инвестиции с източник националния бюджет и 3.1% от БВП средства от ЕС.

Намалението на капиталовите разходи спрямо заложените 7% от БВП в Програмата за 2009 г. е за сметка на намалението на инвестициите с източник националния бюджет с 1.7% от БВП при увеличение на средствата от ЕС от 0.9% от БВП.

III.4. ОЦЕНКА НА УСТОЙЧИВОСТТА НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ И ОСНОВНИ РИСКОВЕ ПРЕД ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА 2010 Г.

Потенциален растеж и отклонение от потенциалния БВП

Съществените различия между макроикономическата рамка, използвана за изготвянето на бюджета за 2009 г. и последните прогнози за развитието на вътрешното търсене (в частност инвестициите), пазара на труда и брутния вътрешен продукт, водят и до различия по отношение на оценките за потенциалния икономически растеж и отклонението от потенциалния БВП. Изчислената за 2008 г. стойност на растежа на потенциалния БВП възлиза на 5.2% (при 6.3%, изчислен в последната годишна актуализация на Конвергентната програма от декември 2008 г.). Отклонението от потенциалния БВП за 2008 г. е положително в размер на 6.8%.

През 2009 г., в резултат на ефектите от икономическата и финансова криза върху икономиката на България, се очаква потенциалният икономически растеж да се забави до 3.7%. През 2010 г. се очаква потенциалният растеж да достигне стойност от 2.7%.

При така прогнозираното развитие на икономиката се очаква отклонението от потенциалния БВП през 2009 г. да достигне стойност от -3.5%, т.е. икономиката да изпадне в рецесионна фаза. През 2010 г. се очаква най-силното проявление на кризата върху фазата на цикъла, като съответно отклонението от потенциалния БВП ще достигне почти -8%. Приближаване към потенциалния БВП се очаква през следващите години в резултат на засилващото се търсене.

Таблица №5: Стойности на потенциалния растеж и на отклонението от потенциалния БВП.

Показател	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.
Потенциален растеж	4.9%	5.2%	3.7%	2.7%
Отклонение от потенциалния БВП	5.9%	6.8%	-3.5%	-7.9%

Източник: Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози

Таблица №6: Приноси към потенциалния растеж (процентни пункта).

Година	Труд	Капитал	ОФП ⁴
2007 г.	0.95%	2.58%	1.34%
2008 г.	0.93%	3.11%	1.14%
2009 г.	1.14%	1.46%	1.09%
2010 г.	0.44%	1.14%	1.13%

Източник: Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози

Устойчивост на фискалната позиция

Процесът на застаряване на населението ще окаже сериозен натиск върху публичните финанси в дългосрочен план

Дългосрочната устойчивост на фискалната позиция се влияе значително от настоящите нива на бюджетния баланс и държавен дълг, както и от предвижданото им изменение в следствие на застаряването на населението. Процесът на застаряване на населението носи значителен риск за публичните финанси, тъй като той ще окаже сериозен натиск в посока към увеличаване на бюджетните разходи за пенсии и здравеопазване.

Общоприетият от ЕК подход за оценка на устойчивостта на фискалната позиция е т.нар. индикатор S2, който може да се интерпретира като разликата между текущата (прогнозната) фискална позиция за всяка година напред в бъдещето и тази позиция, която отговаря на условието за устойчивост за неопределен период напред в бъдещето. Той се състои от два компонента – текуща бюджетна позиция и оценка за дисконтираната настояща стойност на ефекта от застаряването на населението в дългосрочен план.

Положителна стойност на индикатора съответно означава необходимост от фискална консолидация или структурни реформи, които да намалят тежестта на застаряването на населението върху публичните финанси.

Обратното, отрицателна стойност предполага, че началната бюджетна позиция е достатъчно силна да осигури устойчивостта на фискалната политика дори и предвид риска от застаряването на населението.

⁴ Обща факторна производителност.

Таблица №7: Индикатор за устойчивостта на фискалната позиция.

Програмен сценарий (% от БВП)	
Начална бюджетна позиция 2008 г.	-2.01%
Ефект от застаряването на населението	3.04%
S 2	1.03%

Конкретно за България, стойността на индикатора е положителна, което показва, че сегашната фискална позиция не е достатъчно стабилна. Разбивката на индикатора по компоненти предполага, че устойчивостта на публичните финанси се основава единствено на политиката на бюджетен излишък и в дългосрочен план тя е необходима, за да компенсира значителното отрицателно влияние на процеса на застаряване на населението. Потенциално разхлабване на фискалната позиция, несъпроводено с други мерки, ще доведе в дългосрочен план до акумулиране на дълг и ще наруши критериите за устойчива бюджетна политика.

Оценка на фискалните рискове

Основните рискове пред изпълнението на бюджета в средносрочен план са свързани със:

- Забавяне на вътрешното търсене и икономическия растеж и свързаното с това неизпълнение на приходната част на бюджета.
- Трудности при финансирането на бюджета.
- Потенциална необходимост от капиталова подкрепа на банковата система.
- Застаряване на населението, водещо до натиск върху пенсионната система.

Забавянето на растежа в основни търговски партньори, в резултат на затягане на банковото кредитиране и по-труден достъп до ликвидност, се очаква да доведе до изразен спад на икономическия растеж в България. Данните за спада на БВП потвърждават тези прогнози като водят след себе си риск за приходната част на бюджета. Рисковете пред изпълнението на приходната част на бюджета се запазват и за 2010 г.

Забавянето на икономиката и привнесените ефекти от кризата се отразяват неблагоприятно върху

Забавянето на икономиката и привнесените ефекти от кризата се отразяват неблагоприятно върху данъчните постъпления. Тенденцията на изоставане в приходите най-осезаемо се очертава при приходите от косвени данъци, които са сериозно повлияни от свиването на външната търговия и променената конюнктура на международните и вътрешните пазари. По-слаби са

приходната част на бюджета

постъпленията и при преките данъци, най-вече при корпоративните данъци и данъците върху доходите на физическите лица, както и приходите от осигурителни вноски.

Финансовата криза и преоценката на доверието на инвеститорите в пазарите на Централна и Източна Европа (ЦИЕ) може да създаде и проблеми при финансирането на бюджета. Някои от страните в региона изпитаха трудности в пласирането на вътрешен държавен дълг в резултат на недостатъчно търсене от страна на инвеститорите. В страната също бе усетено известно напрежение на първичния пазар на държавни ценни книжа (ДЦК) под формата на значителен спад на търсенето на ДЦК и съответно нарастване на доходността. Това може да наложи преориентирането на дълговата политика в посока на емитиране на по-краткосрочни ДЦК и представлява допълнителен аргумент за избягване на висок бюджетен дефицит, за да не се допуска прекомерно намаляване на фискалните резерви.

Риск в средносрочен план остава сравнително високият дефицит по текущата сметка на платежния баланс

Друг риск в средносрочен план, който продължава да налага провеждането на консервативна фискална политика, остава сравнително високият дефицит по текущата сметка на платежния баланс. Той бе основен фактор за поддържането на предпазлива фискална политика през последните години и запазването на високото му ниво, въпреки кризата, продължава да налага бюджетна дисциплина с цел минимизиране на рисковете за финансирането му.

Натиск върху публичните финанси би оказала необходимостта от оказване на капиталова подкрепа за банковата система. Вероятността за необходимост от капиталова подкрепа за банковата система от страна на бюджета е сравнително малка, но рискът не е незначителен предвид високия размер на потенциалната капиталова помощ.

В дългосрочен план се прогнозира значително увеличаване на дела на възрастните хора и влошаване на демографската структура на населението, което представлява съществен риск за фискалната политика и може да доведе до натиск върху бюджетните разходи за пенсии и здравеопазване. Този процес е сериозно предизвикателство за запазване устойчивостта на публичните финанси и прави необходимо предприемането на реформи в пенсионната система, подобряване на качеството на публичните разходи в системата на здравеопазването и образованието, както и поддържането на консервативна политика по отношение на бюджетния баланс. Реформите ще позволят поемането на тежестта от застаряващото население в бъдеще, без да се застраши стабилността на публичните финанси.

IV. ПАРАМЕТРИ НА БЮДЖЕТ 2010

IV.1. ПОДДЪРЖАНЕ НА БАЛАНСИРАНА БЮДЖЕТНА ПОЗИЦИЯ

Бюджетната политика следва да балансира между целите за стимулиране на икономиката и запазване на макроикономическата стабилност.

Мерките за постигане на устойчивост на макроикономическата система предвиждат:

- Запазване на валутния борд и фиксиран курс на лева към еврото до влизане в еврозоната;
- Поддържане на балансиран бюджет.
- Активизиране на дейността за присъединяване на България към ERM II и за въвеждане на еврото в България след изпълнението на критериите от Маастрихт;
- Ежедневна и последователна борба с фискалните кражби и данъчните измами.

В условията на икономическа криза през 2009 г. фискалната политика в страната се очаква да има ясно изразен процикличен характер. Това се дължи на резкия спад на икономиката под потенциала за този период, което води и до намаляването на бюджетния излишък до нула. Планираните дискреционни мерки за балансиране на бюджета през втората половина на 2009 г. са насочени към минимизиране на фискалния риск в резултат от икономическата рецесия. Поставянето на цел за балансиран бюджет през 2010 г. на практика означава проциклично влияние на фиска върху икономиката през тази и следващата година. Фискалната позиция ще продължи да има процикличен характер, който няма да бъде силно изразен и в средносрочен план ще задържа икономическото възстановяване.

IV.2. ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛНА ПОЛИТИКА

IV. 2.1. Цели на данъчно-осигурителната политика

Данъчно-осигурителната политика има за цел запазване на стабилността на икономиката в условията на икономическа криза и е ориентирана към:

- стимулиране на бизнеса и инвестиционната активност чрез запазването на данъчни ставки при преките данъци в съчетание с по-ниската осигурителна тежест за работодателите в подкрепа на икономическия растеж и заетостта.

- повишаване на събираемостта на данъците и осигуровките и намаляване дела на сивата икономика.

Увеличаване на ставките на някои акцизни стоки

При преките данъци се предвижда запазване на размера на данъчните ставки. Последователното понижение през последните години на ставката на корпоративния данък до 10% изигра съществена роля в увеличението на приходите в държавния бюджет от корпоративен данък, дължащо се както на стимулирането на чуждестранните и местни инвестиции, така и на свиване на сивия сектор.

Запазване на ставките на другите преки и косвени данъци

При косвените данъци е предвидено повишаване на ставките на някои акцизни стоки, съгласно договорените с Европейската комисия преходни периоди и с оглед достигане на минималните за Общността нива на акцизите.

Намаляване на общата осигурителна тежест с 2 процентни пункта

Една от мерките с най-силен ефект върху преодоляване на негативните последици от кризата върху заетостта и доходите на българските граждани е предвиденото намаление на осигурителната вноска за фонд „Пенсии” с 2 процентни пункта, считано от 1 януари 2010 г. По такъв начин ще се осигурят нужните стимули за бизнеса да запази съществуващите работни места, от което най-големи ползи ще извлекат нискоквалифицираните работници и работниците в най-силно засегнатите от кризата сектори от икономика. Намалението на осигурителната вноска през 2010 г. ще бъде 1.1 процентен пункт за работодателя и 0.9 пункта за работника.

По-висока осигурителна защита на работниците и служителите

С цел по-висока осигурителна защита на работниците и служителите, загубили своето работно място поради несъстоятелност на техния работодател, през 2010 г. максималният месечен размер на обезщетението от фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите” ще се увеличи от две и половина минимални работни заплати (600 лв.) до три минимални работни заплати (720 лв.).

Минималният и максималният размер на обезщетението за безработица остават непроменени в сравнение с 2009 г., съответно 120 лв. и 240 лв. Същото се отнася и за размера на обезщетението за отглеждане на малко дете до навършване на 2-годишна възраст, което остава 240 лв. и през 2010 г.

Като мярка за повишаване на приходите от осигурителни вноски и ограничаване на сивата икономика, през 2010 г. минималният месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица ще се увеличи от 260 лв. до 420 лв., а за земеделските производители и тютюнопроизводителите от 1.01.2010 г. ще бъде

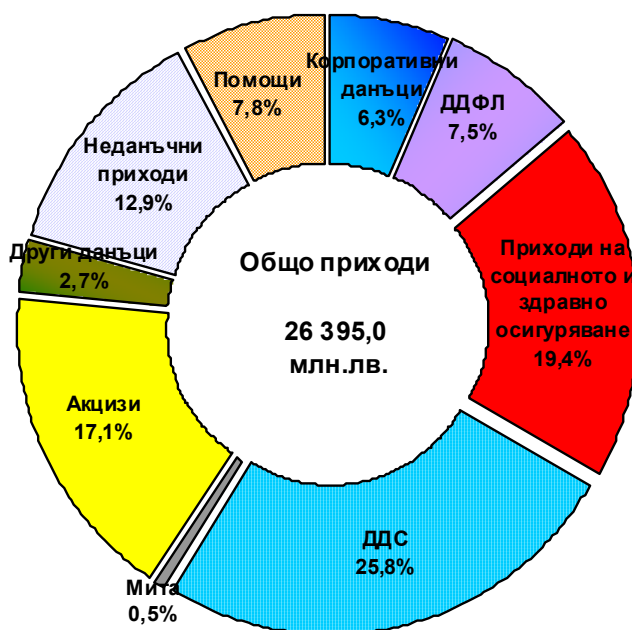
240 лв.

Максималният месечен размер на осигурителния доход остава 2 000 лв. за 2010 г.

IV. 2.2. Структура на консолидираните приходи по основни източници

Структурата на консолидираните приходи в Бюджет 2010 отразява прогнозата за постъпленията по отделните приходоизточници в консолидираната фискална програма в съответствие с данъчно-осигурителната политика на правителството. Размерът на приходите е прогнозиран при увеличаване на ставките на някои акцизни стоки и запазване на ставките на другите преки и косвени данъци, както и намаляване на общата осигурителна тежест с 2 процентни пункта.

Графика №4: Структура на консолидираните приходи по основни приходоизточници за 2010 г.

Данъчни приходи

Предложените изменения и допълнения на данъчните закони имат за цел усъвършенстване на данъчната практика, както и отстраняване на несъответствия на данъчното законодателство с правото на ЕС.

Тук са представени основните промени, предложени в законите за изменение и допълнение на данъчните закони.

Корпоративно подоходно облагане

С измененията в Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО) ще се усъвършенства данъчната практика и ще се премахнат някои несъответствия с европейското право. Отстранява се различието в данъчното третиране на местните и чуждестранните лица от ЕС/ЕИП и се изравнява данъчната тежест, понесена от тях, като се предлага чуждестранните юридически лица да могат да възстановят част от удържания данък при източника при отчитане на извършените от тях разходи.

Друго изменение в закона предвижда данъчно задължените лица, които не са извършвали дейност и не са отчетели приходи или разходи, да не подават годишен финансов отчет, с което се цели намаляване на административната тежест за предприятията без дейност, както и облекчаване на НАП при събирането и съхранението на информация.

Предложена е отмяна на данъчното облекчение за предприятия, извършващи големи инвестиции в отраслите селско стопанство, преработвателна промишленост, производство, високи технологии и инфраструктура, което предвиждаше невнасяне на корпоративен данък за период от 5 г. от предприятия, инвестирани не по-малко от 10 млн.лв. За неговото прилагане е необходимо положително решение на ЕК, тъй като според европейското законодателство то представлява държавна помощ. България е подала нотификация за облекчението пред ЕК, но решение досега няма. Увеличава се кръгът лица, в полза на които направено дарение може да служи за данъчно облекчение - поради голямото си социално значение са добавени център „Фонд за асистирана репродукция” и център „Фонд за трансплантация”.

От следващата година от 10% на 12% ще бъде увеличен данъкът за хазартните дейности от тото и лото, залагания върху резултати от спортни състезания и случайни събития. Промяната цели изравняване на облагането на всички организатори на хазартни игри. В момента хазартните дейности от лотарии, томболи и числови лотарийни игри Бинго и Кено се облагат с данък от 12%. Очакваният положителен ефект за бюджета е около 12 млн.лв. годишно.

Характерно за приходите от корпоративните данъци е, че се реализират най-вече чрез авансови вноски и годишни изравнителна вноски или искане за приспадане/възстановяване на надвнесен данък. Авансовите вноски са нормативно определени с база облагаемата печалба от по-предходната (първо тримесечие) и от предходната (второ, трето и четвърто

тримесечия) години, коригирани с коефициент, отразяващ очакванията за икономическото развитие (за 2009 г. коефициентът е 1.1). Важно е да се отбележи, че ако компаниите преценят, че при така определените текущи авансови вноски, ще надвнесат данъка, те имат право да ги намалят.

Това правило е определящо при прогнозиране на постъпленията, защото при спад в икономиката е логично да има сериозно намаление на авансовите вноски и ниско ниво на изравняващата годишна вноска през следващата (2010 г.) на текущата (2009 г.) финансова година.

Положителен елемент на данъчната политика на Република България е размерът на ставката по корпоративния данък от 10%, която е от най-ниските в Европейския съюз. Това прави страната ни привлекателна за инвестиции от данъчна гледна точка. Ниските данъчни равнища стимулират „изсветляването” и развитието на икономиката.

Основните фактори, взети предвид при прогнозирането на приходите за 2010 г. от корпоративни данъци, могат да се групират в три основни направления:

1. От вътрешно-икономически характер

Очакван спад на икономиката – отчетен спад на БВП от 4.9% на годишна база за второ тримесечие на 2009 г., при очакван спад на БВП от 5.7% за 2009 г. и спад на БВП от 2% за 2010 г.

Приходите от корпоративните данъци зависят също от „изсветляването” на икономиката, инфлацията, цената и достъпа до кредит за фирмите, нивото на производителност и т.н.

2. От външноикономически характер

Основните ни външноикономически партньори са страните-членки на Европейския съюз, в които икономическата криза доведе до спад на БВП и процеси на дефлация. В този смисъл възстановяването на европейските икономики, за което са налице положителни сигнали, ще се отрази положително върху печалбите на експортно ориентираните ни предприятия.

Друг фактор от особена важност е цената на вносите за икономиката ни суровини.

3. От нормативен характер

Прогнозата е направена при запазване на законодателната рамка, имаща влияние върху размера на постъпленията от корпоративни данъци.

- Запазване размера на данъчната ставка по корпоративния данък от 10%;
- Запазване размера на ставката от 5% за данъците върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица.

Предвид изложеното, очакваните постъпления от корпоративни данъци за 2010 г. са в размер на 1 663.9 млн.лв., или спад от 11.5% спрямо очакваното изпълнение от 1879.9 млн.лв. за 2009 г.

Около 150 млн.лв. от тези 1 663.9 млн.лв. се базират на нови мерки от страна на приходните агенции, водещи до изсветляване на оборотите на компаниите, респективно до по-висок размер на постъпленията от данъка.

Други данъци по ЗКПО

Данък върху хазарта по чл. 220 от ЗКПО - променя се ставката от 10 на 12% за хазартните дейности тото и лото, залагания върху резултати от спортни състезания и случайни събития. Ефектът от тази промяна в нормативната уредба се оценява на около 12.1 млн.лв. повече приходи в бюджета.

Данъци върху доходите на физическите лица

Направените изменения и допълнения на Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ) за 2010 г. са насочени към постигането на две основни цели – премахване на установеното противоречие между българското данъчно законодателство и правото на Европейския съюз и прецизиране на разпоредбите на закона.

Чуждестранните физически лица от ЕС/ЕИП получават право за преизчисляване на удържания данък при източника по начина, определен за местните физически лица.

Предвижда се въвеждане на минимален срок от 3 г. за притежаване на жилище като условие доходът от неговата продажба или замяна да не бъде облаган. Условието имотът да е притежаван определен брой години ще гарантира, че сделката е инцидентна и не може да се квалифицира като спекулативна или сключена с намерение да се избегне плащането на данъци.

Увеличава се основата за облагане на доход от продажба на дялове/акции, придобити с направена непарична вноска (апорт).

Отменя се данъчното облекчение за млади семейства – приспадане на лихви по ипотечни кредити.

Хората с намалена работоспособност с 50 и над 50 на сто ще правят авансови вноски за доходи, различни от трудови правоотношения, след като доходът им през годината превиши размера на данъчното облекчение. Даренията към Център „Фонд за асистирана репродукция” и Център „Фонд за трансплантация” са добавени към данъчното облекчение за дарения.

Въвежда се задължение за деклариране на заеми на физически лица в общ годишен размер над 5000 лв., с изключение на кредитите от кредитни институции. Мярката е в изпълнение на т.

33 от Графика на неотложните мерки и действия на правителството и органите на съдебната власт за изпълнение на показателите за напредък в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност за периода септември – декември 2009 г., одобрен с Решение на МС от 09.09.2009 г.

Прогнозата за приходите от облагането на доходите на физическите лица за 2010 г. е направена при запазване на единната данъчна ставка за всички данъкоплатци – 10% (без необлагаем минимум), с изключение на доходите от стопанска дейност на едноличните търговци, за които ставката е в размер на 15%.

При изготвяне на прогнозата за постъпленията от данъците върху доходите на физическите лица са взети предвид:

- очакваният брой заети лица, като са отчетени тенденциите на намаляване на броя заети лица, свързани с влиянието на световната криза върху българската икономика и очакванията, че това ще продължи и през 2010 г.;
- очакванията, че средствата за работни заплати, достигнати през 2009 г., няма да претърпят съществени изменения през 2010 г.
- размерите на осигурителните вноски и съотношението работодател/работник, заложи за 2010 г.

Очакваният размер на приходите от личното подоходно облагане включва постъпленията от данък върху доходите на заетите по трудови и приравнени на тях правоотношения, приходите по извънтрудови правоотношения, както и приходите от патентен данък, постъпващ в местните бюджети. Прогнозните постъпления от данъците по ЗДФЛ за 2010 г. са в размер на 1 987.3 млн.лв. (вкл. 22.1 млн.лв. приходи от патентен данък, постъпващ в местните бюджети) при очакван размер на приходите за 2009г. 2 009.9 млн.лв.

Данък върху добавената стойност

С измененията по Закона за данък върху добавената стойност (ЗДС) се цели усъвършенстване на данъчната практика и премахване на някои несъответствия с европейското право. Във връзка Директива 2008/8/ЕО на Съвета мястото на доставка на услуги ще зависи от статута на клиента – данъчно задължено или данъчно незадължено лице. Увеличен е срокът за приспадане на данъчен кредит от тримесечен на 12-месечен. От обхвата на освободените доставки ще бъде изключено процесуалното представителство, с което се осъществява правото на защита на физическите лица в досъдебните, административните и арбитражните производства.

Във връзка с мерките за борба с данъчните измами е предвидено при регистрацията по закона на лица, които са или са били некоректни в изпълнението на задълженията си по ЗДДС, да декларират електронен адрес за кореспонденция с приходната администрация. Предложените изменения са насочени към ограничаване на възможностите за удължаване на производствата по ЗДДС при некоректни лица. Целта е спестяване на време и средства на администрацията, без да се ограничават правата на коректните лица.

За целите на борбата със сивата икономика се въвежда дистанционна връзка на фискалните касови устройства с Националната агенция за приходите. Органите по приходите ще могат да отказват или прекратяват регистрацията по закона на лица, които имат публични задължения, събирани от НАП. Досега мярката се прилагаше само за данъчните задължения. Отменена е поредността на лицата, от които следва да се търси отговорност за данъка по облагаема доставка.

Таблица №8: Приходи от ДДС за 2010 г. (млн.лв.)

ПРИХОДИ	Очаква но изпълне ние 2009	Спад 09/08	Проект 2010	Ръст 10/09
ДДС при запазване на нормативната база от 2009г., в т.ч.	6 167.1	82.4%	6 650.0	107.8%
- от сделки в страната и ВОП	3 700.0	107.2%	3 950.0	106.7%
- от трети страни	2 467.1	68.2%	2 700.0	109.4%
Ефект от законодателни промени и стари задължения от минали години	500.0		150.0	
ДДС – консолидиран бюджет	6 667.1	89.1%	6 800.0	102.0%

Приходи от сделки в страната и ВОП - проектът за 2010 г. е разчетен с ръст от 5.4%, като е отразено свиването на потреблението с 2.5% и ръста на инфлацията според макрорамката за периода.

Общо прогнозата за приходите от ДДС за 2010 г. (общо от сделки в страната, ВОП и внос от други страни) е за 6 650 млн. лв. при данъчна основа от 33 250 млн.лв.

Ефект от законодателни промени – поради новите акцизни ставки на тютюневите изделия и електрическата енергия, които влизат в данъчната основа на ДДС на тези стоки, в бюджета ще постъпят допълнително 150 млн.лв. от ДДС. Допълненията в ЗДДС предвиждат и осигуряването на дистанционна връзка между НАП и фискалните касови устройства

Така изготвената прогноза от 6 800 млн. лв. от ДДС за 2010г. може да бъде постигната при ефективна събираемост 90.5% при очаквана ефективност за 2009 г. от 90%.

Акцизи

Основните промени по Закона за акцизите и данъчните складове са свързани с поетите ангажименти за достигане на минималните за Общността размери на акцизите за различните видове стоки и със засилване на контрола от страна на митническите органи и мерките за борбата със сивата икономика.

Предлага се увеличение на акцизните ставки за различните видове акцизни стоки:

- Цигари – от 41 лв. за 1000 къса и 40.50 на сто от продажната цена на 74 лв. за 1000 къса и 36 на сто от продажната цена. Въвежда се минимален общ акциз върху цигарите в размер на 137 лв. за 1000 къса. Повишението е част от поетите ангажименти по договора за присъединяване с ЕС и е направено с оглед политиката за опазване на общественото здраве, както и защита на фискалния интерес;
- Керосин – от 565 лв. за 1000 литра на 600 лв. за 1000 литра;
- Електрическа енергия за стопански нужди – 1.40 лв. за 1 мегават час на 2.00 лв. за 1 мегават час.

В резултат на измененията се очаква в държавния бюджет да постъпят допълнително около 232 млн.лв. през 2010 година.

Изменения във връзка с Директива 2008/118/ЕО, която влиза в сила от 01.04.2010 г.:

- компютъризиране на движението и контрола на акцизните стоки чрез Системата за движение и контрол на акцизните стоки (EMCS - Excise Movement and Control System);
- въвеждане на нови понятия и процедури при работата с компютърната система.

Изменения във връзка с борбата със сивата икономика:

- Отмяна на режима на досега действащите разпоредби за възстановяване на акциза върху моторните горива (на база 7.5 литра на декар за обработваема земя), използвани за обработка на земеделска земя от земеделските производители, одобрени за финансово подпомагане по Закона за подпомагане на земеделските производители;
- Въвеждане на система за продажба на маркирани горива – газьол и керосин, използвани за отопление и обработка на

зеделска земя с акцизни ставки в размер на 50 лв. за 1000 литра;

- Въвежда се задължение към лицата, които ще освобождават за потребление маркирани горива да разполагат със заверен документ, по образец от лицето, което ще използва тези стоки за съответното предназначение. В случай, че нямат този документ, те ще бъдат задължени за разликата между намалената ставка и определената в закона стандартна акцизна ставка за дадения вид гориво. Това предложение цели установяване използването на маркираните горива по предназначение (за селскостопански нужди и отопление)
- Въвежда се акцизна ставка в размер на 600 лв. за тежките корабни горива;
- Въвеждане на нулева акцизна ставка за смазочните масла, като по този начин същите ще бъдат обект на контрол от митническите органи;
- Въвеждат се допълнителни изисквания, свързани с издаването на лицензи за управление на данъчен склад и регистрацията на регистрирания търговец и нерегистриран търговец;
- Разделяне на процеса на производството от процесите, свързани с чисто физическото смесване на горивата. Определени са обичайните операции, които могат да се извършват в данъчен склад, както и тези, които се извършват след предварително писмено уведомление до компетентното митническо учреждение;
- Отмяна на задължението за заплащане на акциз при изтичането на 60-дневния срок от получаване на бандеролите за стоки, за които акцизът не е станал дължим на друго основание. В тази връзка е посочено, че бандеролите се поръчват ежемесечно на база средномесечното количество на освободените за потребление стоки. По-големи количества могат да се заявяват след решение на началника на компетентното митническо учреждение;
- Ограничава се общата вместимост на съдовете за производство на етилов алкохол в малките обекти за дестилиране до 500 литра;
- Предвижда се забрана за складирането в данъчен склад на стоки с платен акциз. В извънредни случаи това може да става след разрешение от компетентното митническо учреждение;
- Предвижда се с цел засилване на административния

контрол да се въведат и по-строги административно наказателни разпоредби и да се увеличат правомощията на митническите органи:

- да изземват и задържат стоките, предмет на нарушение на закона;
- да налагат обезпечителни мерки, които включват запор на движими вещи и вземания, включително по сметки в банки; запор върху стоки в оборот и възбрана върху недвижими имоти;
- засилен контрол по отношение на средствата за измерване;
- увеличава се размера на имуществените санкции.

Планирани са и промени в закона, свързани с движението на акцизните стоки под режим отложено плащане. Това ще става задължително с валидиран електронен административен документ. Въвежда се изискване към лицата, прилагащи режима за отложено плащане на акциз, за задължително разтоварване в обектите, които са посочени в лиценза или в удостоверението за регистрация.

Доставянето на акцизни стоки на територията на страната ще се потвърждава от получателя чрез компютърната система. Това ще става чрез подаване на съобщение не по-късно от 5 работни дни от датата на получаване.

Прогноза за приходите от акцизи за 2010 г.

Таблица № 9: Приходи от акцизи по групи акцизни стоки (млн.лв.)

ГРУПИ АКЦИЗНИ СТОКИ	Очаквано изпълнение 2009	Общо ефекти	Общо 2010	Ръст 10/09
1.Тютюневи изделия	1 940.3	225.0	2 165.3	111.6
2.Горива	1 940.0	60.0	1 993.9	102.8
3.Пиво,междинни продукти и сп.напитки	182.0	18.0	200.0	110.0
4.Ел. енергия	23.0	8.0	31.0	134.8
5.Други, вкл. ефект от подобряване на събираемостта	120.0		120.0	
Акцизи в републиканския бюджет	4 205.3	304.9	4 510.2	107.3
% от БВП	6.6%		7.1%	

Очакваният общ размер на приходите от акцизи по консолидираната бюджетна програма за 2010 г. е 4 510.2 млн.лв.

(7.1% от БВП).

В резултат на повишаването на размера на акцизните ставки през 2010 г., съгласно договорените с Европейската комисия преходни периоди с оглед достигане на минималните за общността нива на акцизите, се очакват следните допълнителни приходи, по сравнение с тази година:

- **Керосин** - минималният акциз в Общността е 330 евро за 1000 л. (645 лв. за 1000 л). Поет е ангажимент да се достигне минималната ставка за Общността до 01.01.2013 г. Увеличаването на размера на акциза за керосина няма да има ефект за бюджета през разглеждания период, тъй като керосинът се използва за зареждане на въздухоплавателни средства и акцизът се възстановява в сроковете, предвидени в Закона за акцизите и данъчните складове;
- **Електрическа енергия** - минималният акциз в Общността е 1.00 евро за 1 мегават час (1.96 лв. за 1 мегават час). Поет е ангажимент за достигане на минималните нива на Общността до 01.01.2010 г. Увеличаването на размера на акциза за електрическата енергия, въглищата и кокса ще доведе до положителен ефект за бюджета, оценяван на около 8 млн. лв.;
- **Цигари** - Изискването на Европейския съюз е размерът на акциза да е най-малко 57% от цената на дребно на най-продаваната марка цигари, но не по-малко от 64 евро за 1000 къса (125.2 лв. за 1000 къса) или 2.50 лв. за 1 кутия от 20 къса. Към момента акцизът върху цигарите в Република България е в размер на 102.3 лв. за 1000 къса или 2.04 лв. за 1 кутия, което представлява 67.8% от цената на дребно на най-продавания ценови клас. През 2010 г. акцизът се предвижда да бъде 2.97 лв. на кутия или това е 72% от цената на най-продаваната марка цигари. Увеличаването на размера на акциза за цигарите ще доведе до положителен ефект за бюджета, оценяван на 225 млн.лв.

През 2010 г. ставките на горивата, пивото и спиртните напитки няма да бъдат увеличавани.

При определянето на приходите от акцизи, освен ставките, са взети предвид и очакваните обеми на потребление на групите акцизни стоки, динамиката на вноса, ефект от подобряване на контрола и събираемостта и др.

Общият ефект от новите акцизни ставки е 233.0 млн.лв., а съвкупният ефект от всички посочени фактори е ръст на приходите от акцизи с 304.9 млн.лв., в сравнение с 2009 година.

Мита

Прогнозата за приходите от мита и митнически такси е съобразена с влиянието на следните фактори:

- прогнозите за общия внос по цени CIF;
- относителният дял на вноса от трети страни в общия внос. За 2008 г. този показател възлиза на 43.4%, а за прогнозирания период очакваната стойност на този показател е около 44%;
- отпадането на селскостопанските мита от ЕС;
- измененията в тарифните ставки, като цяло, в резултат на предстоящи преференциални споразумения в рамките на ЕС и Световната търговска организация (СТО), като за периода 2010-2012 г. тази за промишлените стоки е около 2%, а за селскостопанските – около 8%;

Прогнозата за митата е направена поотделно за промишлените и селскостопанските стоки. Тъй като при промишлените мита има стоки със значителни обеми, като горива, руди и др., които не подлежат на облагане с мита, прогнозата се базира на извадка от водещите стоки. За прогнозата на селскостопанските мита е използван обемът на вноса, дялът на селскостопанските стоки в него и средната ставка за съответната година.

Местни данъци и такси

Усилията на централната власт са насочени към подобряване на финансовото състояние на общините. В този аспект, държавните трансфери към общините станаха по-прозрачни, по-обективни и предвидими. Общините насочват все повече средства за инвестиции, като по този начин се създават условия за повишаване на благосъстоянието, икономически ръст и трудова заетост. Като цяло степента на финансовата децентрализация в България постепенно се повишава, но остава по-ниска от средната в европейските страни.

От гледна точка на приходите, тенденцията към по-висока финансова автономия е ясно проявена. Тази тенденция е във връзка с предоставянето на пълни правомощия на общините по администрирането на местните данъци и правомощия да определят сами размерите на тези данъци при условията, по реда и в границите, установени със Закона за местните данъци и такси.

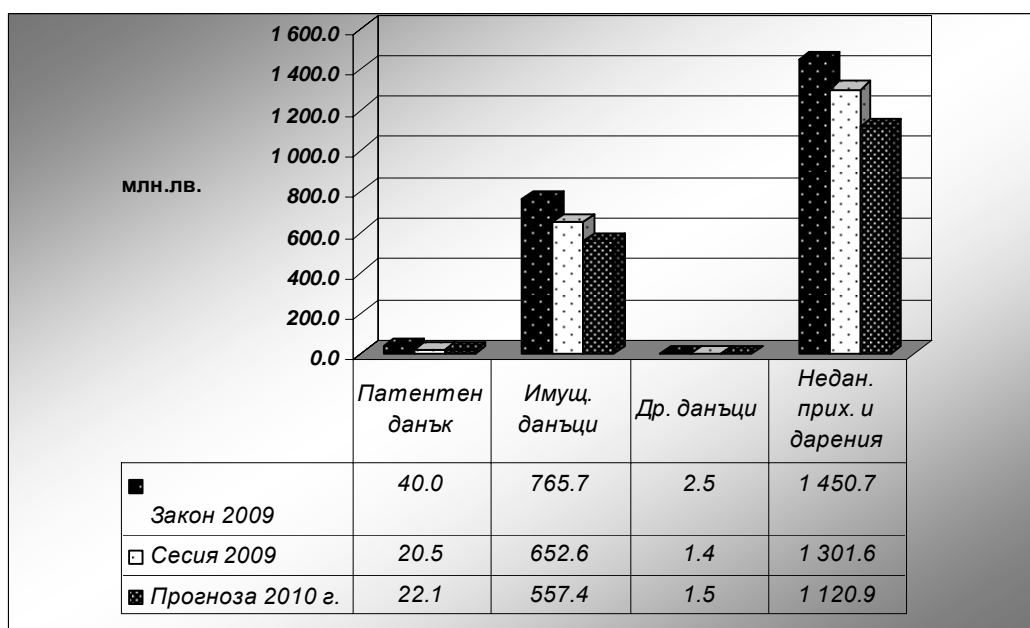
Собствени приходи на

Глобалната икономическа и финансова криза дава отражение и

общините

върху изпълнението на собствените приходи на общините, като особено неблагоприятна тенденция се очертава по отношение на постъпленията, свързани с пазара на недвижими имоти и с продажбите на общинско имущество. В тази връзка планираните постъпления от местни приходи по общинските бюджети за 2010 г. възлизат на 1 701.9 млн.лв., което е с около 25% по-малко в сравнение със Закона за държавния бюджет за 2009 г., като най-голям спад е прогнозиран за приходите от данъка при придобиване на имущество по дарение и възмезден начин и за постъпленията от продажба на нефинансови активи.

Графика № 5: Постъпления от местни приходи по общинските бюджети

Направените изменения и допълнения по Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) обхващат промени в два основни аспекта:

- една част от промените са свързани с развитието на процеса на финансовата децентрализация на общините и разширяване на собствената им приходна база;
- другата част от направените предложения са насочени към прецизиране текстовете на закона и постигане на справедливост при облагане на данъчно задължените лица.

Основните изменения са направени на база пакета предложения на Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ). Такива например са предложенията, свързани с увеличение на горните граници на размера на данъка върху недвижимите имоти, както и разширяване обхвата на облагаемите недвижими имоти.

Основните промени по Закона за местните данъци и такси

включват:

- За увеличаване на приходната база на общините се дава възможност за определяне на по-високи размери на данъка върху недвижимите имоти (горната граница от 2 на хиляда става 2.5 на хиляда) и на данъка при възмездно придобиване на имущество (съответно горната граница от 2.6 на сто става 3 на сто);
- Предвид факта, че голяма част от недвижимите имоти в населените места от ниска категория остават извън обхвата на облагане е предложено намаляване на прага за необлагане на имотите - от 2520 лв. на 1680 лв. По този начин ще бъдат увеличени приходите в малките населени места с цел подобряване на инфраструктурата им;
- На служителите на общинската администрация се предоставят права освен на органи по приходите и правомощия за налагане на обезпечителни мерки, т.е. част от правомощията на публични изпълнители на Националната агенция за приходите;
- Променя се начинът на определяне на данъчната основа на недвижимите имоти на предприятията, която в действащият закон е отчетната стойност и се предлага тя да бъде по-високата между отчетната им стойност и данъчната оценка;
- Предложено е с данък при придобиване да се облагат недвижимите имоти, ограничените вещни права върху тях и превозните средства, включени в активите на предприятие, което се прехвърля или преобразува, без преобразуване чрез промяна на правната форма.

Другите изменения в ЗМДТ са свързани с по-справедливото облагане на данъчно задължените лица. Прецизирана е разпоредбата за възстановяване на данъка върху превозните средства, на които свидетелството за регистрация е върнато в МВР и те не са в движение. Възстановяването ще се отнася за месеците, следващи месеца на прекратяване на регистрацията за движение на превозното средство.

Прогнозираните приходи от имуществени данъци за 2010 г. са в размер на 557.4 млн.лв.

Неданъчни приходи

Очакваният общ размер на неданъчните приходи за 2010 г. възлиза на 3 394.2 млн.лв. В него са включени приходи от наеми на имущество и земя – 153.4 млн.лв., нетни приходи от продажби на стоки и услуги - 649.0 млн.лв., превишаване на приходите над

разходите на БНБ – 300 млн.лв. и приходи от лихви – 166.4 млн.лв. Общо приходите и доходите от собственост са в размер на 1 113.3 млн.лв., или 32.8% от общите неданъчни приходи.

Приходите от такси включват: държавни такси – 740.5 млн.лв., общински такси – 733.5 млн.лв. и съдебни такси – 82 млн.лв.

Прогнозата за неданъчните приходи е изготвена, като са взети предвид следните допускания:

- Запазване размера на приходите и доходите от собственост, както и на приходите от глоби и санкции;
- Приходите в Републиканския бюджет от концесионни плащания през 2009 г. се очаква да бъдат в размер на около 53.7 млн.лв. и 7.3 млн.лв. по бюджетите на общините.

Прогноза за дивидента за 2010 г. е извършена на базата на постъпилите данни за финансовите резултати за първо и второ тримесечие на 2009 г. на основните търговски дружества – вносители на дивидент за държавата.

Приходите от концесионна дейност за 2010 г. са прогнозирани на базата на очаквани постъпления от сключени концесионни договори за обекти публична държавна собственост в различни сектори от стопанската дейност, а именно – от граждански летища за обществено ползване /Бургас и Варна/, метални и неметални полезни изкопаеми, строителни и скално-облицовъчни материали, нефт и газ, твърди горива, плажове, части от крайбрежната плажна ивица, пристанищни терминали, части от пристанища за обществен транспорт.

Приходи от концесионни плащания

Приходите от концесионни плащания през 2010 г. се очаква да бъдат в размер на 61 млн. лв. (без приходите по бюджетите на общините). Тези приходи са прогнозирани на базата на очакваните постъпления от действащите концесионни договори за обекти публична държавна собственост в различните сектори от стопанската дейност, като са съобразени с основните фактори, влияещи на приходите от концесии, а именно:

- обемът на добива на метални полезни изкопаеми и движението на международните цени на металите на Лондонската метална борса;
- търсенето на пристанищни и летищни услуги;
- ефективността на администрацията при провеждане на процедури за сключване на нови концесионни договори;
- ефикасността на контрола по изпълнението на задълженията от страна на концесионерите, поети със сключените договори;

- предсрочното прекратяване на действащи концесионни договори, по вина на неизрядни концесионери.

Тенденцията в областта на концесионирането е сключване на нови концесионни договори, увеличаване броя на предоставените концесии, чрез отдаване на концесия на големи инфраструктурни обекти, основно в транспортния сектор (пристанища, летища, магистрали), както и засилване на контрола по изпълнението на задълженията по вече действащите договори, а оттук и повишаване събираемостта на паричните постъпления от концесионни плащания (възнаграждения).

Предвид изброените по-горе фактори и тенденции и променената макроикономическа среда, фискалният риск за приходите от концесии се съдържа единствено в евентуален срив на цените на металите, добивани от концесионираните находища и/или от предсрочно прекратяване и недобросъвестно изпълнение на договорите за концесионирани инфраструктурни обекти, както и от неизпълнение на предвидени прогнози за отдаване обекти на концесия в транспортния сектор.

Приходи от дивидент

Очакваните приходи от дивидент за държавата през 2010 г. са в размер на 60 млн.лв. и са разчетени при 50% отчисления от печалбата за акционерите, след приспадане на вноските за фонд “Резервен”. Прогнозата за дивидента за 2010 г. е извършена на базата на постъпилите данни за финансовите резултати за първо и второ тримесечие на 2009 г. на основните търговски дружества – вносители на дивидент за държавата.

IV. 4. ПУБЛИЧНИ РАЗХОДИ

ПРЕДПРИСЪЕДИНИТЕЛНИ И СТРУКТУРНИ ИНСТРУМЕНТИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ВНОСКА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Постигане на оптимален положителен ефект върху икономиката и бюджета от усвояването на средствата от фондовете на ЕС

В периода преди и след присъединяването си към Европейския съюз (ЕС) България получава значителна финансова и техническа помощ с цел подкрепа на икономиката, инфраструктурата, човешкия потенциал, поддържане на благоприятна бизнес среда и социално включване. Основен приоритет е България да стане конкурентоспособна страна-членка на ЕС с високо качество на живот, доходи и социална чувствителност на обществото.

Постигането на оптимален положителен ефект върху икономиката и бюджета от усвояването на средствата от фондовете на ЕС е стратегически приоритет в рамките на общата

фискална политика на правителството както в конкретния период, така и в дългосрочен план.

Таблица № 10: Индикативни разчети за 2010 г.

Програми	Сума (млн. лв.)
ОБЩО РАЗХОД	2 367,7
<i>Предприсъединителни инструменти на ЕС и други</i>	<i>584,4</i>
ФАР	48,2
Кохезионен Фонд (Регламент 1164/94) / бивша Програма ИСПА	411,9
Шенген	101,0
Преходен финансов инструмент	11,6
Европейското икономическо пространство	11,7
<i>Структурни фондове и Кохезионен фонд на ЕС</i>	<i>1 783,3</i>
ОП Околна среда	248,0
ОП Транспорт	313,0
ОП Регионално развитие	423,4
ОП Развитие на конкурентоспособността на българската икономика	472,1
ОП Административен капацитет	96,5
ОП Развитие на човешките ресурси	207,5
ОП Техническа помощ	15,3
Програми за европейско териториално сътрудничество през периода 2007-2013 г. по външни граници на ЕС	7,6

Предприсъединителните програми – ФАР, САПАРД и Кохезионен фонд Регламент 1164/94 (програма ИСПА) и временната финансова подкрепа, предвидена в Акта за присъединяване – Преходният финансов инструмент и Инструментът за улесняване на бюджетните парични потоци и за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение – са предназначени да помогнат на България в социално-икономическата реформа и в подготовката за усвояването на средствата от Структурните и Кохезионния фондове (СКФ) на ЕС. Всички тези програми са в напреднал етап от своето изпълнение. Плащанията по част от тях ще приключат преди началото на следващия тригодишен период (САПАРД), а при

други ще продължат до 2011 г. (ФАР, Преходен финансов инструмент).

Структурните и Кохезионния фондове (СКФ) включени в настоящите финансови перспективи са на все още ранен етап на изпълнение. Въпреки това наред с авансовите плащания са извършени и много междинни такива. Подготвени и изпратени са първите междинни сертификати до Европейската комисия. Работи се усилено за получаване на положителни оценки за съответствието на Оперативните програми (ОП) в рамките на СКФ.

Обща цел при осъществяването на политиките на Общността от отделните ведомства е ускоряване на темповете на договаряне и разплащане с цел постигане на висока степен на усвояемост. Това ще окаже пряко и благоприятно въздействие за набелязаните приоритети на правителството, обвързани основно с бюджетната дисциплина, преодоляването на ефектите от финансовата и икономическа криза и успешно реализиране на структурните реформи.

Реализирането на общественозначими инфраструктурни проекти в областта на транспорта и околната среда е сред основните приоритети на правителството

Реализирането на общественозначими инфраструктурни проекти в областта на транспорта и околната среда, финансирани по Кохезионен фонд Регламент 1164/94 (програма ИСПА) е сред основните приоритети на правителството. Към настоящия момент въпросните проекти са със срок до края на 2010 г., но вече са предприети необходимите подготвителни стъпки за удължаване на този срок до края на 2011 г.

Осъществяването на инфраструктурни проекти е приоритет и през новия програмен период 2007 – 2013 г. Това важи в особено голяма степен за Оперативни програми „Транспорт” и „Околна среда” и е подкрепено от факта че:

- ⇒ бюджетът на двете оперативни програми заема най-голям дял от общия финансов ресурс, на който страната ни е бенефициент за програмния период 2007 – 2013 г.;
- ⇒ полезните ефекти от тяхното реализиране са с дълготрайно въздействие;
- ⇒ имат социално-икономическо и стратегическо значение както в регионален, така и в национален план.

Основните политики в средносрочен период са очертани във Средносрочната фискална рамка като по отношение на усвояване на средствата от фондовете на ЕС се акцентира на три

приоритетни политики:

1. Ведомствата в изпълнителната власт издигат на приоритетно ниво изпълнението на дейностите по усвояване на средствата от фондовете на ЕС: програмите, по които страната ни е бенефициент на финансови средства се възприемат като основен механизъм за реализиране на приоритетите на правителството.

2. Осъществяване на адекватно стратегическо планиране на обявленията за откриване на процедурите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: ведомствата в държавната администрация поставят специален акцент върху определянето на точния период на обявяване на процедурите с оглед планирането и провеждането им да бъде оптимално синхронизирано с програмните приоритети на правителството, както и с актуалната социално-икономическа обстановка. Сроковете и дейностите по процедурите в Индикативните годишни работни програми са взаимосвързани с дейностите, предвидени в общата правителствена програма.

3. Изготвяне на обективен и критичен анализ за обхвата на ефектите от реализирането на дейностите по предприсъединителните инструменти с акцент върху Кохезионен фонд Регламент 1164/94 (програма ИСПА), с цел идентифициране на проблемните области и тяхната адекватна оценка. Изводите се използват като база при по-адекватното и реалистично стратегическо планиране и управление на програмите, съфинансирани от Структурните фондове с фокус дейностите по оперативни програми „Транспорт” и „Околна среда”.

Постигане на високо качество на живот, доходи и социална чувствителност на обществото

ОП „Регионално развитие” 2007 – 2013 г. е третата по размер на ангажирания финансов ресурс оперативна програма, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие. Основната ѝ цел е подобряване на качеството на живот и работната среда с по-добър достъп до основните услуги и нови възможности за повишена регионална конкурентоспособност и устойчиво развитие.

В рамките на този приоритет, с цел постигане на високо качество на живот, основано на устойчиво социално-икономическо развитие, ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика”, която се прилага в Република България през периода 2007-2013 е насочена към подготвеността на българските предприятия за Общия европейски пазар и за бързо променящите се условия на международните пазари, както и състоянието на средата в която те функционират.

Укрепване на административния капацитет с оглед повишаване усвояемостта на средствата от ЕС и развитие на човешките ресурси с цел осигуряване на по-висока заетост, доходи и социална интеграция

Повишаване квалификацията на държавната администрация и качеството на административното обслужване и ефективното функциониране на съдебната система се подкрепя с прилагането на оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския социален фонд през периода 2007-2013 г. Тази оперативна програма е ориентирана към постигане на общи стандарти и правила за реформа на държавната администрация на всички нива – централно, областно и общинско; развитие на професионална администрация, насочена към потребностите на обществото и намаляване разходите и бюрократичните процедури в нейната дейност. Чрез Програмата ще се въведат работещи механизми за вътрешен и външен контрол за по-добра отчетност и прозрачност. Тази програма адресира и реформата в съдебната система.

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” през периода 2007–2013 г. е фокусирана върху инвестирането в придобиване на нови знания и умения; утвърждаване на практиката за учене през целия живот, подобряване качеството на образованието и обучението в съответствие с потребностите на пазара на труда за изграждане на икономика, основана на знанието; насърчаване на икономическата активност; повишаване ефективността на институциите на пазара на труда, социалните и здравните услуги.

В контекста на повишаване усвояемостта на средствата от ЕС, в България се прилага и оперативна програма „Техническа помощ”, насочена към укрепване на необходимия капацитет и функциониране на структурите на централната и местни администрации, участващи в усвояването на СКФ, както и подобряване на информираността и осведомеността на обществото за ефективното и ефикасно използване на СКФ.

Основен приоритет през 2010 г. е усвояването и ефективното разходване на средствата от ЕС, при гарантиране на максимална прозрачност и публичност на процеса на договаряне и ефективни механизми за контрол върху разходването на средствата.

Конкретни мерки, които са предприети, с оглед гарантиране ефективното управление на средствата на ЕС са:

1. Мерки с цел подобряване вертикалната и хоризонталната координация между институциите:

- Въвеждане на допълнителни контролни механизми, недопускащи припокриване на финансирането от различни източници (средства на ЕС, републикански бюджет, общински бюджети);

- Провеждане на ефективен мониторинг и месечни срещи на секторните комитети за наблюдение.

2. Контрол върху процеса на усвояване на средствата:

- Въвеждане на допълнителни контролни механизми, които да осигуряват нерестриktivност на обществените поръчки и равни възможности за всички потенциални участници;
- Разработване на обективни критерии и методики за оценка;
- Разработване на детайлизирани инструкции за работата на оценителните комисии;
- Подобряване публичността и прозрачността на провежданите процедури, чрез публикуване на цялата информация за провежданите процедури на достъпни за обществеността места (официални сайтове на МФ);
- Постоянен вътрешен контрол върху стриктното спазване на приложимите закони, наредби и вътрешни правила;
- Извършване на одити на системите за управление и преглед на транзакциите.

През 2010 г. се предвижда приключване на дейностите и извършване на плащанията по предприсъединителните програми ФАР, Преходния Финансов Инструмент и Инструмента Шенген, финансирани със средства на ЕК и националния бюджет.

Вноска на Република България в общия бюджет на ЕС

Вноските на държавите-членки, в това число и на Република България, в общия бюджет на Европейския съюз (ЕС) се формира въз основа на няколко компонента:

1. Традиционни собствени ресурси (ТСР) – обхващат мита върху вноса от трети страни и такси върху производството на захар и изоглюкоза;
2. Ресурс на база на данък върху добавена стойност (ДДС);
3. Ресурс на база на брутен национален доход (БНД);
4. Корекция за Обединеното Кралство;
5. Брутни намаления за Нидерландия и Швеция.

Прогнозата за вноската на България в общия бюджет на Европейския съюз за 2010 г. е изготвена съгласно действащото Решение на Съвета от 7 юни 2007 г. относно системата на собствените ресурси на Европейските общности (2007/436/ЕО, Евратом) и Междуинституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета и Комисията за бюджетната дисциплина и доброто финансово управление

(2006/С 139/01), изменено с Решение 2008/29/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 18.12.2007 г., с което се ревизира Финансовата рамка за периода 2007-2013 г. Взети са предвид основните макроикономически показатели, изготвени от Изпълнителната агенция за икономически анализи и прогнози, прогнозни данни за целите на изчисляване на вноската на Република България в общия бюджет на ЕС, предоставени по компетентност от структурите, отговорни за прилагането на системата на собствените ресурси в Република България и прогнозни данни по държави-членки за целите на собствените ресурси за 2009 г. и 2010 г.

В бюджета за 2010 г. за предвидени необходимите средства за изплащане на националната вноска в общия бюджет на ЕС

В бюджета за 2010 г. заложените средства за вноската в общия бюджет на ЕС са в размер на 779.7 млн.лв.⁵ Тази сума е прогнозна и е своеобразна гаранция за изплащане на националната вноска в бюджета на ЕС. Нейната условност произтича от:

- възможността за възникване през годината на изпълнение на допълнителни потребности и/или непредвидени ситуации, които следва да бъдат финансирани от бюджета на ЕС;
- изплащането на Традиционните собствени ресурси (ТСР) на база на реални постъпления;
- периодичните актуализации на данните за ресурса на база на ДДС, за ресурса на база на БНД, корекцията на Обединеното кралство и брутните намаления за Нидерландия и Швеция във връзка с последната налична информация с оглед постигане на пълна точност.

Редуциране на разходите с цел поддържане на балансирана бюджетна позиция

Общите разходи, финансирани със средства, акумулирани от националната икономика, са в размер на 24.4 млрд.лв., което представлява 38.4% от БВП, докато размерът на общите разходи по консолидираната фискална програма възлиза на 26.9 млрд.лв. или 42.3% от БВП, като в тази сума са включени и средствата за сметка на помощта от ЕС.

Приоритетите в разходната част на Бюджет 2010 са:

- Социално осигуряване – 15.1% от БВП, увеличение от 2.3% от БВП спрямо Програма 2009 (в т.ч. 2.5% от БВП за увеличение на пенсиите);
- Образование – 4.2% от БВП, увеличение от 0.1% от БВП спрямо Програма 2009;
- Здравеопазване – запазване на разходите на нивото от

⁵ Прогнозата за общата сума на вноската в общия бюджет на ЕС за 2010 г. ще бъде актуализирана след официалното утвърждаване на актуализираната прогноза за основните макроикономически показатели, съгласно т. 20 от Графика за подготовка на информацията по бюджетната процедура за 2010 г., утвърден от заместник-министър председателя и министър на финансите.

Програма 2009 (4.2% от БВП);

- Опазване на околната среда – 1.6% от БВП, увеличение от 0.3% от БВП спрямо Програма 2009;
- Транспорт и съобщения – увеличение от 0.1% от БВП спрямо Програма 2009 (3.1% от БВП за 2010 г.).

Графика № 6: Разходи в Бюджет 2010 с ръст спрямо Програма 2009

ПОЛИТИКА ПО ДОХОДИТЕ

Заплати

Една от основните цели на политиката по доходите е преодоляване на изоставането в ръста на производителността на труда в икономиката, спрямо досегашния ръст на заплатите.

В средносрочната фискална рамка за периода 2010-2013 г. в подкрепа на усилията за преодоляване на последиците от кризата се предвижда през 2010 г. да се запазят достигнатите номинални размери на работната заплата за 2009 г., а за периода 2011-2013 г. да се запази съотношението на разходите за заплати в публичния сектор към БВП, достигнато към всяка предходна година.

Световната финансова и икономическа криза започна да оказва

негативно въздействие, както върху цялата икономика, така и върху бюджетния сектор, като ефектите са и по отношение на заетостта, безработицата и доходите от началото на 2009 г.

Икономическата рецесия е съпроводена и с увеличаване на безработицата. Данните за регистрираната безработица към месец август 2009 г. свидетелстват за нарастване на равнището на безработицата до 7.9%, което е с 2 процентни пункта повече в сравнение със съответния месец на предходната година.

През 2010 г. средната работна заплата ще продължи да нараства, макар и с по-ниски темпове в сравнение с тези през 2008 г. и 2009 г.

През 2010 г. средната работна заплата ще продължи да нараства, макар и с по-ниски темпове в сравнение с тези през 2008 г. и 2009 г. Въпреки отчетения спад на БВП от 4.8 на сто през второто тримесечие на 2009 г., отчетеното намаление на реалната производителност на труда с 3.1 на сто на годишна база и плавното увеличение на безработицата до 7.9 на сто през август, средната работна заплата продължава да нараства. През второто тримесечие на 2009 г. тя достигна 588 лв., или с 15.3 на сто повече в сравнение със същия период на 2008 г. Нарастването в общественния сектор е 16.9 на сто, а в частния – 14.2 на сто. Видно е, че ефектът от икономическия спад върху трудовите възнаграждения се усеща с известно забавяне, поради което може да се очаква, че средната работна заплата ще продължи да нараства и през следващата година, макар и с по-умерени темпове в съответствие с очакваното съживяване на икономиката на страната.

Политиката по доходите в бюджетния сектор ще бъде съобразена с възможностите на държавния бюджет

Политиката по доходите в бюджетния сектор ще бъде съобразена с възможностите на държавния бюджет и ще се стреми към по-пълно обвързване на работните заплати с производителността на труда. През 2010 г. ще се запази достигнатото номинално равнище на средствата за работна заплата по отделните бюджетни организации и дейности. От 1 януари 2010 г. е планирано намаление на административните разходи, в т.ч. и на средствата за работни заплати. Това ще позволи на ръководителите на административни структури да извършат вътрешно преразпределение на средствата за заплати с цел да поощрят тези, които има по-висок принос за изпълнение на целите на организацията.

След 2010 г. принципът, който ще се следва, е запазване на достигнатото през предходната година съотношение на средствата за работни заплати и физическия обем на БВП. По такъв начин нарастването на средствата за работни заплати ще зависи от бързината, с която се възстановява българската икономика.

Политиката на минималната работна заплата през 2010 г. ще бъде съобразена с икономическото развитие и състоянието на пазара на труда. Предвижда се през 2010 г. да се запази равнището на минималната работна заплата от 2009 г. – 240 лв. Нейният размер ще бъде определян по начин, по който не се ограничават възможностите за заетост на хората в неравнопоставена позиция на пазара на труда, по-ниска квалификация и ограничен трудов опит или на хората, работещи в засегнати от кризата икономически сектори. Правителството ще използва всички възможности за защита на доходите на хората на минимална работна заплата, като конкретният ѝ размер ще се определя в сътрудничество със социалните партньори след внимателен анализ на параметрите на икономическата среда.

Пенсии

Основната цел на пенсионната политика през 2010 г. е запазване на нивото на осигурителна защита за хората в пенсионна възраст и подобряване на финансовата сигурност за възрастните хора в най-уязвима позиция – най-възрастните и самотно живеещите възрастни хора. Като мерки в тази посока през следващата година се предвиждат:

- Да бъде въведена т.нар. „добавка за старост” към пенсиите на хората над 75-годишна възраст. Размерът на добавката ще бъде до 50 лв. и ще бъде диференциран според размера на пенсията;
- Увеличение на размера на добавката към пенсията на починал съпруг по чл. 84 от Кодекса за социално осигуряване. От 20 на сто, размерът на т.нар. „вдовишка добавка” се предвижда да нараства ежегодно с 5 на сто всяка година до достигане на 40 % от пенсията на починалия съпруг през 2013 г. По такъв начин в значителна степен ще бъде подобрена закрилата за най-уязвимите сред възрастните пенсионери – най-възрастните и самотно живеещите пенсионери.

През следващата година осъвременяването на пенсиите ще става по гъвкав механизъм, съобразен с икономическото развитие, състоянието на бюджета, темповете на нарастване на осигурителния доход, инфлацията и динамиката на заетостта. Темповете, с които се съживява българската икономика ще бъдат от определящо значение за възможностите на бюджета и за това с

колко ще нараснат пенсиите през следващата година. Всички възможности ще бъдат внимателно и регулярно анализирани съвместно със социалните партньори.

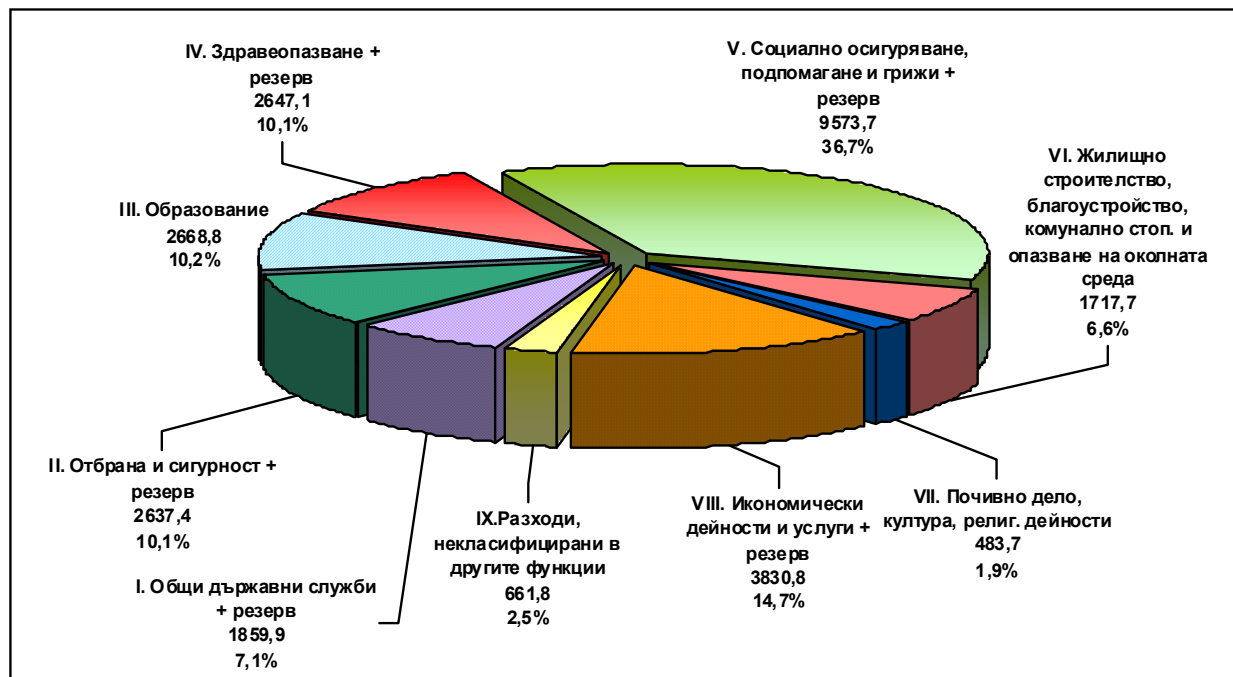
Максималният месечен размер на получаваните една или повече пенсии през 2010 г. се запазва на 700 лв.

Бюджет 2010 е разработен при рамка на разходите, в която се предвижда компенсиране ръста на разходите в социалния сектор за сметка на останалите сектори, без определените за приоритетни, чрез:

- постигане на изпреварващ темп на създаването на нови работни места в реалната икономика спрямо съкращаването на заети, вследствие на оптимизацията в публичния сектор;
- запазване достигнатото в края на 2009 г. номинално равнище на средствата за заплати и през 2010 г., като размерът им като дял от БВП достига 6.2 на сто.

През следващата година държавата ще разполага с по-малко бюджетни ресурси за реализиране на политиките в отделните сектори, което поставя на дневен ред нуждата от реформи и подобряване управлението и ефективността на публичните разходи. Предстои реструктуриране на администрацията, здравната и образователната система. Спестявания трябва да дойдат от предприетото от правителството съкращаване на 15% от администрацията през 2010 г. Нереструктурираните сфери няма да получават по-високо финансиране без то да бъде обвързано с реформи и повишаване ефективността на администрацията и качеството на обществените услуги.

Графика № 7: Дял на основните функции в общите консолидирани нелихвени разходи за 2010 г. (вкл. резерв, без вноска в общия бюджет на ЕС).

Активна политика на пазара на труда

Мерки за социално подпомагане, за повишаване на заетостта, в областта на трудовите отношения и др.

Основната цел на активната политика на пазара на труда през 2010 г. е да се създадат възможности за запазване на работните места, за бърз преход от безработица и неактивност към обучение и заетост чрез активни мерки. С цел интегриране на пазара на труда на всички трудови ресурси, активирането на продължително безработните и на неактивните лица ще продължи да бъде основен приоритет на политиката на пазара на труда в краткосрочен период.

През 2010 г. политиката по заетостта ще бъде подкрепена от Програма ФАР и по Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси”. По линия на двете програми общо 267.4 млн.лв. ще бъдат насочени за реализация на проекти за развитие на човешките ресурси и насърчаване на заетостта, повишаване на производителността и адаптивността на заетите, подобряване достъпа до образование и обучение и т.н.

Политика в областта на трудовите отношения

Приоритетите на политиката в областта на трудовите отношения са насочени към съхранение на трудовите и социалните права на работниците и служителите, усъвършенстване на трудовото законодателство и гарантиране правилното му прилагане, както и подобряване условията на труд в предприятията. Важно

направление на политиката в условията на криза и влошени условия на пазара на труда ще бъдат дейностите за ограничаване и преодоляване на колективните трудови конфликти с инструментите на посредничеството и трудовия арбитраж.

Политика в областта на социалното подпомагане

През 2010 г., основна цел на политиката в областта на социалното подпомагане ще бъде по-добро насочване на социалните помощи и повишаване ефективността и ефикасността на програмите с акцент върху най-уязвимите сред българските граждани. Средствата по политиката в областта на социалното подпомагане се разходват за предоставяне на:

- Месечни, еднократни и целеви помощи по Закона за социалното подпомагане;
- Целеви помощи за отопление на лица с ниски доходи;
- Помощи за диагностика, лечение и болнична помощ на български граждани, които нямат доход и/ или лично имущество;
- Средства за реализация на мерки и програми по Закона за закрила на детето;
- Инициативи за модернизирание на социалните услуги и ускоряване на процеса на деинституционализация;
- Средства за финансиране на проекти за предоставяне и изграждане на социални услуги в общността и различни програми в областта на социалното подпомагане.

Семейна политика

През 2010 г. акцент на семейната политика ще бъде насърчаване на раждаемостта чрез изграждане на благоприятна среда, която да позволи на българските семейства да отгледат и възпитат желания от тях брой деца. Със средства от държавния бюджет, месечни помощи в размер на 35 лв. ще получат близо 879 хиляди деца от семейства със среден доход на член от семейството под 350 лв. Размерът на помощта за близнаци е с 50 на сто по-висок – 52.50 лв. на дете, а за дете с трайно увреждане размерът на помощта е два пъти по-висок – 70 лв., като помощта се отпуска без подоходен тест.

Размерите на еднократните помощи при раждане остават в размер на 250 лв. за първо дете, 600 лв. за второ дете и 200 лв. при раждане на трето и всяко следващо дете. През следващата година ще бъдат изплатени общо 77 хиляди еднократни помощи при раждане.

За провеждане на семейната политика за деца през 2010 г. са осигурени средства освен за месечни помощи при отглеждане на дете и еднократни помощи при раждане, които ще бъдат изразходени и за:

- изплащане еднократни помощи за отглеждане на близнаци до 1-годишна възраст в размер на 600 лв. за всяко дете близнак;
- еднократни помощи за отглеждане на дете до 1-годишна възраст от майка студентка в размер на 2 880 лв.;
- месечни помощи за отглеждане на дете до 1 година за неосигурени майки в размер на 100 лв.;
- еднократни помощи при бременност за неосигурени майки в размер на 100 лв.;
- целеви помощи за първокласници за покриване на част от разходите в началото на учебната година.

Интеграция на хората с увреждания

В областта на интеграцията на хората с увреждания през 2010 г. ще бъдат изпълнявани инициативи в посока на:

- Постигане на пълноценна реализация и равни възможности на хората с увреждания чрез осигуряване на заетост и професионална рехабилитация;
- Повишаване степента на информираност на хората с увреждания за техните права и на обществото за проблемите и възможностите им и промяна в обществените нагласи спрямо тях;
- Създаване на необходимите условия за интеграция на хората с увреждания, чрез усвояване на финансови средства от европейски социални и други фондове;
- Осигуряване на равни възможности за социално включване на хората с увреждания;
- Ефективно планиране на дейностите, свързани със социалната интеграция на бенефициентите, чрез анализ на социално-икономическия им статус;
- Оптимизиране системата за контрол по изпълнението на дейностите свързани с предоставянето на публични услуги за интеграция на хората с увреждания.

За интеграция на хората с увреждания ще бъдат изплащани интеграционни добавки, а добавка в размер на 70 на сто от минималната работна заплата ще получат деца с трайни увреждания.

Освен за материална подкрепа, през 2010 г. са осигурени

средства за реализация на проекти и програми за:

- Целеви помощи за покупка и ремонт на медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения;
- Приспособяване на работни места към нуждите на хора с увреждания;
- Проекти за стартиране на самостоятелна стопанска дейност на хора с увреждания;
- Възстановяване на 30 на сто от платените от работодатели осигурителни вноски за лица с увреждания;
- Проекти за рехабилитация и социална интеграция на хора с увреждания;
- Проекти за осигуряване на достъпна среда за хора с увреждания.

С бюджетната прогноза за 2010 г. във функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи” за делегираните от държавата дейности са предвидени общо средства в размер на 163.3 млн. лв. Средства за текущи разходи са в размер на 161.3 млн. лв., като издръжката на заведенията, предоставящи социални услуги е в размер на 87.0 млн. лв. Капиталовите разходи по прогноза 2010 г. са в размер на 2 млн. лева.

Във връзка с продължителния процес на деинституционализация за подобряване на условията на живот и качеството на обслужване на ползвателите на социалните услуги се извършиха по предложение на Министерство на труда и социалната политика компенсирани промени в бюджетните взаимоотношения на общини с централния бюджет.

В съответствие с предприетите действия по прилагане на Постановление № 33 на Министерския съвет от 2008 г. за осигуряване на средства за финансиране на дейностите във връзка с реформирането и закриването на специализираните институции за предоставяне на социални услуги за деца с бюджетната прогноза за 2010 г. в сферата на социалните услуги предстои да се разкрийт нови места за социални услуги предоставяни в общността а именно: в Дневен център за деца с увреждания, Център за обществена подкрепа, Защитени жилища, Център за настаняване от семеен тип, Наблюдавани жилища и Преходни жилища.

**Образование, обучение
и политиката по
отношение на**

Конкретните задачи на МОМН в областта на средното и началното образование са свързани с ограничаване ранното напускане на училище и осигуряване на качествено обучение на

децата

Разработва се нов закон за училищно образование, с който ще се въведе новата образователна структура, заложена още преди няколко години. По този начин, основното образование ще завършва в седми клас, а гимназиалният етап ще бъде разделен на две части. Разпределянето на учебните часове ще бъде насочено към по-добро адаптиране на учениците към пазара на труда. В първата част на гимназиалния етап (до 10 клас) ще се дава добра общообразователна подготовка, а втората част ще бъде по-професионално ориентирана.

С цел повишаване качеството на образованието се разработва национален план за повишаване квалификацията на учителите, със задължително участие на учителите. В момента се реализира първата част на този план – повишават се компетентностите на учителите по ИТ и чужди езици. Финансирането за учебната 2009/2010 г. е на стойност 1 млн.лв. и се осигурява от ОП „РЧР”.

Работи се върху усъвършенстването на системата на делегираните бюджети с цел да се обвърже финансирането с постигането на определени стандарти за качество на образованието. Работи се и за подобряване на системата на единно външно оценяване, като през 2009/2010 г. външното оценяване в седми клас ще се обедини с изпитите за кандидатстване. За реалистични резултати е въведено оценяване чрез външни оценители на резултатите от националните изпити по български и математика след седми клас.

Специално внимание се обръща по отношение на целта за ограничаване ранното напускане на училище, както и на интеграцията на децата от малцинствените групи, където преждевременното напускане на училище е голям проблем.

В областта на професионалното образование ще се въведе нова структура с цел професията да не се определя в последната година на образованието, а чрез краткосрочни модули да се осигури професия на учениците, които не искат да продължат в по-горния етап на средното образование. Съвместно с МТСП и всички предприемачески организации се създава национална система за прогнозиране и наблюдение на търсенето на работна сила от работодателите.

Предстои основна реформа в системата на професионалното образование, тъй като тя е остаряла, все още силно централизирана и със силно затруднена връзка с бизнеса на регионално ниво. Ще се работи за децентрализация на системата, като на централно подчинение ще останат само няколко национално значими професионални училища, а останалите ще

преминат към местните власти.

Работата по обучението през целия живот се осъществява в тясно сътрудничество с МТСП. Ще се приемат два плана за действие, като редица от мерките в тях вече се прилагат, напр. оптимизация на учебното съдържание, адаптиране на учебните програми към нуждите на пазара на труда и др.

За политиката в областта на средното образование в делегираните от държавата дейности, финансирани чрез общинските бюджети за 2010 г. са планирани 1 189.2 млн.лв. С тези разходи се предвижда да бъдат финансирани следните основни програми и дейности:

- Осигуряване на учебния и възпитателния процес в училищата и детските градини в системата на народната просвета. Това са средствата по стандартите, които формират делегираните бюджети на училищата и разходите за възнаграждения в детските градини и в обслужващите звена. Те осигуряват на обучението на 648 394 ученика в общинските училища, подготовката и възпитанието на 226 634 деца в детските градини и в подготвителни групи, финансирането на ученически общежития и стипендиите на учениците в общинските училища.
- Повишаване на обхвата и улесняване на равния достъп до средното образование се реализира чрез финансиране на разходите за стипендии, за ученически общежития и за извънкласни и извънучилищни дейности.

Научноизследовател- ска дейност и иновации

В областта на висшето образование и науката и иновациите правителството работи по реализацията на някои спешни мерки:

В рамките на следващите няколко месеца ще се приеме националната стратегия за развитие на науката в България – в момента се подготвя нейното приемане, като тя ще покрива националните приоритети за развитие на научните изследвания. Ще бъдат включени и университетите като звена, които развиват наука, както и институтите на БАН, на която предстои сериозна реформа.

Всички мерки са в посока обвързване на финансирането с резултатите. Предвижда се финансирането на реформите в сферата на науката и иновациите да включва няколко основни източника: национален бюджет, структурните фондове на ЕС (ОП РЧР и ОП „Конкурентноспособност”), Седма рамкова програма. От ключово значение за успеха на реформата и ефективното усвояване на тези ресурси е съгласуваността между отделните институции, както и включването на външни експерти

при одитирането на този процес.

Здравеопазване

Приоритет на здравното министерство ще бъде оптимизацията на болничната инфраструктура на регионален принцип чрез промени в Закона лечебните заведения. Предвижда се разработването на нов тип здравна карта. Ще се промени метода на финансиране на здравеопазването.

С бюджетната прогноза за 2010 г. във функция “Здравеопазване” за делегираните от държавата дейности са предвидени средства в общ размер от 190.5 млн.лв., в т.ч. за текущи разходи 187.5 млн. лв. и за капиталови разходи 3.0 млн. лв.

Средствата за детско и ученическо здравеопазване са в размер на 92.7 млн.лв.

Средствата за осъществяване на болнична помощ в различните видове диспансери са в размер на 94.8 млн.лв. Основно увеличението е от ръста на онкологичните заболявания, зачестилите случаи на туберкулоза и повишеният брой на психичните заболявания.

Реални възможности физическа активност и спорт

По проектобюджета за 2010 г. са предвидени разходи за подпомагане развитието на физическото възпитание и спорта в страната.

С разчетените в проектобюджета разходи се осигуряват условия и реални възможности за физическа активност, спортно-състезателна дейност и спортно развитие на деца и юноши с възможности за постигане на високи спортни резултати.

В общия размер на средствата са планирани разходи за финансиране на дейности по програмите за олимпийска подготовка и спорта за високи постижения, за подготовка и провеждане на световни и европейски първенства, на които домакин е Република България, за награди и лечение на български спортисти. Разчетени са средства за подпомагане реализирането на целеви спортни програми за хора с увреждания, осъществяване на медицински и допинг контрол и за финансово подпомагане на други спортни и спортно-туристически дейности.

Инвестиции в реалния сектор и подобряване на бизнес средата

Мерки за подобряване на бизнес средата

Одобрените от правителството Икономически мерки за възстановяване на българската икономика в частта за подобряване на бизнес средата включват:

1. Намаляване на първоначалния капитал на търговските дружества на 2 лева (изпълнено);

2. Ускорено възстановяване на ДДС от 620 млн.лв. (на 27.07.2009 г.) до 200 млн.лв. към днешна дата;
3. Намаляване на осигурителната тежест с 2 процентни пункта през 2010 г. и с по 1% в следващите три години до общо 5% за мандата на правителството;
4. Създаване на централизирано управление на концесионната дейност при строги правила за контрол;
5. Приемане на нови разпоредби на Закона за обществените поръчки с оглед прекратяване на противоречивите и непрозрачни процедури и премахване на понятието малки обществени поръчки, засилване на ролята и правомощията на Агенцията за обществени поръчки;
6. Намаляване на квазиданъчното бреме чрез либерализиране регулациите на продуктовите пазари като условие за намаляване на корупцията и влиянието на групите със специални интереси;
7. Увеличаване на класовете инвеститори като част от тях се подпомагат и администрират от държавата, а останалите - от общините;
8. Развитие на фондове за рисково капиталово инвестиране и гаранционни фондове за финансиране;
9. Ускоряване на съдебните производства по несъстоятелност, опростяване на процедурите и въвеждане на механизми за изчистване на задълженията чрез клиринг и изграждане на пазар на дългови инструменти;
10. Въвеждане на прозрачни, недвусмислени и категорични правила за разрешителните и регистрационни режими (изменение на Закона за регулиране на стопанската дейност);
11. Контрол по средствата, отпуснати от Българската банка за развитие към търговските банки, с оглед тяхното ефективно използване за бизнес кредитиране.

Транспортна инфраструктура

В областта на транспортната инфраструктура са предвидени за реализация редица проекти, изброени в пакета от антикризисни мерки на правителството, одобрен в края на септември 2009 г.

Пътна инфраструктура

Пътна инфраструктура

Целенасочените усилия на правителството за привеждането на пътната инфраструктура в съответствие с европейските стандарти следва да бъдат насочени към усвояването на гарантирания ресурс от европейските фондове. При ограничените възможности за национални инвестиции, финансирани за сметка на събираните пътни такси (винетни и други), реализирането на

големите пътни инфраструктурни проекти може да стане или за сметка на увеличаване на таксите за ползване на пътната инфраструктура или за сметка на по-добро управление на помощта от ЕС.

По отношение на пътната инфраструктура се предвижда ускорено осъществяване на мащабни инфраструктурни проекти по Оперативна програма „Транспорт“:

- Доизграждане на Автомагистрала „Тракия“ – лотове 2, 3 и 4;
- Изграждане на Автомагистрала „Струма“ – лотове 1,2 и 4;
- Изграждане на Автомагистрала „Марица“ – от км 5 до км 72;
- Връзка на Автомагистрала „Хемус“ с околновръстния път на София;
- Модернизация на участък от път I-1 (Е 79) Враца – Ботевград;
- Изграждане на участък от път Е 79 Видин – Монтана;
- Рехабилитация на пътния участък Кърджали – Подкова и други.

Строителството на Автомагистрала „Люлин“ се финансира от КФ/ИСПА (Регламент 1164/94).

Държавата участва, съобразно възможностите на държавния бюджет във финансирането на обществените превозни услуги от общ икономически интерес и във финансирането на дейностите по текущо поддържане и експлоатация на железопътната инфраструктура, въз основа на дългосрочни договори с Национална компания „Железопътна инфраструктура“ и оператора, осъществяващ възложени от държавата задължителни обществени превозни услуги.

Железопътна система

Състоянието и развитието на железопътната система в страната се определя основно от състоянието на Национална компания „Железопътна инфраструктура“ и лицензирания основен превозвач „Български държавни железници (БДЖ)“ ЕАД, респективно „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД, предоставящи възложени им задължителни обществени превозни услуги, в съответствие със Закона за железопътния транспорт.

Железопътна инфраструктура

Финансовото подпомагане от страна на държавата за изграждане и развитие на железопътната инфраструктура е насочено към

повишаване на качеството и нивото на безопасност на транспортните услуги, ускоряване реализацията на проекти, свързани с европейските транспортни оси и коридори на територията на страната, ремонт и рехабилитация на железопътната мрежа. Необходимо е постепенно приближаване до Европейските нормативи в областта на железопътния транспорт. Финансирането на новите проекти по основните Европейски коридори, включени в ОП „Транспорт”, е предвидено да се осъществява основно със средства от Кохезионния и структурните фондове на ЕС.

Независимо от разходите за основните новозапочващи обекти, включени в Оперативна програма „Транспорт”, със средства от държавния бюджет ще продължи изпълнението и съответно финансирането на инвестиционната програма на Национална компания „Железопътна инфраструктура”, изпълнявана чрез включените в дългосрочния договор с държавата обекти.

Към момента инфраструктурата на българските железници е с влошени характеристики и е далеч от целта за достигане – сравнимост с параметрите на инфраструктурата в страните от ЕС.

При съобразяване с прогнозите за променената макроикономическа среда, в бюджета за 2010 г. са предвидени 90 млн.лв. за изграждане на обекти, включени в дългосрочния договор с държавата. С тези средства ще може да продължи изпълнението на проектите, свързани с ремонта и подновяването на железния път и съоръженията и на някои новозапочващи обекти с приоритетен характер, които не са предвидени за финансиране от Европейските фондове.

Основните проекти, които ще се изпълняват със средствата от капиталовите трансфери през 2010 г. са свързани с възстановяване на проектните параметри на железопътната линия София-Карлово-Зимница, ремонт на железния път за поддържане на достигнатите скорости, подновяване и електрификация на жп линията Драгоман-Димитровград, удвояване и електрификация на железопътната линия Карнобат-Синдел, преустройство на някои възлови железопътни гари, в съответствие с европейските изисквания, модернизация на осигурителните системи и прелезни устройства и модернизация на контактната мрежи и тяговите подстанции.

Железопътни превози

За периода след 01.01.2010 г. държавното подпомагане за „БДЖ – Пътнически превози” ЕООД ще се извършва въз основа на сключен договор между дружеството и държавата, чрез министъра на транспорта, информационните технологии и

съобщенията, за извършване на обществени превозни услуги на територията на страната.

За 2010 г. са предвидени 20 млн.лв. капиталови трансфери за подпомагане на дружеството за ремонт, рехабилитация и закупуване на нови вагони и друг необходим подвижен състав за безопасност на превозната дейност.

За качествено обновяване на пътническия вагонен парк и гарантиране на безопасен превоз през следващите години е необходимо да бъдат доставени 420 броя нови пътнически вагони на обща стойност 443 млн.евро. В момента няма възможност за реализиране на инвестиционна програма в такъв мащаб. Средствата за 2010 г. са разчетени в съответствие с възможностите на държавния бюджет, като с предвидените средства частично ще се финансира извършването на най-належащите ремонти и закупуване на най-необходимия подвижен състав.

Пристанищна инфраструктура

Предметът на дейност на Държавното предприятие „Пристанищна инфраструктура” е определен със Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България.

Предприятието осъществява по-голямата част от инвестиционните си дейности със собствени средства от пристанищни такси. От същия източник предприятието заплаща и погашенията и лихвите по ползания кредит от Японската банка за международно сътрудничество за проект „Разширение на пристанище Бургас”. Собствените средства на предприятието от пристанищни такси са ангажирани за обслужване на този заем с около 12-14 млн.лв. годишно, поради което те не са достатъчни за осигуряване финансирането на обектите, свързани с изграждането, поддържането и ремонта на пристанищните съоръжения на пристанищата с национално значение. За 2010 г. са предвидени капиталови трансфери в размер на 9 млн.лв., които да осигурят необходимите средства за финансиране на инвестиционната програма на Държавното предприятие „Пристанищна инфраструктура”.

*Държавно участие
във финансирането на
дейностите по
предоставянето на
задължителни
обществени услуги от*

Необходимостта от субсидиране на железопътния превозвач произтича от обществения характер на железопътния транспорт като цяло и социалната ориентация на по-голяма част от предоставяните от него пътнически услуги. Държавната помощ под формата на субсидии за нефинансови предприятия се отпуска за компенсирание на финансовата загуба, в резултат на

общ икономически интерес

изпълнението на задължението за извършване на обществена услуга от „общ икономически интерес”, при прилагането на тарифни цени под нивото на разходите за пътническата превозна дейност.

Размерът на субсидиите е съобразен с изменението в равнището на БВП за периода, при запазен незначителен, относително изпреварващ ръст, в рамките от 2 до 4 на сто. Същото ще наложи да се търсят допълнителни мерки и допълнителни източници на приходи, необходими за постигане на набеязаните цели

Вътрешноградски и междуселищни пътнически превози в страната по автомобилния транспорт

В съответствие с § 4, ал. 3 от Закона за автомобилните превози, ежегодно в държавния бюджет се предвиждат средства за субсидиране на превода на пътниците по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони по предложение на министъра на транспорта. Тези превози имат предимно социална насоченост – масови превози до и от работните места в рамките на града, и превози до малки отдалечени селища, осигуряващи връзка с общинския център.

Чрез този вид финансово подпомагане държавата осигурява задоволяване потребностите на населението от пътнически превози, при определено гарантирано качествено ниво и достъпни цени, съобразени с покупателната способност, посредством въвеждането на тарифни задължения за транспортните оператори. Изпълнението на параметрите за качество, надеждност и достъпни цени на автомобилните превози ще съдейства и за постигане целите на Оперативна програма „Регионално развитие” – повишаване мобилността и комуникациите на населението, минимизиране на регионалните различия, подобряване на заетостта и намаляване на безработицата.

Компенсации за преференциални пътувания по железопътния и автомобилния транспорт в страната

Средствата в държавния бюджет за компенсиране на преференциални пътувания на определени категории пътници (ветерани от войните, военноинвалиди, възрастни граждани, учащи се и др. Около 40 на сто от населението на страната) са нормативно регламентирани със закони и правителствени актове, предназначени да покрият разликата до цената по редовна тарифа.

Предвидените средства за следващата година са редуцирани и съобразени с прогнозата за равнището на БВП. Изключение е допуснато само по отношение на средствата за осигуряване на безплатен транспорт на ученици до 16-годишна възраст до средишни училища, като размера на същите е предвиден на база заявени от общините потребности по сключени договори за превоз, издръжка на собствен транспорт и др.

Екологичен сектор

Планира се ускорено осъществяване на мащабни инфраструктурни проекти в сектор „Околна среда”. Ще стартира изпълнението на договори за проектиране, строителство и рехабилитация на ВиК мрежи, регионални депа и съоръжения за предварително третиране, както и регионални системи за управление на отпадъци, градски и селищни пречиствателни станции за отпадъчни води, и др. В допълнение ще си осъществява стриктен контрол и ускорено изпълнение на инфраструктурните обекти в сектор „Околна среда”.

Енергетика и енергийна инфраструктура

Приоритетите на правителството в областта на енергийната инфраструктура са свързани със завършването на големи проекти за рехабилитация и пречистващи съоръжения във връзка с изпълнение на изискванията за опазване на околната среда на централи от комплекса „Марица Изток”. Приоритетност се дава и на проектите за изграждане на междусистемни газови връзки със съседните държави с оглед диверсификация на газовите доставки и трасета.

България ще продължи активното си участие в бъдещото разширяване на Енергийната общност и изпълнението на проекти допринасящи за сигурността на енергийните доставки, укрепване и разширяване на електроенергийните и газови междусистемни връзки със съседните държави. Всички тези проекти ще бъдат изпълнени със собствени средства на енергийните компании и, при успешни кандидатури, със средства от Европейския план за икономическо възстановяване, както и с използване на възможностите за привличане на средства от ЕБВР, ЕИБ и стандартни търговски кредити.

Мерки, свързани с извършването на структурни реформи, биологическа рекултивация, саниране на околната среда и други мероприятия, свързани с адаптиране на националната икономика към Европейските структури и пазари

През 2010 г. държавата ще продължи да оказва финансова подкрепа на нефинансовите предприятия от реалния сектор в съответствие с ангажиментите и участието на правителството по извършването на структурните реформи, биологическата

рекултивация, санирането на околната среда и други мероприятия, свързани с адаптиране на националната икономика към Европейските структури и пазари.

Финансиране на ликвидационни мероприятия в миннодобивната промишленост

През 2010 г., със средства от държавния бюджет, ще продължи изпълнението на програмите за реструктуриране и ликвидация на неефективните производствени мощности в миннодобивната промишленост. Изпълняват се обекти и дейности в подотраслите рудодобив, уранодобив и въгледобив.

Мероприятията, които се изпълняват в съответствие с Програмите за реструктуриране на рудодобива и ликвидирането на последствията от добива и преработката на уранова суровина и руди, са свързани основно с техническа ликвидация на рудници, участъци, надземни сгради и съоръжения, техническа и биологична рекултивация на нарушени терени в резултат на производствената дейност, пречистване на замърсени води и почви, както и други мероприятия по отстраняване на последствията върху околната среда.

За 2010 г. за дейностите в рудодобива са предвидени 2.1 млн.лв.

За дейностите в уранодобива са предвидени 3.2 млн.лв. Средствата са предвидени за издръжка на непрекъсваемите процеси - инсталациите за очистване на водите, замърсени с радиоактивни елементи, извършване на мониторинг на водите в районите, където е осъществяван добив на уран и обекти по техническа и биологична рекултивация на замърсени терени.

За 2010 г. разчетените средства в централния бюджет за дейностите по техническа ликвидация във въгледобива са 4.7 млн.лв. С тях ще се финансират основно рекултивационни дейности – технически и биологични рекултивации на нарушени терени от дейността на ликвидираните въгледобивни мини.

Финансиране на програми и проекти за отстраняване на минали екологични щети от дейността на приватизирани предприятия

През 2010 г. ще продължи изпълнението на Програмите за отстраняване на минали екологични щети на приватизираните предприятия, причинени от минали действия или бездействия, до приватизацията. Финансирането от бюджета на тези програми е на основание § 9 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за опазване на околната среда, според който отговорността за нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия носи държавата, при условия и ред, определен с акт на Министерски съвет.

През 2008 г. с изменението на Закона за опазване на околната среда задълженията на държавата за финансиране на нови програми отпаднаха. До изменението на закона са одобрени 21

програми на приватизирани дружества, от които до края на 2009 г. ще бъдат завършени 6 и ще продължи изпълнението на още 12 програми за отстраняване на минали екологични щети.

През 2010 г. се очаква да приключат дейностите на още 9 програми, а за останалите това се очаква да се осъществи до 2015 г. Предвидените средства за 2010 г. са 7 млн.лв.

Селско стопанство и развитие на селските райони. Рибарски отрасъл

Финансовият пакет за селското стопанство и рибарството при присъединяването на България към ЕС включва финансиране от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ), Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Европейския фонд за рибарство (ЕФР).

През 2010 г. се предвижда да бъдат разходвани по схеми за директни плащания от ЕФГЗ средства в размер на 627.8 млн.лв.

Очаква се през 2010 г. да бъдат възстановени средства от ЕС за директни плащания в размер на 549.6 млн. лева.

Размерът на предвидените средства от ЕЗФРСР, прехвърлени към директните плащания за 2010 г. е 52.1 млн.лв., респективно на възстановените от ЕС средства от ЕЗФРСР, прехвърлени към директните плащания - 86.8 млн. лв.

Мерките, включени в Общата организация на пазара на земеделски продукти обхващат средствата за търговски механизми (лицензи), мляко и училищно мляко, полски култури (интервенция, благотворителност), вино (преструктуриране на лозя), промоции, месо и пчеларство, плодове и зеленчуци. В тези сектори средствата за пазарна подкрепа се отпускат в зависимост от пазарната ситуация и след решение от страна на Европейската комисия. Предвидените средства за пазарни мерки през 2010 г. са в размер до 100.0 млн.лв., като се предвижда изразходваните средства да бъдат възстановени от ЕС в рамките на годината.

Програма за развитие на селските райони

По Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) финансирането от ЕС се осигурява посредством Европейския фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР). Основните направления (оси), които се финансират чрез ЕЗФРСР са следните:

1. Подобряване на конкурентноспособността;
2. Подобряване на околната среда и природата;

3. Качеството на живот в селските райони и разнообразяване на селската икономика.

4. Лидер.

Средствата, които страната ни предвижда да разходва през 2010 г. за развитие на селските райони са в размер на 611.0 млн.лв., в т.ч. 119.7 млн.лв. национално съфинансиране. Съфинансирането на средствата от този фонд е в размер на 20 на сто, с изключение на мерките по Ос 2, където съфинансирането е в размер на 18 на сто.

Следва да се отбележи, че през 2008 г. бяха предоставени авансово 7 на сто от договорените средства за финансиране по ЕЗФРСР в размер на 357.2 млн.лв., предназначени за България, които средства следва да бъдат неснижаем остатък през 2010 г.

Финансиране на селското стопанство с национални ресурси

Освен средствата, които Държавен фонд „Земеделие” като Разплащателна агенция ще усвои по програмите на ЕФГЗ, ЕЗФРСР и ЕФР се предвижда да се запазят функциите и финансираната на ДФ „Земеделие”, свързани с изпълнението на националните програми. В тази връзка, за 2010 г. са предвидени средства в държавния бюджет в размер на 40 млн.лв. за изплащане на държавни помощи чрез Фонда за финансиране на програмите, заявени пред Европейската комисия като съществуващи държавни помощи.

България има право на доплащане от националния бюджет към директните плащания - национални доплащания, които могат да се използват за различни сектори в зависимост от решението на страната.

Заложените средства за национални доплащанията към преките плащания са в размер на 100 млн.лв.

Запазват се параметрите за предоставяне на инвестиционни кредити на земеделските производители в размер до 80 млн.лв., а размерът на временните финансови помощи за 2010 г. е до 20 млн.лв.

Осигурено е финансирането на възнагражденията и издръжката на администрацията на ДФ „Земеделие”, работеща по европейските и национални програми.

Финансова помощ за рибарския отрасъл

Основната цел на Общата рибарска политика (ОРП) на ЕС е постигането на устойчиво развитие на отрасъла, чрез отговорен риболов и опазване на рибните ресурси, осигуряването на добър

жизнен стандарт за рибарската общност, стабилизирането на пазарите, обезпечаването на достатъчно предлагане на рибни продукти на разумни цени.

Понастоящем рибарският отрасъл в ЕС получава финансова помощ чрез Европейския фонд за рибарство (ЕФР), който фонд подпомага изпълнението на мерки и действия, насочени към изграждане на устойчив сектор на рибарството и аквакултурите.

Основни приоритетни оси на ЕФР са:

1. Мерки за приспособяване на българския риболовен флот;
2. Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура;
3. Мерки от общ интерес;
4. Устойчиво развитие на рибарските области;
5. Техническа помощ.

Средствата, които се предвижда да бъдат разходвани през 2010 г. за прилагането на ОРП, са в размер на 18.2 млн.лв., в т.ч: 4.6 млн.лева национално съфинансиране.

Съгласно Регламент № 1198/2006 г. за Европейски фонд за рибарство през 2007 г. Комисията изплати предвидения аванс в размер на 11.1 млн.лв., представляващ 7 на сто от финансовото участие на ЕФР. През 2009 г. постъпи второ предварително финансиране по Оперативната програма за развитие на сектор „Рибарство”, финансирана от ЕФР, в размер на 11.1 млн. лв. или в относителна стойност 7 на сто от предвидените средства за Оперативната програма за целия Програмен период. Тези средства следва да бъдат неснижаем остатък през 2010 г.

V. ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

Според индекса на глобалната конкурентноспособност на икономиките ефективността на публичните институции зависи от следните фактори: съблюдаване и защита на правата на собственост, етика и поведение на бюрократите, прозрачност и липса на корупционни практики в държавната администрация, независимост на съдебната система, ефективност и целесъобразност при изразходване на публични средства, защита на договорите. Според индекса ефективност на институциите дейността на институциите в страната е далече от най-добрите практики в света.

Провежданата през последните години бюджетна реформа има за основна цел постигането на устойчив процес на планиране на разходите на ПРБК по политики/програми, обвързано с предварително заложен резултат. Утвърждаването на ролята на програмното и ориентирано към резултатите бюджетирание в управление на публичните разходи ще спомогне за оптимизиране на правителствените разходи и подобряване на тяхната ефективност.

За повишаване ефективността и ефикасността на предоставяните услуги в средносрочен период се предвижда:

- извършване на периодичен преглед на ефективността и целесъобразността на правителствените програми;
- приемане на нова нормативна уредба за планиране и управление на публичните финанси;
- утвърждаване ролята на програмното и ориентирано към резултатите бюджетирание.

Програмното бюджетирание, ще има ефект само, ако бъдат въведени механизми за мониторинг и обективна оценка на дейността на ведомствата. Необходимо е елиминиране на дублиращите се звена, намаление на числеността във ведомствата и залагането на конкретни показатели, с които се следи изпълнението на дадени програми и проекти.

Повишаване производителността и качеството на предоставяните от държавата публични услуги

За да гарантира средносрочна фискална консолидация и да намали тежестта на застаряването на населението върху публичните финанси правителството планира сериозно съкращаване на разходите чрез оптимизиране на екстензивната структура на голяма част от публичните сектори (включително и на администрацията) и повишаване производителността и качеството на предоставяните от държавата публични услуги.

Ограничаване на размера на ведомствените разходи

В подкрепа на усилията за преодоляване на кризата в средносрочната фискална рамка за периода 2010-2013 г. е предвидено максимално ограничаване на размера на ведомствените административно подпомагащи капиталови разходи с висока степен на импортоемкост, както и на ремонтите на административни сгради, с изключение на мерките за енергийна ефективност и достъпна среда, за сметка на чисто инвестиционни разходи, създаващи условия за икономически ръст и трудовата заетост.

Оптимизиране на структурите

Влошените тенденции в изпълнението на приходната част на Бюджет 2009 в резултат на свиването на икономиката и сериозното влошаване на бюджетното салдо през настоящата

година наложи предприемането на бързи стъпки за съкращаване на разходите и оптимизиране на бюджетните структури.

Процесът на оптимизиране на бюджетните структури вече стартира, като мерките включват:

- Намаляване на неефективните разходи в структурата на държавния бюджет за 2009 г. с 15% (реализирано чрез Постановление 196 на МС от 11 август 2009 г.) и повторно намаляване в края на 2010 г.;
- Намаляване броя на министерските кресла с две след функционален анализ на административните звена и структури – в цялата администрация – считано от 1 януари 2010 г. Реорганизиране на администрацията и намаляване на числеността ѝ.

Закрити са две министерства (Министерство на извънредните ситуации и Министерство на държавната администрация и административната реформа), като същевременно се предприе и намаляване броя на заместник-министрите в отделните министерства до двама.

В допълнение се осъществява закриване на агенции и поемане на техните функции от министерствата (Министерство на икономиката, енергетиката и туризма поема функциите на Държавната агенция по туризъм; Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията поема функциите на Държавната агенция за информационни технологии и съобщения и Министерството на регионалното развитие и благоустройството поема функциите на Национална агенция „Пътна инфраструктура“; от 01.01.2010 г. Министерството на земеделието и храните ще поеме функциите на Държавната агенция по горите).

Апаратът на държавната администрация играе съществена роля в развитието на икономиката, тъй като нейната структура, визия и качеството на административното обслужване предопределят до голяма степен ефективността на институциите в страната. От работата на формалните и неформални институции и структури на държавния апарат зависи бизнес средата в дадена икономика, която е решаваща за нейната конкурентноспособност.

Оценката и дебатът на административния капацитет в страната се спряга през последните месеци основно през призмата на получаване на субсидиите и средствата от фондовете на ЕС. Действително, за да се минимизират негативните ефекти от субсидирането, е важно да бъде изградена администрация, при която има прозрачни механизми за преразпределение на

средства, с минимизиране на корупционните практики. Но ефективността на държавната администрация е важно да бъде оценявана във всяка една сфера и дейност на изпълнителната власт.

За да се осъществи реална реформа в държавната администрация, ще бъдат предприети следните стъпки:

- Ефективно намаляване на държавната администрация.
- Въвеждане на механизми за оценка на необходимостта от опериране на различните ведомства и осъществяване на периодичен независим анализ на съществуващите административни структури с цел оптимизиране на персонала, закриване на ненужни или дублиращи се звена.
- Създаване на действащо електронно правителство, т.е. внедряване на информационните технологии в държавната администрация. Информационните технологии спомагат за улесняване на връзката между гражданите и администрацията, за по-бързо предоставяне на услуги, по-голяма информираност, което прави работата на държавните служители по-прозрачна и ограничава условията за корупция и намалява разходите в държавните структури.

**Финансова
децентрализация и
мерки за повишаване
на финансовата
дисциплина на
общинското
управление**

Целта на реформата към финансова децентрализация е предоставяне на публични услуги по количество, качество и цени, съответстващи на потребностите и съобразени с възможностите на гражданите, на основата на устойчиво и дългосрочно балансиране на разходните отговорности на общините със стабилни приходоизточници и ефективен граждански контрол. За постигането на тази цел националната политика към финансова децентрализация следва да бъде подкрепена от провеждането на отговорна и ефективна политика от общините при спазване на финансова дисциплина.

Реализирането на финансовата децентрализация е продължителен процес, който обхваща цялостната система на финансови взаимоотношения на всички равнища на публичното управление. Този процес е средство за осъществяване на важни обществени цели – по-добри услуги за гражданите, по-ефективно използване на ресурсите, по-високо качество на живота. Успешната реализация на финансовата децентрализация предполага разширяване на автономността на общините с оглед задоволяване в по-голяма степен на интересите на населението.

Като цяло степента на процеса в България постепенно се повишава, но остава по-ниска от средната в европейските страни.

От гледна точка на приходите тенденцията към по-висока финансова автономия е ясно проявена. Тази тенденция е във връзка с предоставените пълни правомощия на общините по администрирането на местните данъци и правомощия да определят сами размерите на местните данъци при условията, по реда и в границите, установени със Закона за местните данъци и такси.

В условията на глобална финансова криза е особено важна ролята на местните власти по отношение предприемането на мерки за ограничаване на икономическите и фискални рискове с цел гарантиране на устойчивост на финансовата система в страната. При наблюдаващата се влошена икономическа среда е необходимо да нараснат усилията за ефективно и ефикасно използване на ограничения бюджетен ресурс за постигане на фискалните цели и от особено значение е финансовото управление и контрол да се извършва при засилена финансова дисциплина и ясно дефинирани приоритети, като не се поемат ангажименти, неосигурени с финансов ресурс.

Особено внимание следва да се обърне на приоритизирането на разходите в местните дейности и обсъждане от общинските съвети на процедури за възстановяване на финансовата стабилност там, където са допуснати просрочия. От голямо значение ще е и предприемането на всички предвидени в законодателството действия за събиране на просрочените вземания и като цяло повишаване на събираемостта на приходите.

Определените със Закона за държавния бюджет на Република България /ЗДБРБ/ за 2010 година средства, създават условия за развитие на положителни тенденции в процеса на финансовата децентрализация.

В контекста на реализация на финансовата децентрализация все по-голяма става отговорността за успешното усвояване на финансовите ресурси, предоставяни от ЕС чрез Структурните и Кохезионния фондове. Местните власти трябва да полагат много усилия за усъвършенстване на административния си капацитет, за повишаване на способностите да се усвояват европейските фондове ефективно и с успешни проекти, които да получат подкрепата на европейските институции. Заедно с публично-частното партньорство, именно участието на общините е един от основните инструменти за реализиране на голяма част от проектите, свързани с регионалното развитие, опазването на околната среда и развитието на селските райони.

VI. УПРАВЛЕНИЕ НА ДЪЛГА И ФИНАНСИРАНЕ

Ефективно управление на държавния дълг

Бюджет 2010 гарантира провеждането на консервативна политика по отношение на поемане на нови правителствени дългове, при запазване на готовността за бързо реагиране в случай на рискове за финансовата стабилност на страната.

Увеличаването на вътрешния дълг през следващата година ще бъде съобразено с макроикономическата обстановка в страната, със състоянието на местния и международните финансови пазари и перспективите за тяхното развитие, състоянието и структурата на държавния дълг, като отново ще се акцентира върху развитието на местния пазар на държавни ценни книжа (ДЦК), което ще бъде и основната цел на провежданата през следващата година емисионна политика.

Рисковете, свързани с обслужването на вътрешния дълг са минимизирани, предвид доминиращия дял на емисиите на ДЦК, деноминирани в лева и плащанията по емисии с фиксирани лихвени купони, като евентуалните флуктуации на международните лихви и валутните курсове биха рефлектирали минимално върху плащанията по ДЦК, емитирани във връзка със структурната реформа.

Влияние върху плащанията по външния дълг през 2010 г. ще оказват както промените на международните лихвени проценти, така и курса на щатския долар и японската йена спрямо еврото. Размерът на външния дълг е в тясна връзка и взаимна зависимост и с усвояванията по вече договорени държавни инвестиционни заеми, както и с поемането на нови заеми за подпомагане на правителството при изпълнението на важни проекти в приоритетни сфери на обществено – икономическия живот.

Държавен дълг

Към 31 август 2009 г. номиналният размер на държавния дълг е на обща стойност 9 284.8 млн. лева, в т.ч.:

- външен дълг 6 500.1 млн.лв. и
- вътрешен дълг 2 784.7 млн.лв.

В номинално изражение държавния дълг намалява със 184.5 млн.лв. в сравнение с отчетената стойност в края на м. декември 2008 г. Намалението е в резултат основно на нетния ефект от операциите по канцелиране на обратно изкупените

глобални облигации с номинална стойност 17 млн.евро и 184.2 млн.щ.д., регулярно извършените амортизационни плащания и отрицателното вътрешно финансиране от операции с ДЦК от една страна, а от друга страна, на осъществените усвоявания по двата държавни заема от Световна банка за развитие на политиките, възлизаци на общ размер от 251 млн.евро.

Съотношението държавен дълг/БВП към 31 август 2009 г. възлиза на 14.6%

Съотношението държавен дълг/БВП към същия период възлиза на 14.6%, като в сравнение с отчета за 2008 г. нараства с 0.4 процентни пункта. Предвид намалението на дълга в абсолютна стойност, отчитаната корекция в съотношението държавен дълг/БВП в посока нагоре е в следствие от спада на индикатора БВП.

В структурно отношение към края на месец август 2009 г. външният държавен дълг заема 70%, а вътрешният дълг - 30% от общия размер на държавния дълг в обръщение.

Външният държавен дълг бележи ръст в абсолютна стойност, но се очаква към края на 2009 г. съотношението външен дълг/БВП да се запази в рамките на около 10.5%

Към 31 август 2009 г. външният държавен дълг бележи ръст в абсолютна стойност от 104.1 млн.лв. спрямо края на 2008 г. За същия период съотношението към БВП нараства с 0.6 процентни пункта и достига 10.2%. Към края на 2009 г. се очаква стойността на външния държавен дълг да възлезе на около 6.7 млрд. лева, а съотношението външен дълг/БВП да се запази в рамките на около 10.5% предвид очаквания спад на БВП.

Във валутната структура на външния държавен дълг в края на 2009 г. се очаква запазване на доминиращия дял на дълга в евро, който по отчет към август 2009 г. възлиза на 71.6%. Делът на дълга в щатски долари за същия период е 24.2%, а в други валути – 4.2%.

В лихвената структура на външния дълг към края на м. август 2009 г. относителният дял на дълга с плаващи лихви нараства до 32.0% в сравнение с 25.9% в края на 2008 г. Тази промяна се дължи основно на обратно изкупените и канцелирани глобални облигации на стойност 301.4 млн.лв. с фиксиран лихвен купон и получаването на два външни заема от Световна банка на обща стойност 490.9 млн.лв. с плаващи лихвени проценти. Нарастването на относителния дял на дълга с плаващи лихвени проценти в лихвената структура на външния дълг води до увеличаване на лихвения риск, намаляване на прогнозируемостта на лихвените разходи за бюджета, и е предпоставка за увеличаване необходимостта от резервни фондове.

Размерът на външния дълг е в тясна връзка

Влияние върху плащанията по външния дълг през 2009 г. и 2010 г. ще оказват както промените на международните лихвени

***и взаимна зависимост
и с усвояванията по
вече договорени
държавни
инвестиционни заеми***

проценти, така и курса на щатския долар и японската йена спрямо еврото. Размерът на външния дълг е в тясна връзка и взаимна зависимост и с усвояванията по вече договорени държавни инвестиционни заеми, както и с поемането на нови заеми за подпомагане на правителството при изпълнението на важни проекти в приоритетни сфери на обществено – икономическия живот.

***Относителният дял
на вътрешния дълг
спрямо БВП ще
остане на ниво от
около 4.6%***

Към края на 2009 г. се очаква номиналният размер на вътрешния държавен дълг да не надхвърли нивото от края на 2008 г., възлизащо на около 3 млрд.лв. и относителният дял на вътрешния дълг спрямо БВП ще остане отново в рамките на 2008 г. от около 4.6%.

И през 2009 г. Министерството на финансите провежда политика за приоритетно емитиране на ДЦК на вътрешния пазар, за сметка на външния, с цел преодоляване на съществуващия дисбаланс между вътрешния и външния дълг на страната и подкрепа развитието на вторичния пазар на ДЦК.

Действието на неблагоприятни външни и вътрешни фактори и условия на капиталовите пазари, довели до отрицателна нетна емисия към края на 2008 г., продължиха и през 2009 г. Нетната вътрешна емисия към 31 август 2009 г. е отрицателна в размер 302.3 млн.лв. В тези условия относителният дял на вътрешния дълг в общия обем на държавния дълг за същия период отбеляза намаление до 30.0% в сравнение с 32.5% през 2008 г. Емитираните ДЦК за финансиране на бюджета имат преобладаващ дял от 89% в общия обем на държавните ценни книжа в обръщение на местния пазар.

Повишените изисквания на инвеститорите към очакваната възвращаемост на инвестициите им в съответствие с нарасналите рискове в световен мащаб доведоха и до нарастване на доходността по новоемитираните ДЦК. Голяма част от първичните дилъри участваха на пазара с единствен мотив нуждата от блокиране на ДЦК за бюджетни средства.

Към 31 август 2009 г. финансирането на бюджета чрез емисии ДЦК възлиза на обща номинална стойност от 233.7 млн. лв., като на пазара са предложени две нови емисии 3-месечни съкровищни бонове на обща номинална стойност 28.2 млн.лв., една нова емисия на 5- и 10-годишни ДЦК, съответно на стойност 43 млн.лв. и 97.5 млн.лв. През периода е преотворена с допълнително количество от 65 млн. лв. и една емисия с оригинален матуритет от 5 г. и остатъчен матуритет към датата на първото преотваряне приблизително от 2 г. и 8 м. Преотварянето е следствие от промяната в пазарните тенденции,

предопределяща предпочитания на инвеститорите в суверенен дълг преди всичко към краткосрочни и средносрочни ДЦК.

Средната продължителност на емисиите в обръщение, изчислена на база матуритетна структура на дълга, емитиран за финансиране на бюджета, достига 8.1 години.

Във валутната композиция на вътрешния дълг продължава да доминира левовия компонент, чийто дял към края на м. август 2009 г. възлиза на 74.8%. Дяловете на ДЦК в щатски долари и в евро достигнаха съответно 4.9% и 20.3%. С цел елиминиране ефектите от пазарната промяна в нивата на другите валути, и в бъдеще остава приоритета в управлението на държавния дълг, насочен към поддържане дела на дълга, деноминиран в евро и в национална валута в обеми от около 75%.

Лихвената структура на вътрешния дълг се характеризира със запазване нивото на дела на задълженията с фиксирани лихвени проценти

Лихвената структура на вътрешния дълг се характеризира със запазване нивото на дела на задълженията с фиксирани лихвени проценти към 31 август 2009 г. спрямо края на 2008 г. в границите на 90%. Обемите на планираните емисии ценни книжа ще бъдат реализирани в съответствие с водената политика за утвърждаване на стабилен и ликвиден вътрешен пазар, при отчитане интересите на емитента и пазарните участници. Тези инструменти обичайно се емитират с фиксирани купони, предвид пазарните стандарти и имат за цел да привлекат по-широка инвеститорска база. Така, следвайки принципа за приоритетно финансиране при фиксирани лихвени купони и следвайки планираната схема за погасяване на дълг с плаващи купони, задълженията с постоянен разход за обслужване ще се увеличават.

Акцент върху развитието на местния пазар на ДЦК, което ще бъде и основна цел на провежданата през следващата година емисионна политика

Увеличаването на вътрешния дълг през следващата година ще бъде съобразено с макроикономическата обстановка в страната, със състоянието на местния и международните финансови пазари и перспективите за тяхното развитие, състоянието и структурата на държавния дълг, като отново ще се акцентира върху развитието на местния пазар на ДЦК, което ще бъде и основната цел на провежданата през следващата година емисионна политика.

Рисковете, свързани с обслужването на вътрешния дълг са минимизирани, предвид доминиращия дял на емисиите на ДЦК, деноминирани в лева и плащанията по емисии с фиксирани лихвени купони, като евентуалните флуктуации на международните лихви и валутните курсове биха рефлектирали минимално върху плащанията по ДЦК, емитирани във връзка със структурната реформа.

Настоящата структура на вътрешния дълг предоставя възможности за едни бъдещи проактивни действия за диверсификация на новоемитираните ценни книжа от гледна точка на матуритет, лихвени условия, целеви инвеститорски групи (население, пенсионни фондове) и др. в контекста на привличането на една по-широка инвеститорска база. Подобна диверсификация до голяма степен е в отговор на необходимостта за нарастване ролята на вътрешното дългово финансиране за обезпечаване нуждите на бюджета.

Финансиране

Външното финансиране по централния бюджет през 2010 г. се очаква да бъде положително, в размер на около 670 млн. лв. Предвидените усвоявания по държавни инвестиционни заеми (ДИЗ), администрирани по бюджетите на министерствата значително надвишават размера на регулярно извършваните погашения в съответствие с договорените амортизационни схеми. В резултат на това, се очаква нетното външно финансиране по тях да бъде положително. За ДИЗ с краен бенефициент търговско дружество се очаква положително нетно финансиране в размер на около 3 млн. лв.

През 2010 г. се предвижда емитиране на държавни ценни книжа на местния дългов пазар с номинална стойност от около 800 млн. лв., в т.ч. съкровищни бонове и облигации в размер съответно на 160 млн. лв. и 640 млн. лв. Нетното финансиране по централния бюджет от операции с държавни ценни книжа ще бъде положително в размер на около 150 млн. лв.

Лихвени разходи

През 2010 г. се предвижда леко покачване както на лихвените разходи по държавния дълг в абсолютна стойност, така също и като отношение към БВП

През 2010 г. се предвижда леко покачване както на лихвените разходи по държавния дълг в абсолютна стойност, така също и като отношение към БВП и данъчните приходи в резултат от увеличаване на размера на дълга, от една страна, и в резултат от очакванията за отрицателен растеж на икономиката и намаляване на данъчната събираемост от друга.

Размерът на разходите за лихви по външни заеми се предвижда да бъде в рамките на 435 млн. лв. Основната част от лихвените разходи са по държавни заеми, а около 66 млн. лв. по държавни инвестиционни заеми, в т.ч. 52 млн.лв. по ДИЗ, администрирани по бюджетите на министерствата и 14 млн.лв. по ДИЗ с краен бенефициент търговско дружество.

Разходите по вътрешния дълг се очаква да бъдат около 150 млн. лв.

Структурата на държавния дълг предопределя и чувствителността на лихвените плащания към промяната в международните лихвени нива и съотношението долар/евро и японска йена/евро. Въпреки подобрието, постигнато през последните години, около 25.0% от плащанията са обвързани с променливи лихвени проценти, което ги прави зависими от тяхната динамика. Промените на валутните курсове също оказват влияние върху размера на разходите поради факта, че 18.4% от държавния дълг е в щатски долари, а 2.9% - в други валути.

Приходи от приватизация

Съгласно разработена прогноза на очакваните приватизационни продажби и съответстващите им договорени плащания, за 2010 г. се предвижда постъпленията от приватизация да бъдат в размер на 201.5 млн.лв. Заложените целеви стойности са определени в съответствие с наличния към настоящия момент ресурс от търговски дружества с държавно участие, подлежащи на приватизация. Основната част от постъпленията се очакват от финализирането на приватизационните сделки на пакети от акции/дялове от следните търговски дружества: „Булгартабак-холдинг” АД, “ВМЗ” ЕАД, “Кинтекс” ЕАД, “Слънчев Бряг” АД, “Овча Купел” ЕООД и миноритарните пакети на седемте електроразпределителни дружества.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Основна задача пред фискалната политика и през следващата година ще бъде осигуряването на стабилността на публичните финанси и постигане на балансиран национален бюджет в условията на глобална икономическа и финансова криза и спад на българската икономика. Същевременно, изпълнението на основните социални и икономически ангажименти на правителството по отношение на пенсионните доходи предполагат формираните от ресорните министри политики в отделните сектори да бъдат в подкрепа на общите за правителството икономически и фискални цели и приоритети, а реализирането на тези политики следва да бъде съобразено с разходните равнища в бюджета за 2010 г.

В краткосрочен и средносрочен план са необходими мерки за ограничаване на бюджетните разходи и тяхното приоритизиране по сектори в комбинация с продължаване и ускоряване на структурните реформи, оптимизиране на управлението и подобряване ефективността в работата на публичната администрация. Приоритетите в разходната част на бюджета за 2010 г. са образованието, здравеопазването, социалният сектор, екологията и пътната инфраструктура. Целенасочените усилия на правителството за привеждането на пътната инфраструктура в съответствие с европейските стандарти следва да бъдат насочени към усвояването на гарантирания ресурс от европейските фондове.

Правителството се ангажира с активизиране на социалния диалог на всички нива, включително чрез Националния съвет за тристранно сътрудничество (НСТС) и постоянните комисии към него, отрасловите, браншовите и областните съвети за сътрудничество; чрез диалог в рамките на Комисията по труда и социалната политика към Народното събрание и диалог в Икономическия и социален съвет.

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ИАИАП	Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози
БВП	Брутен вътрешен продукт
БДС	Брутна добавена стойност
БНБ	Българска народна банка
БНД	Брутен национален доход
ДИЗ	Държавен инвестиционен заем
ДФ	Държавен фонд
ДП	Държавно предприятие
ДЦК	Държавни ценни книжа
ДДС	Данък върху добавената стойност
ДОО	Държавно обществено осигуряване
ЕС	Европейски съюз
ЕК	Европейска комисия
ЕЦБ	Европейска централна банка
ERM II	Валутен механизъм 2
ЕФГЗ	Европейски фонд за гарантиране на земеделието
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЕФР	Европейски фонд за рибарство
ЗБДОО	Закон за бюджета на Държавното обществено осигуряване
ЗБНЗОК	Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса
ЗДБРБ	Закон за държавния бюджет на Република България
ЗДДФЛ	Закон за данъците върху доходите на физическите лица
ЗКПО	Закон за корпоративното подоходно облагане
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ИВС	Икономически и валутен съюз
КФН	Комисия за финансов надзор
КФП	консолидирана фискална програма
КСО	Кодекс за социално осигуряване
МВФ	Международен валутен фонд

МЗР	Минимални задължителни резерви
МФ	Министерство на финансите
МС	Министерски съвет
НАП	Национална агенция за приходите
НЗОК	Национална здравноосигурителна каса
НОИ	Национален осигурителен институт
НПР	Национален план за развитие
НСИ	Национален статистически институт
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Република България
НСПРСР	Национален стратегически план за развитие на селските райони
НСРР	Национална стратегическа референтна рамка
ОП	Оперативна програма
ОРП	Обща рибарска политика
ОСП	Обща селскостопанска политика
ОФП	Обща факторна производителност
ПСР	Пакт за стабилност и растеж
ПРБК	Първостепенен разпоредител с бюджетни кредити
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПСПВ	Пречиствателна станция за питейни води
ПФИ	Преходен финансов инструмент
ПЧИ	Преки чуждестранни инвестиции
СБ	Световна банка
СЕПП	Схема за единно плащане на площ
СКФ	Структурни и Кохезионен фондове
СНС	Система на националните сметки
СФР	Средносрочна фискална рамка
ТСР	Традиционни собствени ресурси
УПФ	Универсален пенсионен фонд
ФГВРС	Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите”
ФЛАГ	Фонд за органите на местно самоуправление
ХИПЦ	Хармонизиран индекс на потребителските цени

ПРИЛОЖЕНИЯ	
Приложение № 1	Бюджет 2010 по отговорности
Приложение № 2а	Консолидирана фискална програма за 2009 и 2010 г.
Приложение № 2б	Разпределение по функции на разходите по Консолидираната фискална програма за 2009 и 2010 г.

1. АДМИНИСТРАЦИЯ НА ПРЕЗИДЕНТА

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи:	5 931.8	5 232.0	-11.80
2.1 Текущи, в т.ч.:	5 771.8	5 232.0	-9.35
Заплати и други възнаграждения	3 100.0	2 900.0	- 6.45
Социални осигуровки	402.8	409.4	1.64
Текуща издръжка и стипендии	2 269.0	1 922.6	-15.27
2.2 Капиталови	160.0	-	0.00

С проектобюджета на Администрацията на президента за 2010 година в размер на 5 232.0 хил. лв. се осигуряват необходимите средства, гарантиращи изпълнението на конституционните правомощия на президента и вицепрезидента на Република България.

2. МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

	(хил. лв.)		
	Ревизиран Бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	2 552.0	30 000.0	1075.55
2. Разходи:	44 314.0	87 801.0	98.13
2.1 Текущи, в т.ч.:	41 164.5	82 282.6	99.89
Заплати и други възнаграждения	13 038.2	32 993.2	153.05
Социални осигуровки	3 071.5	7 105.3	131.33
Текуща издръжка	8 443.7	25 768.7	205.18
Други текущи трансфери	13 461.1	12 662.0	-5.94
Субсидии за нефинансови предприятия		753.4	
Субсидии за организации с нестопанска цел	3 150.0	3 000.0	-4.76
2.2 Капиталови	3 149.5	5 518.4	75.22

Проектобюджетът на Министерския съвет (МС) за 2010 г. включва и част от структурите на закритото Министерство на държавната администрация и административната реформа, в т. ч.:

- ◆ Областни администрации;
- ◆ Болница „Лозенец“;
- ◆ Почивни бази;
- ◆ Резиденции.

Освен цитираните нови второстепенни разпоредители с бюджетни кредити, структурата на МС включва и следните звена:

- ◆ Централна администрация;
- ◆ Държавна агенция „Архиви“;
- ◆ Национална комисия за борба с трафика на хора;
- ◆ Централна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни;
- ◆ Национален компенсационен жилищен фонд.

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

В същото време е отразено излизането от системата на МС през 2009 г. на двете ловни стопанства „Искър” и „Воден – ИриХисар”, а разходите за тяхното финансиране от МС през 2010 г. са отразени в § 43-00.

С ПМС № 229/2009 г. за приемане на Устройствен правилник на Министерския съвет и на неговата администрация се закри Редакция „Нормативни актове” към МС.

Също така през м. октомври 2009 г. от Министерството на външните работи към Министерския съвет премина Държавната агенция за българите в чужбина.

3. КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи:			
	2 152.8	1 892.0	-12.11
2.1 Текущи, в т.ч.:	2 132.8	1 792.0	-15.98
Заплати и други възнаграждения	1 835.8	1 270.0	-30.82
Социални осигуровки	114.2	210.3	84.24
Текуща издръжка и стипендии	182.9	311.7	70.43
2.2 Капиталови	20.0	100.0	400.00

С проектобюджета на Конституционния съд за 2010 г. са разчетени общо разходи в размер на 1 892,0 хил. лв. за изпълнение на основните функции, произтичащи от Закона за Конституционния съд за осигуряване върховенството на Конституцията.

4. МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	37 000.0	45 200.0	22.16
2. Разходи:	288 572.9	300 102.0	4.00
2.1 Текущи, в т.ч.:	270 896.8	286 495.5	5.76
Заплати и други възнаграждения	164 063.0	195 090.5	18.91
Социални осигуровки	39 493.7	48 614.2	23.09
Текуща издръжка и стипендии	67 340.1	42 790.8	-36.46
2.2 Капиталови	17 676.1	13 606.5	-23.02

С предвидените разходи в проектобюджета за 2010 г. на Министерството на финансите са създадени условия за осъществяване дейността по подържане на прозрачна фискална, финансова и бюджетна политика. Министерството на финансите допринася за подържането на устойчив икономически растеж и ефективно управление на ограничените финансови ресурси в изпълнението на заложените в Управленската програма на правителството приоритети. Функциите на министерството свързани с изпълнението на фискалните, финансовите и бюджетни цели на правителството се осъществяват чрез изпълнението на следните политики и програми:

- ◆ Политика за Устойчиви и прозрачни публични финанси чрез изпълнение на програми „Бюджет и финансово управление” и „Защита на публичните финансови интереси”;
- ◆ Политика за Ефективно събиране на всички държавни приходи чрез изпълнението на програма „Администриране на държавните приходи” ;
- ◆ Политика за Защита на обществото и икономиката от финансови измами, контрабанда на стоки, трафик на хора, изпиране на пари и финансиране на тероризма чрез изпълнението на програми „Интегриране на финансовата система във финансовата система на ЕС”, „Митнически контрол и надзор (нефискален)” и „Контрол върху организацията и провеждането на хазартни игри”;
- ◆ Политика по Управление на дълга чрез изпълнение на програма „Управление на ликвидността”;
- ◆ Програма Оперативна програма „Административен капацитет”.

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

При съставянето на проектобюджета на Министерството на финансите са отразени следните структурни промени:

- ◆ Включване в проектобюджета на Министерството на финансите на дирекция Оперативна програма „Административен капацитет” с 34 щ.бр. в изпълнение на ПМС № 194/13.08.2009 г. за уреждането на правоотношенията във връзка със закриването на МДААР;
- ◆ Преминаване на Управление „Пътни такси и разрешителни” /УПТР/ с 298 щ.бр. от системата на Агенция „Пътна инфраструктура” към Министерството на финансите в изпълнение на Закона за изменение и допълнение на Закона за пътищата.

В системата на Министерството на финансите са включени следните структури:

- ◆ Централна администрация;
- ◆ Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози;
- ◆ Агенция за държавни вземания;
- ◆ Държавна комисия по хазарта;
- ◆ Агенция за държавна финансова инспекция;
- ◆ Агенция “Митници”;
- ◆ Национална агенция за приходите.

За Министерството на финансите по централния бюджет за 2010 г. са разчетени разходи за държавни инвестиционни заеми, включително с краен бенефициент търговски дружества за следните проекти:

- ◆ Улесняване на търговията и транспорта в югоизточна Европа II – СБ;
- ◆ Улесняване на търговията и транспорта в югоизточна Европа I – СБ;
- ◆ Проект за реформа в администрацията по приходите – СБ;
- ◆ Насърчителна банка – KfW – Подкрепа за малки и средни предприятия.

5. МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	44 745.2	44 745.2	0.00
2. Разходи:	138 579.0	122 635.7	-11.50
2.1 Текущи, в т.ч.:	128 862.6	120 921.9	-6.16
Заплати и други възнаграждения	19 754.6	18 013.2	-8.82
Социални осигуровки	4 192.4	4 129.1	-1.51
Текуща издръжка и стипендии	104 915.6	98 779.6	-5.85
2.2 Капиталови	9 716.4	1 713.8	-82.36

С предвидените средства по проекта на бюджет за 2010 г. на Министерство на външните работи се осигуряват условия за успешното провеждане на външната политика на Република България чрез централната администрация на министерството, дипломатическите и консулските представителства на Република България, Дипломатическия институт и Държавния културен институт към министъра на външните работи в съответствие със заложените в правителствената програма стратегически цели и приоритети и са финансово обезпечени следните политики и програми, провеждани от Министерство на външните работи:

- ◆ Политика на насърчаване на сигурността, стабилността и сътрудничеството в света чрез изпълнението на програми за “Развитие на сътрудничеството в международните организации по проблемите на мира и сигурността, правата на човека, и в международния кодификационен процес” и “Последователно утвърждаване на взаимоизгодни двустранни отношения”;
- ◆ Политика на насърчаване участието на България в процесите на глобализация в социално-икономическата сфера чрез реализацията на програма за „Насърчаване ролята на България в международното сътрудничество в икономическата, социалната, културната, научно-техническата и хуманитарната области”;
- ◆ Политика на европейска интеграция, включваща програмите „Провеждане на българските интереси във формулирането и реализацията на политиките и в институционалното изграждане на ЕС”, „Провеждане на българските интереси в

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

общата външна политика и политика за сигурност на ЕС”, „Последователно развитие на двустранните партньорства с европейските държави”;

- ◆ Политика на насърчаване на стабилността и сътрудничеството в региона чрез изпълнението на програми за „Реализиране на българските интереси чрез задълбочаване на двустранните партньорства”, „Насърчаване на стабилността и сътрудничеството в Югоизточна Европа и Черноморския регион”;
- ◆ Политика на защита на българите зад граница и утвърждаване на положителния образ на България чрез реализацията на програми за „Консулска дейност и защита на правата на българските граждани зад граница” и „Утвърждаване на положителния образ на България”;
- ◆ Политика на осигуряване и поддържане на ефективна Дипломатическа служба, включваща програми за „Координация и развитие на Дипломатическата служба”, „Сигурност, информационно-комуникационна среда и задгранични държавни имоти”, „Администрация”.

6. МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	53 700.0	72 000.0	34.08
2. Разходи, в т. ч.:	993 083.1	890 630.0	-10.32
2.1 Текущи	867 562.7	883 072.4	1.79
2.2 Капиталови	125 520.5	7 557.6	-93.98

През 2010 г. Министерството на отбраната предвижда осъществяването на четири основни политики:

Политика "Отбранителни способности", като основната ѝ стратегическа цел е усъвършенстване и развитие на отбранителните/оперативните способности с приоритет ускорено придобиване на способности за декларираните сили.

Политика „Национална и евроатлантическа сигурност и отбрана, международен мир и стабилност”, като основната ѝ стратегическа цел е активното участие във формиране на политиките на НАТО и ЕС в областта на сигурността и отбраната и изпълнение на ангажименти към други международни организации и споделяне на тежестта със съюзниците от НАТО и ЕС при участие в операции за осигуряване на международния мир и сигурност.

Политика “Хората в отбраната”, като основната ѝ стратегическа цел е повишаване и поддържане привлекателността на военната професия на пазара на труда.

Политика „Поддръжка и осигуряване на отбраната” с основна стратегическа цел – повишаване ефективността на управлението и качеството на системата за поддръжка и осигуряване на отбраната.

Проектът на бюджет на Министерството на отбраната за 2010 г. е разработен в програмна структура от 14 основни програми, включени в съответните политики, които министерството ще провежда. Програмният формат на бюджета на Министерство на отбраната отразява въведените промени в начина на бюджетиране в резултат на проведената бюджетна реформа, насочена към вземане на бюджетни решения за планиране на цели и резултати по изпълнението на политиките и програмите, в рамките на разполагаемите финансови средства.

7. МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	127 000.0	101 100.0	-20.39
2. Разходи, в т. ч.:	929 663.9	955 521.0	2.78
2.1 Текущи	907 481.0	925 205.0	1.95
2.2 Капиталови	22 182.9	30 316.0	36.66

С проектобюджета на МВР за 2010 г. са предвидени приходи в размер на 101 100.0 хил. лв. и разходи в размер на 955 521.0 хил. лв., в т.ч. 925 205.0 хил. лв. текущи разходи и 30 316.0 хил. лв. – капиталови разходи.

Основните приоритети на министерството са свързани с усъвършенстване на структурата и управлението на Министерството на вътрешните работи, модернизация на полицията и повишаване на ефективността в процеса на противодействие на престъпността; пълноценно използване потенциала на полицията за превенция; противодействие на организираната и тежката престъпност и корупцията и намаляване на щетите за икономиката на страната от дейността на организираните престъпни групи; ефективно партньорство с правозащитните органи на страните членки на ЕС с оглед изпълнение на критериите по основната преговорна глава в процеса на присъединяването на България към ЕС - “Правосъдие и вътрешни работи” и утвърждаване ролята на България за укрепване на вътрешната сигурност в рамките на Европейския съюз; противодействие на престъпления, съпътстващи трансформациите на собствеността във всички отрасли на икономиката, операциите с инвестиционни бонове, компенсаторни записи и др. ценни книжа, противодействие на престъпления, извършвани чрез използване на високи технологии, в т.ч. компютри и компютърни мрежи, неутрализирането на процеси, застрашаващи конституционно установения ред, ефективното противодействие на прането на пари и незаконната търговия с оръжия, стоки и технологии с възможна двойна употреба, трансграничната организирана престъпност, рисковата миграция, опитите за нерегламентиран достъп до класифицирана информация на ЕС и НАТО и за измами, злоупотреби и неефективно управление или използване на средствата на ЕС.

В проектобюджета на МВР за следващата година са предвидени средства за издръжката на Гражданска защита и Национална система 112, във връзка със

Приложение №1
към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.
закриването на Министерството на извънредните ситуации, на Специалната куриерска
служба, във връзка със закриването на Министерството на държавната администрация
и административната реформа и разпределяне на техните функции към МВР, и на
Държавната агенция за бежанците.

8. МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

	(ХИЛ.ЛВ.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	74 000.0	74 000.0	0.00
2. Разходи:	179 154.6	150 024.0	-16.26
2.1 Текущи, в т.ч.:	142 651.4	130 024.0	-8.85
Заплати и други възнаграждения	81 731.7	72 228.1	-11.63
Социални осигуровки	22 148.6	20 740.1	-6.36
Текуща издръжка и стипендии	38 771.1	37 055.86	-4.42
2.2 Капиталови	36 503.2	20 000.0	-45.21

С проекта на бюджет на Министерството на правосъдието са предвидени общо разходи в размер на 150 024.0 хил. лв., за изпълнение на задълженията на Република България като пълноправен член на Европейския съюз в областите “съдебно сътрудничество по гражданско-правни и наказателно-правни въпроси”, както и за създаване на условия за функциониране на структурите към Министерството на правосъдието.

Мисията на Министерството на правосъдието е създаването на ефективно законодателство и съдействие за подобряване дейността на съдебната система, с оглед постигане на ефективно, справедливо, прозрачно и достъпно правораздаване.

Важна част от дейността на Министерството на правосъдието е свързана с укрепването на пенитенциарната система и инфраструктурата по сигурността в затворите и следствените арести.

Министерството на правосъдието ще провежда две основни политики през 2010 г.: „В областта на правосъдието” и „В областта на изпълнение на наказанията”, чрез 8 програми, а именно:

Програма “Правна рамка и услуги за функциониране на съдебната система”;

Програма “Регистри”;

Програма “Охрана на съдебната власт и лицата застрашени в наказателното производство”;

Програма “Равен достъп до правосъдие”;

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

Програма “Инвестиции на органите на съдебната власт”;

Програма “Затвори-Изоляция на правонарушителите”;

Програма “Следствени арести и пробация”;

Програма “Администрация”.

Структурите, на които е възложено изпълнението на горните цели в Министерството на правосъдието са Централна администрация; Главна дирекция “Охрана”; Агенция по вписванията; Централен регистър по особените залози; Главна дирекция “Изпълнение на наказанията” и Националното бюро за правна помощ.

Щатната численост на Министерството на правосъдието за 2010 г. е увеличена с 4 щ.бр. за новосформираното звено „Механизъм за сътрудничество и оценка”.

9. МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

	(ХИЛ. ЛВ.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	26 000.0	27 000.0	3.85
2. Разходи:	1 013 877.5	798 820.8	- 21.21
2.1 Текущи, в т.ч.:	1 010 618.7	797 430.8	- 21.09
Заплати и други възнаграждения	63 480.3	60 485.5	- 4.72
Социални осигуровки	14 649.0	13 469.8	- 8.05
Текуща издръжка и стипендии	22 616.1	14 418.4	-36.25
Социални разходи	906 093.3	705 277.0	- 22.16
Субсидии	3 690.0	3 690.0	0.00
2.2 Капиталови разходи	3 258.9	1 390.0	- 57.35

Министерството на труда и социалната политика провежда следните политики, отнасящи се към функционално направление “Социално осигуряване, подпомагане и грижи”:

- ◆ Политика по заетостта;
- ◆ Социално подпомагане и социални услуги;
- ◆ Трудови отношения.

За реализацията на активните мерки на пазара на труда са осигурени средства в размер общо на 65 000 хил. лв., с които се осигурява политиката по намаляване на безработицата, съхраняване и поддържане на работната сила.

За реализацията на политиката в областта на социално подпомагане са осигурени средствата, необходими за изпълнението на поставените цели, в това число за:

- ◆ Помощи по Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане – планираните средства са в размер на 36 000 хил. лв.;
- ◆ Целеви помощи за отопление по Закона за социалното подпомагане – 87 417 хил. лв.;
- ◆ Целеви средства за диагностика и лечение в лечебни заведения за болнична помощ на български граждани, които нямат доход и/или лично имущество,

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

което да им осигурява лично участие в здравноосигурителния процес – 2 500 хил. лв.;

- ◆ Помощи, изплащани по Закона за интеграция на хората с увреждания - планираните разходи са в размер на 141 960 хил. лв.
- ◆ За реализация на мерки и програми по Закона за закрила на детето са предвидени 7 400 хил. лв.
- ◆ Разходите по Закона за семейни помощи за деца са в размер на 365 000.0 хил. лв. и са планирани при запазване на дохода на член от семейството по чл. 4 от ЗСПД на 350 лв. и запазване на месечните помощи за дете до завършване на средно образование, но не повече от 20- годишна възраст на 35 лв.

По Централния бюджет са заложи разходи за усвояване на заема от Световната банка за реализирането на проект “Реформа за подпомагане на децата”, проект “Социални инвестиции и насърчаване на заетостта”, проект „Фонд за регионални инициативи” и проект „Социално включване” общо в размер на 10 424.1 хил. лв.

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

10. МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	36 100.0	40 000.0	10.80
2. Разходи:	528 207.7	634 094.6	20.05
2.1 Текущи, в т.ч.:	493 927.2	619 094.6	25.34
Заплати и други възнаграждения	124 961.7	125 280.8	0.26
Социални осигуровки	26 162.8	24 535.5	-6.22
Текуща издръжка и стипендии	224 352.5	328 931.1	46.61
Субсидии за болнична помощ	118 166.1	140 000.0	18.48
2.2 Капиталови	34 280.5	15 000.0	-56.24

С проект на бюджет на Министерството на здравеопазването за 2010 г. са разчетени разходи в размер на 634 094.6 хил. лв. за финансиране на програмите, функциите и дейностите осъществявани чрез бюджета на Министерството на здравеопазването в областта на опазването и контрола на общественото здраве, в областта на диагностиката и лечението и в областта на лекарствата и медицинските изделия.

В условията на настоящите икономически предизвикателства и ограничения за Министерството на здравеопазването приоритетно е осигурено ниво на разходите, което да гарантира реализирането на дейностите:

- ◆ свързани с централизираната доставка на скъпоструващи лекарствени продукти, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване и по Национални здравни програми, свързани с лечението и профилактиката на социално-значими заболявания;
- ◆ осъществявани от бюджетните структури към Министерството на здравеопазването: в областта на опазването и контрола на общественото здраве, стационарната психиатрична помощ, спешната помощ, диагностицирането и преработката на кръв и кръвни продукти, осигуряване на медико-социални грижи за деца в неравностойно положение от 0-3 години, специализиран медицински транспорт и др.

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

- ◆ субсидиране на част от дейностите на преобразуваните в търговски дружества лечебни заведения за болнична помощ с държавно и общинско участие, които по закон са определени като държавна отговорност. Предвидените за тях средства са в размер на 140 000 хил. лв.;
- ◆ финансиране на обучението на местата за клинична ординатура и на другите места, финансирани от държавата по НАРЕДБА № 34 от 29.12.2006 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването.

С проекта на бюджет за 2010 г. чрез бюджета на Министерството на здравеопазването са предвидени средства в размер на 4 500 хил. лв. трансфер към НЗОК за финансиране на дейностите във връзка с чл. 82, ал. 1, т. 2 от Закона за здравето.

11. МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА

	(ХИЛ. ЛВ.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	21 200.0	26 800.0	26.42
2. Разходи:	376 962.2	388 192.1	2.98
2.1 Текущи, в т.ч.:	361 814.9	383 192.1	5.91
Заплати и други възнаграждения	166 814.4	175 115.0	4.98
Социални осигуровки	36 587.5	37 237.4	1.78
Текуща издръжка и стипендии	156 194.9	167 621.4	7.32
Социални разходи	0	0	0.00
Субсидии	0	0	0.00
2.2 Капиталови разходи	15 147.3	5 000.0	-66.99

С проекта на бюджет за 2010 г. на Министерството на образованието, младежта и науката се предвижда да се финансира провеждането на следните основни политики и програми:

- ◆ Осигуряване на учебния процес в държавните средни училища;
- ◆ Улесняване на достъпа до всеобщо образование;
- ◆ Образователна интеграция и реинтеграция на деца и ученици;
- ◆ Управление на качеството в системата на образованието;
- ◆ Програмно-конкурсно насърчаване на научната дейност.

За 2010 г. бюджетът на МОМН в частта средно образование е разработен въз основа на единни и общи за всички ПРБК разходни стандарти на един ученик.

Основната част от промените за 2010 г., кореспондиращи с бюджета на МОМН, са свързани с осигуряването на средства за първи и втори стълб на диференцирано заплащане по бюджета на МОМН.

12. МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	17 700.0	17 700.0	0.00
2. Разходи:	102 408.0	102 543.4	0.13
2.1 Текущи, в т.ч.:	95 045.4	96 733.4	1.78
Заплати и други възнаграждения	50 884.3	49 748.0	-2.23
Социални осигуровки	10 604.5	9 710.9	-8.43
Текуща издръжка и стипендии	33 556.6	37 274.5	11.08
2.2 Капиталови	7 362.6	5 810.0	-21.09

Провежданите от Министерството на културата политики, програми и дейности се отнасят към следните функционални направления:

Група „Изпълнителни и законодателни органи”

- ◆ Програма „Администрация”- подпомагане изпълнението на програмите с оглед постигане целите на министерството. Дейностите обслужват програмите във всички области на политиките.

Група „Образование”

Политика в областта на качествено образование по изкуства и култура, реализирана чрез две програми:

Програма „Обучение на кадри в областта на изкуството и културата”-създаване на съвременни условия за обучение на кадри в областта на изкуството и културата и за реализиране на качествен образователен процес по изкуство и култура.

За 2010 г. бюджетът на МК в частта средно образование е разработен въз основа на единни разходни стандарти на един ученик.

Основната част от промените за 2010 г. са свързани с осигуряването на средства за първи и втори стълб на диференцирано заплащане в средното образование.

Програма „Закрила на деца с изявени дарби” -насърчаване на творчески заложиби и потребности на деца с изявени дарби, чрез предоставяне на еднократна помощ и едногодишни стипендии на участници в курсове по изкуства, пленери и в национални и

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

международни конкурси, включени в програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби.

Група „Култура“

Политика в областта на опазване на културно-историческото наследство и подпомагане създаването и разпространението на изкуство и на културни продукти и услуги, реализирана чрез осем програми:

- ◆ Програма „Опазване на недвижимото културно-историческо наследство” - създаване на условия и методическо ръководство по опазване на недвижимото културно-историческо наследство;
- ◆ Програма „Опазване на движимото културно-историческо наследство” - Опазване на движимото културно-историческото наследство, създаване на условия за подпомагане дейността на музеите и галериите, чрез одобряване на конкурсен принцип на творчески проекти в областта на консервацията и реставрацията на движими паметници на културата;
- ◆ Програма „Национален фонд „Култура” - подпомагане развитието на културата, чрез одобряване на конкурсен принцип на творчески проекти, предназначени за провеждане на националната политика в областта на културата;
- ◆ Програма „Филмово изкуство” - държавно подпомагане на проекти в областта на производството, промоцията, разпространението и показата на български филми и на филми, създадени при условията на копродукция с държави, страни по Европейската конвенция за кинематографската копродукция и с държави, с които Република България има сключени спогодби в областта на филмовата индустрия;
- ◆ Програма „Театрално изкуство” - подпомагане дейността на театрално изкуство и подкрепа на творчески проекти в областта на театъра;
- ◆ Програма „Музикално и танцово изкуство” - подпомагане дейността на музикално и танцово изкуство и подкрепа на творчески проекти в областта на музиката и танца;
- ◆ Програма „Гарантиране защитата на интелектуалната собственост” - поддържане и администриране на национална мрежа за сътрудничество и обмен на информация за гарантиране защитата на интелектуалната собственост;
- ◆ Програма „Подпомагане развитието на българската култура и изкуства, на българския книжен сектор, библиотеки и читалища” чрез създаване на условия

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

за провеждане на сесии и одобряване на конкурсен принцип на творчески проекти.

Политика в областта на популяризиране на културата, реализирана чрез две програми:

- ◆ Програма ”Международно културно сътрудничество” - участие на България в Програма „Култура 2007-2013, финансираща проекти в областта на културата и развитие на международно културно сътрудничество.
- ◆ Програма ”Популяризиране на културни продукти и ценности” – популяризиране на българската култура чрез българските културни институти.

С така предвидените средства по проектобюджета на Министерството на културата за 2010г. се обезпечават основните му приоритети за развитието на провежданите му политики в областта на опазване на културно-историческото наследство, популяризиране на българската култура и качествено образование по изкуство и култура.

Обща численост на персонала за 2010 г. без делегираните дейности – 5 448 щатни бройки, структурирани:

Администрация на министерството.

Второстепенни разпоредители с бюджетни кредити – 112 броя, групирани по функционален тип.

- ◆ Училища по изкуствата и културата- 23 бр.;
- ◆ Театри – 41 броя, от които: 7 броя драматично-куклени театри, 11 броя куклени театри, 23 броя драматични театри;
- ◆ Оперни, филхармонии и ансамбли 14 бр.;
- ◆ Музеи и галерии 6 бр.;
- ◆ Културни институти с национално значение 16 бр.;
- ◆ Български културни институти в чужбина 10 бр.;
- ◆ Дом на ветераните на културата и изкуствата 1 бр.;
- ◆ Изпълнителна агенция “Национален филмов център”- 1 бр.

13. МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	8 300.0	8 500.0	2.41
2. Разходи:	39 176.6	49 542.7	26.46
2.1 Текущи, в т.ч.:	38 202.9	48 569.0	27.13
Заплати и други възнаграждения	18 742.0	16 919.5	-9.72
Социални осигуровки	4 303.9	3 621.8	-15.85
Текуща издръжка и стипендии	15 157.0	28 027.7	84.92
2.2 Капиталови	973.7	973.7	0.00

Министерство на околната среда и водите за девета година като пилотно министерство разработи програмен формат на бюджета си за 2010 г.

Министерство на околната среда и водите провежда следните политики, отнасящи се към следните функционални направления, а именно:

“Общи държавни служби”

- ◆ Управление на водите;
- ◆ Управление на отпадъците;
- ◆ Опазване чистотата на атмосферния въздух;
- ◆ Опазване на биологичното разнообразие;
- ◆ Управление на опасните химични вещества и препарати;
- ◆ Национална система за мониторинг на околната среда и информационна безопасност;
- ◆ Информирание, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и повишаване на общественото съзнание и култура в сферата на околната среда и устойчивото развитие;
- ◆ Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването;
- ◆ Управление на дейностите по изменение на климата;
- ◆ Геология, подземни богатства и опазване на земните недра и почвите;
- ◆ Администрация.

“Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда”

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

- ◆ Управление на водите;
- ◆ Управление на отпадъците;
- ◆ Опазване чистотата на атмосферния въздух;
- ◆ Опазване на биологичното разнообразие;
- ◆ Управление на опасните химични вещества и препарати;
- ◆ Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост;
- ◆ Информирание, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и повишаване на общественото съзнание и култура в сферата на околната среда и устойчивото развитие;
- ◆ Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването;
- ◆ Управление на дейностите по изменение на климата;
- ◆ Геология, подземни богатства и опазване на земните недра и почвите;
- ◆ Администрация.

“Почивно дело, култура, религиозни дейности”

- ◆ Администрация.

“Икономически дейности и услуги”

- ◆ Геология, подземни богатства и опазване на земните недра и почвите.

Общата численост на персонала на Министерство на околната среда и водите за 2010 г. е 1 868 щатни бройки, които са в 24 второстепенни разпоредители с бюджетни кредити и централна администрация на министерството.

Структури на Министерство на околната среда и водите:

- ◆ Централна администрация;
- ◆ Изпълнителна агенция по опазване на околната среда;
- ◆ Регионални инспекции по опазване на околната среда, разположени в 16 областни града на страната;
- ◆ Басейнови дирекции, разположени в 4 басейнови дирекции;
- ◆ Национални паркове, разположени в 3 национални парка.

14. МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА, ЕНЕРГЕТИКАТА И ТУРИЗМА

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	102 459.0	114 355.7	11.61
2. Разходи:	90 435.1	91 968.0	1.70
2.1 Текущи, в т.ч.:	83 903.5	86 696.9	3.33
Заплати и други възнаграждения	27 206.1	26 269.0	-3.44
Социални осигуровки	7 516.0	6 688.3	-11.01
Текуща издръжка и стипендии	49 181.4	53 739.6	9.27
2.2 Капиталови	6 531.6	5 271.1	-19.30

Министерство на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ) провежда политики в области за развитие на пазарната икономика, на туризма и на енергетиката, отнасящи се към съответните функционални направления: „Общи държавни служби”, „Отбрана и сигурност” и „Икономически дейности и услуги”.

През 2010 г. в системата на министерството ще се изпълняват следните политики и програми:

1. Политика „Устойчиво икономическо развитие и конкурентоспособност”:

- ◆ Програма „Административно опростяване, подобряване и прилагане на регулативни режими, анализи и прогнози”;
- ◆ Програма „Насърчаване на предприемачеството и иновациите”;
- ◆ Програма „Прозрачна система на обществените поръчки”;
- ◆ Програма „Закрила на обектите на индустриална собственост”;
- ◆ Програма „Инфраструктура на качеството в подкрепа развитието на икономиката”;
- ◆ Програма „Подобряване възможностите за участие в Единния европейски пазар”;
- ◆ Програма „Управление на програми и проекти, съфинансирани от ЕС”;
- ◆ Програма „Привличане и насърчаване на инвестициите”;
- ◆ Програма „Преструктуриране и ефективно управление на държавната собственост”;
- ◆ Програма „Защита на потребителите”.

2. Политика „Устойчиво развитие на туризма и ефективно външноикономическото сътрудничество”:

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

- ◆ Програма „Реализация на експортния потенциал и участие в търговската политика на ЕС”;
- ◆ Програма „Подобряване на политиките и регулациите в сектора на туризма”;
- ◆ Програма „Развитие на националната туристическа реклама”.

3. Политика „Устойчиво и конкурентоспособно енергийно развитие”:

- ◆ Програма „Ефективно функциониране на енергийните предприятия, инфраструктура и пазари”;
- ◆ Програма „Сигурност при енергоснабдяването и при управление на радиоактивни отпадъци и извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения”;
- ◆ Програма „Повишаване на енергийната ефективност и опазване на околната среда”;
- ◆ Програма „Насърчаване на производството и потреблението на енергия от ВЕИ, АЕИ и биогорива”;
- ◆ Програма „Подобряване процесите на концесиониране и управление на природните ресурси”.

4. Програма „Администрация”.

Провежданите от МИЕТ политики са насочени към постигане на устойчиво икономическо развитие, чрез повишаване на конкурентоспособността на българската икономика, защита на потребителите, формиране на значим сектор на конкурентоспособни малки и средни предприятия, стимулиране на инвестиционната активност и ускорен ръст на износа, включително създаване на благоприятна бизнес среда и насърчаване на инвестициите в технологични и иновативни производства, развитие на публично-частното партньорство, стимулиране на конкуренцията при запазване на обществения интерес, развитие на туризма и утвърждаването му като ключов за икономиката на страната отрасъл, допринасящ за значителното подобряване на състоянието на платежния баланс и ръста на БВП, както и ефективно развитие на енергийния сектор.

С предвидените средства по проектобюджета на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма за 2010 г. се осигурява функционирането на системата на министерството.

В структурата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма за 2010 г. са включени централната администрация на министерството и 13 второстепенни разпоредители с бюджетни кредити към министъра на икономиката, енергетиката и туризма, с обща численост на персонала 2 510 щатни бройки.

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

Второстепенните разпоредители в структурата на министерството са:

- ◆ Изпълнителна агенция “Българска служба за акредитация”;
- ◆ Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия;
- ◆ Агенция за приватизация;
- ◆ Агенция за следприватизационен контрол;
- ◆ Държавна агенция за метрологичен и технически надзор;
- ◆ Българска агенция за инвестиции;
- ◆ Патентно ведомство;
- ◆ Комисия за защита на потребителите;
- ◆ Държавна комисия по стоковите борси и тържищата;
- ◆ Център на промишлеността на Република България в Москва;
- ◆ Агенция по обществени поръчки;
- ◆ Агенция по енергийна ефективност;
- ◆ Български институт по метрология.

15. МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И
БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

	(ХИЛ. ЛВ.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	264 319	285 955	8.19
2. Разходи:	341 336	310 270.2	-9.10
2.1 Текущи, в т.ч.:	198 001	195 940	-1.04
Заплати и други възнаграждения	35 662	33 321	-6.56
Социални осигуровки	8 143	7 208	-11.48
Текуща издръжка и стипендии	154 196	155 410	0.79
2.2 Капиталови	143 335	114 331	-20.24

През 2010 г. по бюджета на Министерство на регионалното развитие и благоустройството са разчетени да постъпват неданъчни приходи от Тарифа № 14 за таксите, които се събират в системата на министерството и Тарифата за таксите, които се събират от Агенцията „Пътна инфраструктура“.

Проектобюджета за 2010 г. на Министерство на регионалното развитие и благоустройството е разработен в съответствие с приетите през 2009 г. структурни промени за преминаването на Национална агенция „Пътна инфраструктура“ към министъра на регионалното развитие и благоустройството.

С разчетените разходи по проектобюджета на Министерство на регионалното развитие и благоустройството се обезпечава провеждането на следните политики:

- ◆ Политика по създаване на условия за балансирано и устойчиво регионално развитие, прилагане на стратегически подход за планиране, наблюдение и оценка, реализиране процеса на децентрализация и укрепване на местното самоуправление, реализираща се чрез изпълнението на две програми;
- ◆ Политика за подобряване на инвестиционния процес чрез развитие на устройственото планиране, усъвършенстване на информационните системи на кадастъра и имотния регистър, стимулиране на публично-частното партньорство, подобряване качеството на превантивния и текущия контрол и прилагане на европейските стандарти, реализираща се чрез три програми;

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

- ◆ Политика за ефективно и ефикасно използване на средствата от фондовете на Европейския съюз и на публичните инвестиции, и укрепване на доверието на европейските партньори, реализираща се чрез една програма;
- ◆ Политика за поддържане, модернизация и изграждане на техническата инфраструктура, свързана с подобряване на транспортната достъпност и интегрираното управление на водните ресурси, реализираща се чрез три програми;
- ◆ Политика за създаване и изпълнение на национална програма за превенция и ограничаване на въздействието на свлачищните процеси, ерозията и абразията, реализираща се чрез една програма;
- ◆ Политика за подобряване качеството на жизнената среда на българските граждани чрез благоустрояване на населените места и усъвършенстване управлението и поддържането на жилищния фонд, реализираща се чрез две програми;
- ◆ Изпълнението на четири програми, непопадащи в рамките на политиките, свързани с управлението на държавната собственост, управление на държавното участие в търговските дружества и държавните предприятия под ръководството на министерството, гражданска регистрация и административно обслужване и програма администрация.

Общата численост на персонала на министерството за 2010 г. е 3 481 щатни бройки, които са разпределени в три второстепенни разпоредители с бюджетни кредити и централна администрация.

Второстепенни разпоредители в структурата на министерството са:

- ◆ Дирекция за национален строителен контрол;
- ◆ Агенция по кадастър, геодезия и картография;
- ◆ Агенция „Пътна инфраструктура”.

16. МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	230 516.8	200 340.0	-13.09
2. Разходи:	457 716.4	308 236.6	-32.65
2.1 Текущи, в т.ч.:	426 895.4	300 236.6	-29.66
Заплати и други възнаграждения	142 113.6	140 106.3	-1.41
Социални осигуровки	33 224.7	29 203.4	-12.10
Текуща издръжка и стипендии	171 557.0	130 926.9	-23.68
Фонд „Тютюн”	80 000.0		
2.2 Капиталови	30 823.1	8 000.0	-74.04

Министерство на земеделието и храните провежда следните политики, отнасящи се към съответните функционални направления, а именно:

“Общи държавни служби”

- ◆ Централни държавни органи по икономическите дейности и услуги;
- ◆ Аграрна наука;
- ◆ Земеделска съветническа дейност;
- ◆ Научно-приложни изследвания в областта на селекция, сортоподдържане, семепроизводство, агротехника, растителна защита, обработка и преработка на тютюна.

“Образование”

- ◆ Средно професионално обучение в областта на селското стопанство, хранително-вкусовата промишленост и горите.

“Почивно дело, култура и религиозни дейности”

- ◆ Почивно дело и социален отдих.

“Икономически дейности и услуги”

- ◆ Контрол върху зърното и фуражите;
- ◆ Официално държавно сортоизпитване, сертифициране и контрол на посевния и посадъчен материал;

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

- ◆ Опазване на страната от проникване и разпространение на карантинни вредители по растенията и растителните продукти и контрол на вноса, търговията и употребата на продукти за растителна защита;
- ◆ Изграждане и ефективно прилагане на система за контрол и координация на контрола в лозаро-винарския сектор на страната в съответствие с изискванията на ЕС;
- ◆ Регулиране производството, изкупуването и търговията с тютюн;
- ◆ Осигуряване на научно-изследователска, приложна и обслужваща дейност в областта на отглеждането на етеричномаслени и лечебни култури;
- ◆ Осъществяване на специализирани дейности, свързани с качеството, опазването, възстановяването и подобряването на плодородието на почвените ресурси и екологичните функции на почвената покривка;
- ◆ Хидромелиорации;
- ◆ Борба с градушки;
- ◆ Организация и управление на рибарството и аквакултурите, контрол върху риболова и рибовъдството, опазване и обогатяване на рибните ресурси в страната и прилагане принципите на Общата политика в областта на рибарството;
- ◆ Селекция и репродукция в животновъдството;
- ◆ Опазване здравето на животните и предпазване на хората от зоонози, ветеринарно-санитарен контрол върху отглеждането и търговията с животни и хранителни продукти от животински произход;
- ◆ Осъществяване и контрол на техническото състояние, безопасността и регистрацията на земеделската и горска техника и контрол по придобиването и отнемането на правоспособност за работа с нея;
- ◆ Изпитване, изследване и сертифициране на земеделска, горска техника и резервни части.

С предвидените средства за текущи разходи за Министерство на земеделието и храните през 2010 г. в размер на 300 236.6 хил. лв. се обезпечават основните приоритети на неговата политика, а именно:

- ◆ Утвърждаване на европейски принципи и правила за подпомагане на земеделието у нас;
- ◆ Развитие на ефективен и конкурентноспособен аграрен сектор;
- ◆ Устойчиво развитие на селските райони;

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

- ◆ изпълнение програмата на Европейския съюз за надзор на лудата крава;
- ◆ закупуване на ваксини и диагностикуми за борба с вредителите по растенията и болестите по животните;
- ◆ изпълнение на Националната програма по рибарство и аквакултури за зарибяване, възстановяване и поддържане на рибните популации.

Общата численост на персонала на Министерство на земеделието и храните за 2010 г. е 9 970 щатни бройки, които са в 119 второстепенни разпоредители с бюджетни кредити и централна администрация.

С предвидените средства за издръжка Държавната агенция по горите ще осигурява финансиране на всички натурални показатели за изпълнение на лесокултурните мероприятия съгласно лесоустройствените проекти на структурите и специализираните териториални звена, с които се гарантира изпълнението на политиката на агенцията за съхраняване и увеличаване на горите, дивеча и рибата. Заложени са следните горски мероприятия: създаване на 40 000 декара нови гори, провеждане на отгледна сеч без материален добив и естествено семенно възобновени гори в 120 000 декара, фермено производство на 35 000 броя дребен дивеч, охрана на горите и дивеча.

Осигурени са в пълен размер разходите за членски внос в Съвета на европейските енергийни регулатори и в Регионалната асоциация на енергийните регулатори.

17. МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА, ИНФОРМАЦИОННИТЕ
ТЕХНОЛОГИИ И СЪОБЩЕНИЯТА

	(ХИЛ. ЛВ.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г. съпоставим	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	27 187.0	27 074.0	-0.42
2. Разходи:	73 725.1	80 157.3	8.72
2.1 Текущи, в т.ч.:	57 682.5	66 657.3	15.56
Заплати и други възнаграждения	28 872.8	27 245.0	-5.64
Социални осигуровки	7 147.8	6 250.5	-12.55
Текуща издръжка и стипендии	21 661.9	33 161.8	53.09
2.2 Капиталови	16 042.6	13 500.0	-15.85

Проектобюджета за 2010 г. на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията е разработен в съответствие с приетите през 2009 г. структурни промени за преминаването на Държавната агенция за информационни технологии и съобщения към министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Провежданите политики, програми и дейности от Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията се отнасят към следните функционални направления: “Общи държавни служби”; “Отбрана и сигурност”; “Здравеопазване” и “Икономически дейности и услуги”.

През 2010 г. в системата на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията ще бъдат изпълнявани следните програми:

- ◆ Развитие на железопътната инфраструктура и комбинирания транспорт;
- ◆ Развитие на инфраструктурата във водния транспорт;
- ◆ Развитие на инфраструктурата във въздушния транспорт;
- ◆ Политика в пътната инфраструктура;
- ◆ Регулиране на достъпа до пазара и професията;
- ◆ Общодостъпен транспорт;
- ◆ Проучване и поддържане на водните пътища;
- ◆ Контрол и осигуряване на стандарти във всички видове транспорт;

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

- ◆ Управление при кризи, превенция на риска, търсене и спасяване, разследване на произшествия”;
- ◆ Медицинска и психологическа експертиза;
- ◆ Електронни съобщения;
- ◆ Управление на радиочестотния спектър и позициите на геостационарната орбита на Република България;
- ◆ Развитие на инфраструктура за широколентов достъп;
- ◆ Развитие и поддържане на мрежи и обекти за националната сигурност;
- ◆ Информационно общество и иновации;
- ◆ Развитие на електронното управление;
- ◆ Оперативна съвместимост и информационна сигурност;
- ◆ Достъп до пространствени бази данни;
- ◆ Гарантиране и развитие на пощенските услуги;
- ◆ Маркоиздаване и маркосъхранение;
- ◆ Авиоотряд 28.

С предвидените средства по проектобюджета за 2010 г. на Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, се обезпечават основните му приоритети за развитието на политиката за модернизирание на транспортната инфраструктура, подобряване организацията и управлението на транспорта, осигуряването на безопасността, сигурността и екологосъобразността във всички видове транспорт, осигуряването на ефективни и качествени съобщителни и информационни услуги, осигуряването на широк достъп до ефективни, качествени и сигурни услуги на информационното общество, подобряване на качеството и бързината на административното обслужване и достъпа до информация и др.

С така разчетените средства за капиталови разходи за 2010 г. Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията може да осигури изпълнението на приоритетни за него инвестиционни проекти.

За 2010 г. общата численост на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията възлиза на 2 873 щатни бройки.

18. МИНИСТЕРСТВО НА ФИЗИЧЕСКОТО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТА

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г. МФВС	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	777.2	777.2	0.00
2. Разходи:	17 654.4	41 761.9	136.55
2.1 Текущи, в т.ч.:	16 862.4	40 574.9	140.62
Заплати и други възнаграждения	2 918.2	2 954.1	1.23
Социални осигуровки	707.7	677.1	-4.32
Текуща издръжка и стипендии	2 641.6	3 187.7	20.67
Субсидии	10 594.9	33 756.0	218.61
2.2 Капиталови	792.0	1 187.0	49.87

В проектобюджета на Министерството на физическото възпитание и спорта за 2010 г. са предвидени средства за осъществяване политиките в областта на физическото възпитание, спорта и социалния туризъм по отделни програми, както следва:

- ◆ Политика в областта на спорта за учащи и спорта в свободното време – програми: „Спорт за учащи” и „Спорт в свободното време”;
- ◆ Политика в областта на спорта за високи постижения – програми: „Олимпийска подготовка” и „Спорт за високи постижения”;
- ◆ Политика за приваждане на спортните обекти и съоръжения във вид, отговарящ на съвременните международни стандарти – програма „Спортни обекти и съоръжения”;
- ◆ Политика за внедряване на добри практики, медийно осигуряване и електронни услуги за спорта – програма „Изграждане на високоефективен капацитет за предоставяне на информационни услуги в сферата на физическото възпитание, спорта и социалния туризъм”;
- ◆ Програма „Администрация.

Провежданите политики, програми и дейности от Министерството на физическото възпитание и спорта са с функционални направления: „Общи държавни служби”;

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

”Почивно дело, култура, религиозни дейности – „Физическа култура и спорт”, „Образование” и „Здравеопазване”.

С предвидените по проектобюджета разходи за 2010 г. на Министерството на физическото възпитание и спорта се осигуряват условия за реализиране на дейности и проекти по горните програми: подпомагане на целеви програми и проекти за развитие на спорта за учащи и спорта в свободното време; финансиране на тренировъчна и състезателна дейност в спортни училища; развитие на детско-юношеския спорт и подпомагане на талантиливи деца и юноши с възможности за спортно развитие; финансиране на дейности по програмата за олимпийска подготовка; реализиране на дейности по програма „Спорт за високи постижения”; подпомагане организирането и провеждането на европейски и световни първенства на територията на Република България; стимулиране и награждаване на български спортисти за постигнати призови класирания на световни и европейски първенства и игри за хора с увреждания; финансиране на целеви спортни програми за хора с увреждания; осъществяване на медицински и допинг контрол; финансово подпомагане на други спортни и спортно-туристически дейности.

С разчетените разходи за издръжка и за финансиране на спортни организации за дейностите по горните програми на Министерството на физическото възпитание и спорта се предоставят възможности за осъществяването на основните цели и приоритети по провежданите политики в областта на физическото възпитание, спорта и социалния туризъм.

Разходите за финансиране дейността на СУ „Генерал Владимир Стойчев”, второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на физическото възпитание и спорта, са разчетени по среднопретеглен стандарт за един ученик в съответствие с единните стандарти за финансиране на дейности по образование.

В проектобюджет 2010 г. са заложили средства за капиталови разходи за основен ремонт на спортни обекти и за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи.

За 2010г. общата численост на персонала в административните звена на Министерството на физическото възпитание и спорта е 175 щатни бройки.

19. ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ „НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ”

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	45.0	140.0	211.11
2. Разходи, в т. ч.:	106 707.6	96 675.0	-9.40
2.1 Текущи	104 438.4	96 077.0	-8.01
2.2 Капиталови	2 269.2	598.0	-73.65

През 2010 г. ДАНС предвижда осъществяването на една политика в област „Защита на националната сигурност”, със стратегическа цел – „Ефективна защита на националната сигурност”, към която е формулирана следната оперативна цел – „Оптимално обезпечаване и противодействие на рисковите фактори, представляващи заплаха за националната сигурност.” Тази политика ще се провежда от ДАНС чрез програма „Национална сигурност”, като си поставя следните цели:

- ◆ развитие на сили, способни да реагират на съвременните предизвикателства на средата за сигурност в реално време и оперативно съвместими със услугите за сигурност на страните членки на НАТО и Европейския съюз;
- ◆ реализиране на мероприятия срещу трансграничната организирана престъпност, нелегалния трафик на суровини, технологии, оръжия, наркотици и хора;
- ◆ контраразузнавателно противодействие на: чужди специални служби; международен тероризъм; незаконна търговия с оръжие, общо опасни средства и стоки и технологии с възможна двойна употреба; посегателства срещу икономическата и финансова стабилност; незаконна търговия с оръжие, боеприпаси и взривни вещества; незаконно производство, съхраняване и разпространение на наркотични вещества и прекурсори; противодействие на създаването и реализирането на корупционни практики сред лицата, заемачи висши държавни длъжности.

20. КОМИСИЯ ЗА РАЗКРИВАНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ И ЗА ОБЯВЯВАНЕ НА
ПРИНАДЛЕЖНОСТ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ КЪМ ДЪРЖАВНА
СИГУРНОСТ И РАЗУЗНАВАТЕЛНИТЕ СЛУЖБИ НА БЪЛГАРСКАТА
НАРОДНА АРМИЯ

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи:	9 724.9	8 600.0	-11.57
2.1 Текущи, в т.ч.:	2 489.3	2 444.0	-1.82
Заплати и други възнаграждения	1 330.0	1 214.3	-8.70
Социални осигуровки	210.2	194.5	-7.47
Текуща издръжка и стипендии	949.0	1035.2	9.08
2.2 Капиталови	7 235.6	6 156.0	-14.92

Комисията за разкриване на документите и обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия е независим постоянно действащ орган, на който е възложено осъществяването на политиката на Република България за разкриването, обявяването и съхраняването на документите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.

С проектобюджета на комисията за 2010 г. се създават условия за нейното функциониране в съответствие с възложените ѝ законови функции и задачи.

21. КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи:	2 617.1	2 700.0	3.17
2.1 Текущи, в т.ч.:	2 562.1	2 650.0	3.43
Заплати и други възнаграждения	1 161.8	1 213.0	4.41
Социални осигуровки	247.2	222.0	-10.19
Текуща издръжка	1 153.1	1 215.0	5.37
2.2 Капиталови	55.0	50.0	-9.09

Комисията за защита от дискриминация е независим специализиран държавен орган за предотвратяване на дискриминация, защита от дискриминация и осигуряване равенство на възможностите. Комисията осъществява контрол по прилагането и спазването на Закона за защита от дискриминация като установява нарушения на този закон или други закони, уреждащи равенство в третирането, извършителят на нарушението и засегнатото лице, постановява мерки за предотвратяване и преустановяване на нарушението и възстановяване на първоначалното положение, налага предвидените санкции и прилага мерки за административна принуда, предоставя независима помощ на жертвите на дискриминация при подаването на жалби за дискриминация, както и други компетенции.

Предвидените за 2010 г. средства осигуряват финансирането на основните дейности и задачи на Комисията за защита от дискриминация.

22. КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

			(хил. лв.)
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи:	2 932.2	2 650.0	-9,62
2.1 Текущи, в т.ч.:	2 216.1	2 450.0	10.55
Заплати и други възнаграждения	1 003.9	1 104.0	9.97
Социални осигуровки	217.4	230.0	5.8
Текуща издръжка	994.8	1 116.0	12.18
2.2 Капиталови	716.1	200.0	-72.07

Комисията за защита на личните данни е независим държавен орган, който съгласно Закона за защита на личните данни провежда единната държавна политика в областта на защита на личните данни, като осъществява защита на правата на физическите лица при обработването и предоставянето на достъп до личните им данни, осъществява цялостен контрол по спазването на нормативните актове в областта на защита на личните данни, осигурява въвеждането в националното законодателство и прилагането на актовете на Европейската комисия в областта на защитата на личните данни, осъществява международното сътрудничество на Р България с надзорните органи на страните - членки на ЕС, и с трети страни в областта на защита на личните данни и други компетенции.

Предвидените за 2010 г. средства осигуряват финансирането на основните дейности и задачи на Комисията за защита на личните данни.

23. КОМИСИЯ ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НА ИМУЩЕСТВОТО, ПРИДОБИТО ОТ
ПРЕСТЪПНА ДЕЙНОСТ

	(ХИЛ. ЛВ.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи:	5 877.8	5 310.0	-9.66
2.1 Текущи, в т.ч.:	5 847.5	5 250.0	-10.22
Заплати и други възнаграждения	3 933.0	3 663.0	-6.86
Социални осигуровки	632.5	519.0	-17.94
Текуща издръжка	1 282.0	1 068.0	-16.69
2.2 Капиталови	30.3	60.00	98.02

С проектобюджета за 2010 г. за Комисията за установяване на имущество, придобито от престъпна дейност (КУИППД), се предвиждат средства в размер на 5 310.0 хил. лв., в т.ч. 5 250.0 хил. лв. текущи разходи и 60.0 хил. лв. – капиталови разходи. Предвидените за 2010 г. средства осигуряват финансирането на основните дейности и задачи на КУИППД, възложени й със Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност (ЗОПДИППД) - извършване на проверки и събиране на доказателства за установяване на произхода и местонахождението на имущество, за което има данни, че е придобито пряко или косвено от престъпна дейност в страната и чужбина, образуване на производство за установяване на имущество, придобито от престъпна дейност, извършване на експертизи във връзка с оценката на имуществото и издаване на наказателни постановления за извършени нарушения по ЗОПДИППД.

Дейността на Комисията е организирана в обща и специализирана администрация, състояща се от 4 функционални и 11 териториални дирекции, като практически тя има структурни звена във всички областни градове в страната, където се осъществява процесуално представителство на КУИППД пред съда в производството по обезпечаване и отнемане на престъпно придобитото имущество.

24. НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА ОХРАНА

			(хил. лв.)
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	250.0	250.0	0.00
2. Разходи:	27 336.9	31 240.0	14.28
2.1 Текущи	26 599.4	30 240.0	13.69
2.2 Капиталови	737.5	1 000.0	35.59

Националната служба за охрана осигурява лична, постова и техническа охрана, специализиран транспорт и пропускателен режим по месторабота, местоживеене, пребиваване в страната и в чужбина на лицата и обектите, определени с ПМС № 151 от 1992 г. за приемане на Правилник за устройството и дейността на Националната служба за охрана при Президента на Република България.

С предвидените средства по проекта на бюджет за 2010 г. на Националната служба за охрана се осигуряват условия за изпълнение на възложените ѝ със Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България функции и задачи.

25. НАЦИОНАЛНА РАЗУЗНАВАТЕЛНА СЛУЖБА

			(хил. лв.)
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	20.0	0.0	-100
2. Разходи:	20 038.8	21 400.0	6.79
2.1 Текущи	20 038.8	20 960.0	4.60
2.2 Капиталови		440.0	

С проектобюджета на Националната разузнавателна служба за 2010 г. са разчетени необходимите средства за изпълнение на специфичните функции и задачи на службата в съответствие с разпоредбите на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.

26. ОМБУДСМАН

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи:	2 872.3	2 660.0	-7.39
2.1 Текущи, в т.ч.:	2 870.5	2 640.0	-8.03
Заплати и други възнаграждения	840.8	840.8	0.00
Социални осигуровки	120.8	116.8	-3.31
Текуща издръжка и чл.внос	1 908.9	1682.4	-11.86
2.2 Капиталови	1.8	20.0	1011.11

С проектобюджета на Омбудсмана за 2010г. са разчетени общо разходи в размер на 2 660,0 хил.лв. за изпълнение на основните функции на институцията, като висш конституционен орган за независим контрол и застъпничество за правата и свободите на гражданите, произтичащи от Закона за Омбудсмана, в духа на изискванията на Европейския омбудсман.

27. НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

	(ХИЛ. ЛВ.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	3 455.7	3 455.7	0.00
2. Разходи:	23 513.8	21 614.2	-8.08
2.1 Текущи, в т.ч.:	22 225.1	18 776.1	-15.52
Заплати и други възнаграждения	13 342.2	11 455.1	-14.14
Социални осигуровки	2 992.1	2 530.1	-15.44
Текуща издръжка и чл.внос	5 890.9	4 789.5	-18.70
2.2 Капиталови	1 288.7	2 838.1	120.23

През 2010 г. Националният статистически институт ще осъществява дейността си в рамките на три програми:

1. Методология, разработване, производство и разпространение на статистическа информация.

Основните цели на програмата са провеждане на статистически изследвания и разпространение на статистическа информация, разработване на методология, натрупване на знания, умения и практически опит в различни области на статистиката.

2. Информационни технологии и системи.

Целта на програмата е да осигури изпълнението на основните приоритети в дейността на Националния статистически институт, чрез ускорено внедряване на нови Информационни и комуникационни технологии.

3. Преброяване

Целта е разработване на програма за преброяването и подготовката и организацията за провеждане на пробното преброяване през 2010 г., осигуряващо същинското преброяване, което ще се проведе през 2011 г.

Планираните разходи за 2010 г. в размер на 21 614.2 хил.лв. в това число 18 776.1 хил.лв. за текущи разходи и 2 838.1 хил.лв. за капиталови разходи, осигуряват функционирането на Националния статистически институт.

Числеността на Националния статистически институт е 1 338 щатни бройки.

28. КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	7 000.0	9 000.0	28.57
2. Разходи:	4 765.3	4 506.5	-5.43
2.1 Текущи, в т.ч.:	4 645.3	4 486.5	-3.42
Заплати и други възнаграждения	3 153.8	3 150.0	-0.12
Социални осигуровки	918.0	911.6	-0.70
Текуща издръжка и чл.внос	573.5	424.9	-25.91
	120.0	20.0	-83.33
2.2 Капиталови			

С проекта на бюджет на Комисията за защита на конкуренцията за 2010 г. е осигурено нормалното функциониране на системата и са финансово обезпечени провежданите от комисията политики, отнасящи се към функционално направление “Общи държавни служби”, а именно:

Политика „Специализирана защита и условия за разширяване на конкуренцията, законосъобразност при процедурите по възлагане на обществени поръчки и предоставянето на концесии”.

Програма: ”Защита и условия за разширяване на конкуренцията и на свободната инициатива в стопанската дейност”;

Програма: „Обществени поръчки и концесии”.

Политика „Управление, контрол и административна дейност”;

Програма: „Управление, контрол и административна дейност”.

Общата численост на персонала на Комисия за защита на конкуренцията е 130 щатни бройки.

29. КОМИСИЯ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	42 900.0	45 570.0	6.22
2. Разходи:	11 841.0	10 589.9	-10.57
2.1 Текущи, в т.ч.:	8 375.1	8 190.3	-2.21
Заплати и други възнаграждения	4 302.3	4 368.3	1.53
Социални осигуровки	813.5	788.7	-3.05
Текуща издръжка и чл.внос	3 259.3	3 033.3	-6.93
2.2 Капиталови	3 465.9	2 399.6	-30.77

През 2010 г. Комисията за регулиране на съобщенията ще осъществява дейността си в рамките на две програми:

1. Ефективно управление на ограничените ресурси

Целите на програмата са създаване на условия за пазарно регулиране, разрешителна дейност и честотно планиране, информационно обслужване, управление на човешките ресурси и контролна дейност.

2. Национална система за радиомониторинг

Целта на програмата е осигуряване оптимално и безконфликтно ползване на радиочестотен спектър.

Планираните разходи за 2010 г. в размер на 10 589.9 хил.лв., в това число 2 399.6 хил.лв. за капиталови разходи, осигуряват функционирането на комисията.

Числеността на персонала на Комисията за регулиране на съобщенията за 2010 г. е 255 щатни бройки, от които 9 изборни длъжности.

30. СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	680.0	1 000.0	47.06
2. Разходи:	1 716.1	1 400.0	-18.42
2.1 Текущи, в т.ч.:	1 516.1	1 310.0	-13.59
Заплати и други възнаграждения	805.9	883.8	9.67
Социални осигуровки	141.2	143.6	1.70
Текуща издръжка	569.1	282.6	-50.34
2.2 Капиталови	200.0	90.0	-55.00

Съветът за електронни медии провежда политика “Регулиране на радио- и телевизионния пазар” с функционално направление “Общи държавни служби”, като осъществява своите приоритети по следните програми:

- ◆ Програма „Лицензиране и регистриране на радио- и телевизионни оператори”;
- ◆ Програма „Мониторинг на радио- и телевизионните оператори”;
- ◆ Програма „Обща администрация”.

С предвидените по проектобюджета разходи за 2010 г. на Съвета за електронни медии се осигуряват условия за осъществяване на основната дейност на съвета в съответствие с разпоредбите на Закона за радиото и телевизията – да регулира радио- и телевизионния пазар чрез регистрирането и издаването на лицензии за осъществяване на радио- и телевизионна дейност и да упражнява надзор върху дейността на радио- и телевизионните оператори.

С разчетените разходи за издръжка на Съвета за електронни медии се предоставят възможности за изпълнението и осъществяването на основните цели на програмите на регулаторния орган - лицензиране и регистриране на радио- и телевизионни оператори на територията на страната и осъществяване на контрол върху дейността на радио- и телевизионните оператори относно спазването на изискванията по законовите разпоредби и програмни лицензии, на професионалните критерии, на издадените указания по изпълнение на радио и телевизионна дейност и др.

31. ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	7800,0	8 400,0	7,69
2. Разходи:	3869,9	3 688,1	- 4,70
2.1 Текущи, в т.ч.:	3648,4	3 588,1	-1,65
Заплати и други възнаграждения	2267,1	2 317,1	2,21
Социални осигуровки	572,6	520,8	-9,05
Текуща издръжка и стипендии	808,6	750,2	-7,22
2.2 Капиталови	221,5	100,0	-54,85

Държавната комисия за енергийно и водно регулиране провежда следните политики, отнасящи се към функционално направление “Общи държавни служби”:

- ◆ Държавно регулиране в енергетиката и ВиК услугите, регулиране на търговията с електроенергия и природен газ, защита на крайните потребители в енергетиката и ВиК, държавната политика в областта на създаване на условия за конкурентен енергиен и ВиК пазар при защита интересите на потребителите.

Планираните приходи на ДКЕВР за 2010 г. са в размер на 8400.0 хил. лева. В сравнение с предишните години, е планирано минимално увеличение на приходите тъй като до сега голяма част от тях до момента бяха от събиране на стари вземания.

С предвидените средства за 2010 г. се осигурява нормалното функциониране на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране, както и за териториалните звена, които са създадени към комисията.

С оглед изпълнение на основните си приоритети за 2010 г., включително и възложените функции със Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране, е предвидена обща численост на персонала на комисията от 128 щатни бройки.

32. АГЕНЦИЯ ЗА ЯДРЕНО РЕГУЛИРАНЕ

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	11 000,0	11 000,0	0,00
2. Разходи:	5532,8	5 173,8	-6,49
2.1 Текущи, в т.ч.:	5432,8	5 153,8	-5,14
Заплати и други възнаграждения	2290,9	2 140,9	-6,55
Социални осигуровки	824,1	668,1	-18,94
Текуща издръжка и стипендии	2317,8	2 344,9	1,17
2.2 Капиталови	100,0	20,0	-80,00

Агенцията за ядрено регулиране, като основен регулаторен орган провежда държавната политика в областта на безопасно използване на ядрената енергия, отнасяща се към функционално направление “Общи държавни служби”, с програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита в Република България”.

Приходите са разчетени на 11 000 хил. лв., като от тях 4 000 хил. лв. се очаква да постъпят от издаване на разрешение за строителство на ядрено-съоръжение за два блока на АЕЦ „Белене”. При условие, че няма организация за строителство на два блока на новата ядрена мощност и се поиска разрешение за строителство само на 1 блок, то тогава би могло да се реализира изпълнение на приходната част с около 2 млн.лв.

В предвидените за 2010 г. разходи на Агенцията за ядрено регулиране са осигурени средства за увеличаване членският внос, който следва да плаща Агенцията за ядрено регулиране за следващите три години, съгласно Решение на Комисията на пълномощните представители на страните членки на Обединения институт за ядрени изследвания – Дубна, Руска Федерация от 21-22 ноември 2008 г.

С предвидените средства за издръжка за 2010 г. се осигурява функционирането на Агенцията за ядрено регулиране.

Общата численост на персонала на агенцията за 2010 г. е 114 щатни бройки.

33. ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ПО СИГУРНОСТТА НА ИНФОРМАЦИЯТА

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи:	11 572.2	6 200.0	-46.42
2.1 Текущи, в т.ч.:	2 804.9	2 858.0	1.89
Заплати и други възнаграждения	1 399.1	1 427.8	2.05
Социални осигуровки	337.8	343.0	1.54
Текуща издръжка и стипендии	1 068.0	1 087.2	1.80
2.2 Капиталови	8 767.3	3 342.0	-61.88

Държавната комисия по сигурността на информацията осъществява своята дейност в следните основни политики:

- ◆ Организира, осъществява, координира и контролира дейността по защита на класифицираната информация;
- ◆ Определя насоки и утвърждава планове за действие на организационните единици по защитата на класифицирана информация;
- ◆ Организира, контролира и отговаря за изпълнението на задълженията за защита на класифицирана информация, съдържаща се в международни договори по които Република България е страна.

С предвидените средства по проекта на бюджет за 2010 г. на Държавната комисия по сигурността на информацията се осигуряват необходимите условия за изпълнението на възложените ѝ със Закона за защита на класифицираната информация функции и задачи.

34. ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ „ДЪРЖАВЕН РЕЗЕРВ И ВОЕННОВРЕМЕННИ
ЗАПАСИ”

(ХИЛ. ЛВ.)			
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009г. (%)
1. Приходи		2 050.0	
2. Разходи:		94 522.3	
2.1 Текущи, в т.ч.:		14 342.3	
Заплати и други възнаграждения		4 509.1	
Социални осигуровки		1 036.9	
Текуща издръжка и стипендии		8 796.2	
2.2 Капиталови		180.0	
2.3 Прираст на държавни резерв		80 000.0	

С проекта на бюджет на Държавната агенция „Държавен резерв и военновременни запаси” за 2010 г. са предвидени общо разходи в размер на 94 522.3 хил. лв., с които се осигурява изпълнението на основните приоритети на агенцията и са финансово обезпечени провежданите политики и програми, а именно:

Политика „Държавен резерв и военновременни запаси”,

Програма: „Държавен резерв и военновременни запаси”.

Общата численост на персонала на Държавната агенция „Държавен резерв и военновременни запаси” за 2010 г. е 691 щатни бройки.

35. ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

I. СТАНОВИЩЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран Бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	86 150.0	95 000.0	10.27
В т. ч. „Съдебни такси”	80 150.0	82 000.0	2.31
2. Разходи:	403 105.7	387 705.0	-3.82
2.1 Текущи, в т.ч.:	399 838.2	384 655.0	-3.80
Заплати и други възнаграждения	301 689.8	282 479.6	-6.37
Социални осигуровки	60 683.0	64 596.0	6.45
Текуща издръжка и стипендии	37 465.5	37 579.4	0.30
2.2 Капиталови	2 667.4	2 450.0	-8.15
2.3 Резерв за непредвидени и неотложни разходи	600.0	600.0	0.00
3. Субсидия от централния бюджет	316 955.7	292 705.0	-7.65

Параметри по бюджета на съдебната власт, включените в становището, са съобразени с допусканията за основните макроикономически показатели и с фискалните възможности за 2010 г. Проектът на бюджет на съдебната власт включва следните основни показатели:

Приходи от дейността на органите на съдебната власт – 95 000.0 хил. лв., от които приходите от съдебни такси са 82 000.0 хил.лв. Предложеният прогнозен размер на приходите е разработен на базата на изпълнението на приходите през последните години, ръст на гражданскоправни спорове; въведените с новия Гражданския процесуален кодекс (2008г.) особени искиви производства.

Разчетените разходи са общо в размер на 387 705.0 хил. лв. - предвидени за осъществяване на дейността на съдебните институции, издръжка на магистратите и съдебните служители, възнагражденията за съдебни защитници, съдебни експертизи, вещи лица и съдебни заседатели.

Резерв за непредвидени и неотложни разходи – 600 хил. лв.

II. ПРОЕКТ НА ВИСШИЯТ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	86 150.0	75 000.0	-12.94
В т. ч. „Съдебни такси”	80 150.0	65 000.0	-18.90
2. Разходи:	403 105.7	540 013.6	33.96
2.1 Текущи, в т.ч.:	399 838.2	507 535.4	26.94
Заплати и други възнаграждения	301 689.8	338 479.1	12.19
Социални осигуровки	60 683.0	85 185.6	40.38
Текуща издръжка и стипендии	37 465.5	8 3870.7	123.86
2.2 Капиталови	2 667.4	31 878.2	1095.10
2.3 Резерв за непредвидени и неотложни разходи	600.0	600.0	0.00
3. Субсидия от централния бюджет	316 955.7	465 013.6	46.71

Проектът на бюджет на съдебната власт за 2010 г., одобрен от Висшия съдебен съвет, включва следните основни показатели:

Приходи от дейността на органите на съдебната власт за 2010 г. - 75 000 хил. лв., от които 65 000 хил. лв. са приходите от „Съдебни такси”.

Предложеният размер на приходите се мотивира, че са съобразени с политиката за равен достъп до правосъдие, при което разширяването на обхвата на съдебната дейност изключва въвеждането на пазарни механизми при оказване на юридическа помощ по граждански и наказателни дела.

Разходи – 540 013.6 хил. лв., от тях за текущи разходи – 507 535.4 хил. лв., за капиталови разходи – 31 878.2 хил. лв. и за резерв – 600 хил. лв.

Предлаганият размер на разходите е съобразен с оптималното финансово осигуряване на основните политики, заложи в актуализираната Стратегия за реформа на българската съдебна система, насочена към постигането на равен достъп до правосъдие и на европейски стандарти в областта на правна помощ, съдебно изпълнение и алтернативното решаване на спорове.

За подобряване на материалните условия в органите на съдебната власт, сигурността в съдебната система, усъвършенстване на информационните технологии в

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

работата на съдебната власт в проектобюджета за 2010 г. са предвидени 31 878.2 хил.

лв. за капиталови разходи.

Резерв за непредвидени и неотложни разходи – 600 хил. лв.

Субсидия от централния бюджет – 465 013.6 хил. лв.

36. НАРОДНО СЪБРАНИЕ

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	2 900.0	3 000.0	3.45
2. Разходи, в т.ч.:	49 983.0	53 000.0	6.04
- ИСС:	1 001.7	1 001.9	0.02
2.1 Текущи, в т.ч.:	46 311.0	49 356 .6	6.58
Заплати и други възнаграждения	25 179.0	22 557.2	-10.41
Социални осигуровки	3 628.3	3 070.4	-15.38
Текуща издръжка и стипендии	17 503.6	23 729.0	35.57
2.2 Капиталови	3 271.9	3 143.4	-3.93
3.Резерв за непредвидени и неотложни разходи	400.0	500.0	25.00

С проектобюджета на Народното събрание за 2009 г. са предвидени средства в размер на 53 000 хил. лв., които да осигурят условия за адекватно изпълнение на конституционните функции и правомощия на Парламента и са подчинени на необходимостта от издигане на цялостната работа на Парламента на равнище, отговарящо на конституционните норми и обективните изисквания в областта на парламентарната дейност, народното представителство, международното сътрудничество и членството на Република България в Европейския съюз.

Народното събрание ще изпълнява дейността си през 2010 г., разпределяйки я в три направления/функционални области – „Представителен и ефективен парламент”, „Осигуряващи дейности” и „Съпътстваща дейност”, които се реализират чрез 7 програми.

В общия размер на разходите по проектобюджета на Народното събрание са включени и средства в размер на 1 001.9 хил. лв. за Икономическия и социален съвет като консултативен орган, изразяващ волята на структурите на гражданското общество по икономическото и социално развитие.

37. СМЕТНА ПАЛАТА

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи:	16 644.8	16 729.0	0.51
2.1 Текущи, в т.ч.:	16 179.9	16 374.0	1.20
Заплати и други възнаграждения	10 745.0	10 745.0	0.00
Социални осигуровки	1 849.9	1 744.2	-5.71
Текуща издръжка и стипендии	3 585.0	3 884.8	8.36
2.2 Капиталови	464.9	355.0	23.64

Сметната палата е държавен орган за външен одит на бюджета и други публични средства и дейности. С разчетените средства за разход, в размер на 16 729.0 хил. лв., на Сметната палата се осигуряват необходимите условия за развитие на одитната дейност, чрез постигане на по-високи стандарти за качество на одитната дейност и засилване ролята на Сметната палата за доброто управление и усвояване на европейските средства.

Капиталовите разходи са предвидени за изграждането на системи за управление и практическо реализиране на одитната дейност, със съответния хардуерен и софтуерен инструментариум.

38. КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	3 080.0	4 000.0	29.87
2. Разходи:	9 753.2	6 460.5	-33.76
2.1 Текущи, в т.ч.:	9 248.2	6 280.5	-32.09
Заплати и други възнаграждения	5 371.5	3 691.0	-31.29
Социални осигуровки	983.6	700.3	-28.80
Текуща издръжка и чл.внос	2 893.1	1888.7	-34.72
2.2 Капиталови	505.0	180.0	-64.36

Комисията за финансов надзор е независим специализиран държавен орган за регулиране и надзор върху дейността на поднадзорните лица и има самостоятелен бюджет, който е част от републиканския бюджет на Република България (чл. 28 , от ЗКФН).

През 2010 г. Комисията за финансов надзор ще осъществява дейността си по две програми:

1. Регулиране и надзор на небанковия финансов сектор – КФН;
2. Публичен надзор над регистрираните одитори - КПНРО

Целите на тези програми са защита интересите на инвеститорите, на застрахованите и осигурени лица и осигуряване на стабилност, прозрачност и доверие на финансовите пазари, ефективен надзор над придобиването на правоспособност и регистрирането на одиторите, спазването на стандарти за професионална етика, вътрешен контрол на качеството в одиторските предприятия и при извършване на одита.

Планираните разходи за 2010 г. в размер на 6 460.5 хил.лв. в това число 6 280.5 хил.лв. за текущи разходи и 180.0 хил.лв. за капиталови разходи осигуряват функционирането на комисията.

Общата численост на персонала за 2010 г. е 270 щатни бройки, от тях 30 щатни бройки са на второстепенния разпоредител към КФН, Комисия за публичен надзор над регистрираните одитори (КПНРО).

39. БЪЛГАРСКА НАЦИОНАЛНА ТЕЛЕВИЗИЯ

	(ХИЛ. ЛВ.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	15 500.0	10 000.0	-35.48
2. Разходи:	84 622.9	70 088.0	-17.18
2.1 Текущи, в т.ч.:	63 779.3	54 744.4	-14.17
Заплати и други възнаграждения	13 187.4	13 190.5	0.02
Социални осигуровки	2 401.4	2 256.7	-6.03
Текуща издръжка и стипендии	48 190.5	39 297.2	-18.45
2.2 Капиталови в т.ч.	20 843.6	15 343.6	-26.39
По чл.70, ал.4, т.2 от ЗРТ			
Нематериални	8 100.0	8 100.0	0.00
дълготрайни активи	12 743.6	7 243.6	-43.16

Провежданите от Българска национална телевизия политики, програми и дейности се отнасят към следните функционални направления:

Група „Почивно дело”

- ◆ създаване на условия за пълноценен отход и почивка на работещите в системата на телевизията.

Група „Култура”.

- ◆ Като национален обществен телевизионен оператор програмата на Българската национална телевизия с национален обхват - БНТ 1 е да задоволява обществените потребности от обективни и балансиран новини и програми, да предоставя за разпространение политическа, икономическа, културна, научна, образователна и друга социално значима информация, да осигурява достъп до националните и световни културни ценности и популяризира научните и технически постижения, чрез излъчването на български и чужди образователни програми за всички възрастови групи, да насърчава националното филмопроизводство, спазвайки чл.71, ал.2 от Закона за радиото и телевизията, да съдейства за взаимното разбирателство и толерантност в отношенията между хората;

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

- ◆ ТВ SAT - телевизионна програма за разпространение чрез спътник, насочена предимно до сънародниците ни живеещи в чужбина и чиято цел е чрез своите предавания да спомага за запазване на българските традиции и да възпитава в дух на национално достойнство и самочувствие;
- ◆ Регионални програми, свързани с предоставянето за разпространение на политическа, културна, научна, образователна и друга значима информация от национално и регионално значение, чрез четири телевизионни центрове:

С предвидената по проектобюджета за 2010г. субсидия за подготовка, създаване и разпространение на национални и регионални програми в размер на 68 981.2 хил. лв., от която 60 881.2 хил. лв. за излъчване на телевизионна програма и целеви средства за дълготрайни материални активи в размер на 8 100 хил. лв. в изпълнение на чл. 70, ал. 4, т. 2 от Закона за радиото и телевизията, се обезпечават основните приоритети на Българска национална телевизия, като обществен телевизионен оператор.

40. БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО РАДИО

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	2 086.9	2 086.9	0.00
2. Разходи:	54 309.8	50 139.9	-7.68
2.1 Текущи, в т.ч.:	46 391.1	44 221.2	-4.68
Заплати и други възнаграждения	9 216.3	9 228.0	0.13
Социални осигуровки	1 587.9	1 514.3	-4.64
Текуща издръжка	35 586.9	33 478.9	-5.92
2.2 Капиталови разходи по чл.70, ал.4, т.2 от Закона за радиото и телевизията	7 918.7	5 918.7	-25.26

Българското национално радио провежда политика „Национален обществен радиооператор” за изпълнение на основните си цели и дейности по програми, отнасящи се към следните функционални направления:

„Почивно дело, култура, религиозни дейности”

Група „Култура”

- ◆ Национални радиопрограми: програма „Хоризонт”, програма „Христо Ботев” и програма „Радио България”;
- ◆ Регионални радиопрограми: програма „Радио София”, регионални радиопрограми Варна, Пловдив, Стара Загора, Шумен, Благоевград и Видин.

Група „Почивно дело” – създаване на условия за отдых и почивка на работещите в националната медия.

„Отбрана и сигурност”, група „Защита на населението, управление и дейности при кризи, стихийни бедствия и аварии” – осигуряване излъчване на радиопрограмите при евентуално възникване на производствени аварии, природни бедствия и др.

В изпълнение на разпоредбите на Закона за радиото и телевизията, разходите на Българското национално радио, включени в консолидираната фискална програма са за осъществяване на основните цели на националната медия по подготовката, създаването и разпространението на националните и регионалните радиопрограми.

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

За 2010 г. е предвидена обща субсидия в размер на 48 053.0 хил. лв., в т.ч.: 42 134.3 хил.лв. за излъчване на радиопрограмите и 5 918.7 хил.лв. целеви средства за дълготрайни материални активи в изпълнение на чл. 70, ал. 4, т. 2 от Закона за радиото и телевизията.

С разчетените разходи за издръжка на Българското национално радио се предоставят възможности за изпълнението и осъществяването на основните цели на програмите на националната медия – да осигурява актуална информация, излъчване на разнообразни предавания: информационни, репортажни, дискуссионни, художествени, младежки, детски, музикални, хумористични и др. предавания и излъчване на ефирните програми за чужбина.

Разчетените средства за капиталови разходи в размер на 5 918.7 хил. лв. са предвидени за продължаване на технологичното преустройство на материално-техническата база на Българското национално радио с цел подготовка за цифровизация на радиопроизводството и осигуряване на съвременна техника и специализирана апаратура, необходима за подготовката и излъчването на радиопрограмите.

41. НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

	(ХИЛ. ЛВ.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	4 316 204.7	3 547 075.6	-17.82
В т. ч. осигурителни вноски	4 293 618.7	3 523 783.0	-18.00
2. Разходи:	7 571 503.4	8 365 213.4	10.48
2.1 Текущи, в т.ч.:			
пенсии	7 497 607.6	8 295 944.6	10.64
Социални помощи и обезщетения	6 518 748.8	7 087 878.4	8.73
2.2 Капиталови	851 449.4	1 085 746.8	27.5
	13 895.8	9 268.8	-33.30

Приходите по Консолидирания бюджет на ДОО (КБДОО) за 2010 г. са планирани при спазване на Закона за бюджета на ДОО за 2009 г. и на основата на някои нови допускания по отношение на социално - осигурителните параметри за 2010 г.:

- ◆ намаление на осигурителната вноска за фонд „Пенсии” с 2 процентни пункта от 1 януари 2010 г.;
- ◆ увеличение на минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица от 260 лв. в 2009 г. на 420 лв. от 1 януари 2010 г.

Размер на осигурителните вноски за фондовете на ДОО:

Предвижда се оптимизиране на осигурителната вноска за фонд „Пенсии” от 1 януари 2010 г. от 18 на сто на 16 на сто за лицата, родени преди 1 януари 1960 г. и от 13 на сто на 11 на сто – за лицата родени след 31 декември 1959 г. Новият размер на вноската за фонд „Пенсии” се разпределя в съотношение 10:8 между работодателите и осигурените лица, или 8.9 на сто за сметка на работодателя и 7.1 за сметка на работника.

Вноската за допълнително задължително пенсионно осигуряване за втората група лица се предвижда да се запази на нивото на 5% , при съотношение – 10/8, т.е. 2.8 за работодателя и 2.2 за работника.

През 2010 г. са запазени размерите на осигурителните вноски за фонд „Общо заболяване и майчинство” и фонд „Безработица” съответно 3.5 на сто и 1.0 на сто, както и съотношението между работодател/работник от 2009 г., т. е. 60:40. Осигурителната вноска за „Трудова злополука и професионална болест” за сметка на работодателя се запазва - между 0.4 и 1.1 на сто в зависимост от степента на риск в съответната икономическа дейност или средно 0.7 на сто.

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

Предвижда се увеличаване на размера на минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица от 260 лв. през 2009 г. на 420 лв. За 2010 г. се предвижда запазване на максималния осигурителен доход от 2000 лв.

При горепосочените допускания, намалението на приходите от осигурителни вноски за 2010 г. спрямо заложените в ЗБДОО за 2009 г. е от 871.8 млн.лв. или от 20.3%, като ефекта от намалението на осигурителната вноска е 382.9 млн. лв. по-малко приходи през 2010 г.

Увеличението на разходите се дължи основно на нарастване на разходите за пенсии и за социални помощи и обезщетения.

Разходите за пенсиите за 2010 г. се основават на извършените изменения в размерите им през 2009 г., които ще действат цялгодишно през 2010 г., в това число:

- ◆ увеличението на минималните размери от 1 януари 2009 г. с 10 на сто;
- ◆ увеличаването на тежестта на всяка година осигурителен стаж от 1 на сто на 1.1 на сто в пенсионната формула от 1 април 2009 г.;
- ◆ увеличаването на максималния размер на пенсиите от 490.00 лв. на 700.00 лв. от 1 април 2009 г.;
- ◆ осъвременяването на пенсиите с 9 на сто от 1 юли 2009 г.

От 1 юли 2010 г. са взети предвид и допълнителните мерки по отношение на увеличението на пенсионните доходи, а именно: увеличение на т.нар. вдовишки добавки и добавките за старост към пенсиите на правоимащите пенсионери.

1. Вдовишки добавки - размерът на добавката от пенсията на починалия съпруг (в размер на 20% към настоящия момент) се предвижда да нараства ежегодно с 5 процентни пункта всяка година до достигане на 40 % от пенсията на починалия в 2013 г.

2. Добавки за старост - добавка за пенсионери, навършили 75 годишна възраст.

Добавката към пенсиите на пенсионерите, навършили 75-годишна възраст е диференцирана според изплатения месечен размер на пенсията, както следва:

- ◆ при месечен размер до 150.00 лв. – 50.00 лв.
- ◆ при месечен размер от 150.01 лв. до 200.00 лв. – 40.00 лв.
- ◆ при месечен размер от 200.01 лв. до 250.00 лв. – 30.00 лв.
- ◆ при месечен размер от 250.01 лв. до 300.00 лв. – 20.00 лв.
- ◆ при месечен размер над 300.00 лв. – не се предвижда изплащане на такъв вид добавка.

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

Максималният размер на пенсиите се запазва в размер на 700.00 лв. месечно през 2010 г. (като следствие от запазването на максималния осигурителен доход).

За 2010 г. осъвременяване на размерите на пенсиите по т.нар. Швейцарско правило не се предвижда.

В резултат от горните допускания разходите за пенсии по бюджета на ДОО за 2010 г. достигат 7 087.9 млн.лв. или нарастват със 569.2 млн.лв. спрямо заложените в закона за 2009 г., и с 675,8 млн.лв. спрямо очакваното изпълнение на разходите за пенсии.

Управлението на социално-осигурените рискове е свързано с изплащане на обезщетения и помощи на различни основания от Кодекса за социално осигуряване. За целта през 2010 година са предвидени общо 1 085 746.8 хил.лв. Разходите са заложили при запазване на нормативите на краткосрочните обезщетения на нивото от 2009 г.- минимален и максимален размер на обезщетението при безработица – 120 и 240 лв.; запазване на нормативите на обезщетенията при временна неработоспособност и при майчинство през целия период на нивата на 2009 г. (продължителност на отпуска при бременност и раждане – 410 календарни дни и 240 лв. месечно парично обезщетение за отглеждане на малко дете).

Разходите са разработени на база прогнозата за броя на осигурените лица, осигурителния доход, заболяемостта и запазените нормативи. Най-голямо увеличение се предвижда в разходите за парични обезщетения при безработица, които нарастват със 158 млн.лв. спрямо заложените по бюджета за 2009 г. Броят на безработните лица с право на обезщетение е планиран както следва: 54 830 за 2009 г. по план 2009 г., 114 618 – очакван брой за 2009 г., 127 052 – за 2010 г. Същият е съобразен с политиката по заетостта и развитието на безработицата в периода на икономическата криза.

За 2010 г. трансферите от ЦБ към бюджета на ДОО нарастват с 1 560,7 млн.лв. спрямо заложените по закона за 2009г., или с 47.7 %.

За 2010 г. се запазва трансфера за участието на държавата във фонд „Пенсии”(12%).

Предоставени трансфери – 7 650 000 лв., в т.ч.: за МТСП – 7 150 000 лв.; за Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщения (за Изпълнителна агенция ”Електронни съобщителни мрежи и информационни системи”) – 500 000 лв.

42. ФОНД “ГАРАНТИРАНЕ ВЗЕМАНИЯТА НА РАБОТНИЦИТЕ И
СЛУЖИТЕЛИТЕ ПРИ НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ НА РАБОТОДАТЕЛЯ”

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	19 290.4	19 257.6	-0.17
в т.ч. от осигурителни вноски	13 332.8	12 560.7	-5.79
2. Разходи:	1 795.1	2 166.3	20.7
2.1 Текущи, в т.ч.:	1 795.1	2 166.3	20.7

Националният осигурителен институт като администриращ Фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите” провежда следната основна политика, отнасяща се към функционално направление “Социално осигуряване, подпомагане и грижи”: Гарантиране вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя. За осъществяване на тази политика са предвидени 1 597, 8 хил. лв. за изплащане на начислените и неизплатените гарантирани вземания на работниците и служителите.

От 1 януари 2010 г. се предвижда увеличаване на максималния размер на гарантираните вземания за работниците и служителите от фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите” при несъстоятелност на работодателя -от две и половина на три минимални работни заплати.

Основната цел, която се поставя с план-сметката на приходите и разходите на ФГВРС за 2010 г. е своевременното изплащане на начислените и неизплатените гарантирани вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя.

43. УЧИТЕЛСКИ ПЕНСИОНЕН ФОНД

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	39 282.3	40 676.6	3.55
в т.ч. от осигурителни вноски	31 664.7	31 389.6	-0.87
2. Разходи:	11 849.5	13 779.3	16.28
2.1 Текущи, в т.ч.:	11 849.5	13 779.3	16.28
пенсии	11 792.5	13 685.2	16.05

Националният осигурителен институт като администриращ Учителският пенсионен фонд провежда следната основна политика, отнасяща се към функционално направление “Социално осигуряване, подпомагане и грижи”: Осигуряване на предсрочно пенсиониране на педагогическия персонал от предучилищното, началното, основното и средното образование. За осъществяване на тази политика са предвидени 13 779,3 хил. лв. (в т. ч. пощенска такса и ДДС) за изплащане на добавки към пенсиите и пенсии за предсрочно пенсиониране. Поставените основни цели са следните:

- ◆ Създаване на оптимални условия за повишаване събираемостта на осигурителните вноски за УПФ;
- ◆ Своевременно изплащане на пенсии и добавки от УПФ;
- ◆ Осъществяване на ефикасна контролно-ревизионна дейност по приходите и разходите по УПФ;
- ◆ Закупуване на ДЦК или използване в срочни депозити на свободните парични потоци.

За 2010 г. се предвижда запазване размера на осигурителна вноска за Учителския пенсионен фонд от 4.3%.

44. НАЦИОНАЛНА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАСА

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г.(%)
1. Приходи и трансфери	2 395 593.8	2 519 210.6	5.16
- всичко			
здравноосигурителни	2 325 143.7	2 501 160.1	7.57
приходи			
2. Разходи:	1 990 815.0	1 686 342.0	- 15.29
2.1 Текущи, в т.ч.:	1 746 565.7	1 559 283.9	-10.72
Здравноосигурителни	1 699 074.1	1 511 932.3	-11.01
плащания			
3. Капиталови	4 000.0	2 000.0	-50.00
разходи			
4. Резерв	240 249.3	125 058.0	-47.94

Проектът на бюджет на Националната здравноосигурителна каса за 2010 г. е съставен в съответствие с възможностите на бюджетната макрорамка, в условията на финансова и икономическа криза, и е съобразен с целта за постигане на балансиран бюджет на консолидирана основа. Стремешът е в рамките на предвидените финансови ресурси да се запази постигнатото равнище на здравноосигурителни услуги в страната.

Основните приоритети на дейността на Националната здравноосигурителна каса през 2010 г. са осъществяване на здравноосигурителни плащания в съответствие с потребностите на здравноосигурените лица и запазване на обема и равнището на оказваните здравни услуги.

В проект 2010 са предвидени следните параметри на самостоятелния бюджет на Националната здравноосигурителна каса - 2 519 210.6 хил.лв. приходи и трансфери, от които 1 560 034.1 хил.лв. са приходи от здравноосигурителни вноски, 941 126.0 хил.лв. са трансфери за здравно осигуряване от централния бюджет, или общо 2 501 160.1 хил.лв. здравноосигурителни приходи и 13 550.5 хил.лв. са неданъчни приходи.

Предвидените разходи общо са в размер на 1 686 342.0 хил.лв., от които 21 665.4 хил.лв. са разходи за възнаграждения на 2314 щатни бройки персонал.

Предвидени са 20 611.3 хил.лв. разходи за текуща издръжка на Централното управление на НЗОК и РЗОК.

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

В проекта са предвидени 1 511 932.3 хил.лв. разходи за здравноосигурителни плащания, разпределени както следва :

- ◆ първична извънболнична медицинска помощ – 157 000.0 хил.лв.
- ◆ специализирана извънболнична медицинска помощ – 154 000.0 хил.лв.
- ◆ дентална помощ - 91 000.0 хил.лв.
- ◆ медикодиагностични дейности – 61 000.0 хил.лв.
- ◆ болнична помощ – 708 932.3 хил.лв., вкл. 4 500.0 хил.лв. за акушерска помощ в съответствие с чл.82, ал.1, т.2 от Закона за здравето
- ◆ лекарства и медицински изделия за домашно лечение – 320 000 хил.лв.
- ◆ други здравноосигурителни плащания – 20 000.0 хил.лв.

Разходите за здравноосигурителни плащания могат да бъдат увеличавани със средствата от резерва на НЗОК в размер на 125 058.0 хил.лв., което е 5 на сто от здравноосигурителните приходи по проекта, в съответствие с предвиденото изменение на чл.26, ал.1 от ЗЗО.

Предвижда се наличността на Националната здравноосигурителна каса в Българската народна банка да се увеличи с 829.8 млн.лв. и да достигне 1 256.1 млн.лв., с което ще се гарантира финансова стабилност на институцията и ще се осигури финансов ресурс за осъществяване на подготвяните законодателни промени в областта на здравното осигуряване.

45. БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
Субсидия	84 695.1	84 695.1	0.00

С предвидените средства за 2010 г. се осигурява финансиране на научните изследвания (фундаментални и приложни), извършвани в системата на академията, и изпълнение на възложените й общонационални дейности за информационно осигуряване на редица области от стопанския живот на страната. Последните са свързани с хидрометеорологически наблюдения и прогнози, сеизмология, геофизика, Националната програма за космически изследвания, събиране и съхранение на радиоактивни отпадъци, музейно и библиотечно дело и др.

В предвидените средства се изпълняват дейностите на БАН по опазване на националното историческо и етнографско наследство, за международни информационни канални връзки, поддържането на Националната ботаническа градина, изследванията в областта на компютърната вирусология и др. Включени са и разходи за плащания по сключени международни договори по линия на НАТО, Европейския съюз, ЮНЕСКО, Световната метеорологична организация, членски внос за участие на България в Европейската организация за разработване на метеорологични спътници (EUMETSAT) и др.

46. ДЪРЖАВНИ ВИСШИ УЧИЛИЩА

	(ХИЛ. ЛВ.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	213 367,9	277 478,2	30,05
2. Разходи, в т.ч.:	696 287,0	555 807,5	-20,18
Капиталови разходи	102 072,1	36 472,1	-64,27
3. Субсидия	341 608,5	361 270,5	5,76

Министерството на образованието, младежта и науката провежда чрез държавните висши училища следните политики:

- ♦ осигуряване на равен достъп до висше образование чрез система от инструменти на държавно подпомагане – финансиране за издръжка на обучението; студентски общежития и столове, стипендии и квартирни помощи;
- ♦ насърчаване на научната и художествено-творческата дейност в държавните висши училища.

В тази връзка проектът на субсидия на държавните висши училища за 2010 г. включва следните елементи:

- ♦ Субсидия за издръжка на обучението
- ♦ Субсидия за присъща научна и художествено-творческа дейност и издаване на учебници и научни трудове
- ♦ Субсидия за учебници и научни трудове
- ♦ Субсидия за социално-битови разходи на студентите и докторантите

Допълнително в централния бюджет за предвидени средства за изплащане на квартирни помощи на студентите, които отговарят на условията за настаняване в студентски общежития, но не са настанени, поради недостиг на места.

47. ДЪРЖАВНИ ВИСШИ ВОЕННИ УЧИЛИЩА

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009 г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	1 765.7	2 600.0	47.25
2. Разходи, в т. ч.:	28 632.2	25 863.0	-9.67
2.1 Текущи, в т.ч.:	28 430.9	25 863.0	-9.03
2.2 Капиталови	201.3		-100.00

Министерството на отбраната (МО) провежда чрез държавните висши военни училища (ДВВУ) политиката “Хората в отбраната”, като с програма 6 “Образование, квалификация и обучение” си поставя следните цели:

- ◆ повишаване ефективността на функциониране на военно-образователната система чрез подобряване на условията за повишаване на образованието и квалификацията на военнослужещите и цивилните служители от МО;
- ◆ поддържане на институционалната и програмната акредитацията на военните училища чрез изпълнение на препоръките на Национална агенция за оценяване и акредитация от последните акредитации;
- ◆ изпълнение на Цел на въоръжените сили EG 0356 в планирания обем и срокове и при спазване на финансовите ограничения с насоченост за обучение на личния състав на декларираните сили;
- ◆ подобряване организацията и провеждането на учебния процес във военните училища за постигане целите и изискванията по оперативната съвместимост и стандартите на НАТО;
- ◆ постепенно и поетапно усъвършенстване структурата на военно-образователната система с цел повишаване ефективността и ориентиране към резултатите.

За постигане на горните цели, усилията на МО и съответно на ДВВУ през 2010 г. са насочени към реализирането на следните основни приоритети:

- ◆ усъвършенстване на дейностите в процеса по планиране, организиране и контрол на качеството на учебната дейност, с цел ориентираност към резултатите;

Приложение №1

към Доклада по проекта на ЗДБРБ за 2010 г.

- ◆ значително завишаване на изискванията по отношение на езиковата и компютърната подготовка на персонала, в чиито длъжностни характеристики се изискват такива умения.

Взаимоотношението на самостоятелните бюджети на ДВВУ с държавния бюджет е под формата на субсидии, които се предоставят чрез бюджета на Министерството на отбраната. За 2010 г. проектът на субсидии е в размер на 23 263,0 хил. лв.

48. ПРЕДПРИЯТИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА
ОКОЛНАТА СРЕДА (ПУДООС)

	(хил. лв.)		
	Ревизиран бюджет 2009г.	Проект 2010 г.	Изменение спрямо Ревизиран бюджет 2009 г. (%)
1. Приходи	87 950.0	60 600.0	-31.10
2. Разходи:	81 950.0	48 452.0	-40.88
2.1 Текущи, в т.ч.:	6 650.0	6 650.0	0.00
Заплати и други възнаграждения	1054.5	1054.5	0.00
Социални осигуровки	159.9	149.6	-6.44
Текуща издръжка и стипендии	5 435.6	5445.9	0.19
2.2 Капиталови	75 300.0	41 802.0	-44.49

По бюджета за 2010 г. разходите на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) са намалени с 27 350.0 хил. лв.-в т. ч. за капиталови разходи с 27 350.0 хил. лева – това са трансферите към общините и бюджетните структури, които следва да им се предоставят след представяне на проекти и Решение на Управителния съвет на ПУДООС.

Разчетените средства за капиталови разходи се разпределят по решения на Управителния съвет на ПУДООС за финансиране- изграждането на малки водоснабдителни обекти; изграждането на Пречиствателни станции за отпадни води, канализационни мрежи и довеждащи колектори и корекции на речни корита и дерета; изграждането на Депа за твърди битови отпадъци; изграждането на сепариращи съоръжения за разделяне на отпадъците и системи за рециклирането им; подмяна на съоръжения за екологично гориво и енергоспестяващи технологии; ремонтни работи по обезопасяването на складове за негодни за употреба пестициди, събирането и опаковането им; проекти за биологично разнообразие и екотуризм; информационна и образователна дейност по опазване на околната среда.

За 2010 г. в Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда са разчетени 74 щатни бройки.

Приложение № 2а към Доклада по Закона за държавния бюджет на Република България за 2010 г.

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ПО ИКОНОМИЧЕСКИ ЕЛЕМЕНТИ ЗА 2010 г.

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	ПРОЕКТ 2010*					СТАНОВИЩЕ МС 2010				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
Общо приходи	24 357.4	2 017.6	505.0	1 512.7	26 375.0	24 377.4	2 017.6	505.0	1 512.7	26 395.0
Данъчни приходи	20 947.7				20 947.7	20 947.7				20 947.7
Преки данъци	8 779.0				8 779.0	8 779.0				8 779.0
Корпоративни данъци	1 663.9				1 663.9	1 663.9				1 663.9
от нефинансови предприятия	1 521.2				1 521.2	1 521.2				1 521.2
от финансови институции	142.7				142.7	142.7				142.7
Данък върху доходите на физическите лица	1 987.3				1 987.3	1 987.3				1 987.3
Приходи на социалното и здравното осигуряване	5 127.8				5 127.8	5 127.8				5 127.8
Осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване	3 567.7				3 567.7	3 567.7				3 567.7
Здравноосигурителни вноски	1 560.0				1 560.0	1 560.0				1 560.0
Косвени данъци	11 448.2				11 448.2	11 448.2				11 448.2
ДДС	6 800.0				6 800.0	6 800.0				6 800.0
Акцизи	4 510.2				4 510.2	4 510.2				4 510.2
Мита и митнически такси	138.0				138.0	138.0				138.0
Такса върху производството на захар и изоглюкоза	1.2				1.2	1.2				1.2
Други данъци	719.4				719.4	719.4				719.4
Имуществени данъци	557.4				557.4	557.4				557.4
Други данъци по Закона за корпоративното подоходно облагане	158.8				158.8	158.8				158.8
Други данъци	3.2				3.2	3.2				3.2
Неданъчни приходи	3 367.2	7.0		7.0	3 374.2	3 387.2	7.0		7.0	3 394.2
Трансфери от БНБ	300.0				300.0	300.0				300.0
Други	3 067.2	7.0		7.0	3 074.2	3 087.2	7.0		7.0	3 094.2
Приходи от такси	1 539.0				1 539.0	1 556.0				1 556.0
Приходи и доходи от собственост	1 105.8	7.0		7.0	1 112.8	1 106.3	7.0		7.0	1 113.3
Вноски от приходи на държ. /общин. предпр. и институции	84.5				84.5	84.5				84.5
Нетни приходи от продажби на услуги, стоки и продукция	648.8				648.8	649.0				649.0
От наеми на имущество и земя	153.4				153.4	153.4				153.4
Приходи от дивиденди	60.0				60.0	60.0				60.0
Приходи от лихви	159.2	7.0		7.0	166.2	159.4	7.0		7.0	166.4
Глоби, санкции и наказателни лихви	151.9				151.9	152.9				152.9
Постъпления от продажба на нефинансови активи	246.9				246.9	246.9				246.9
Приходи от концесии	84.4				84.4	84.4				84.4
Други неданъчни	-60.7				-60.7	-59.2				-59.2
Помощи	42.4	2 010.6	505.0	1 505.7	2 053.1	42.4	2 010.6	505.0	1 505.7	2 053.1
помощи от страната	19.3				19.3	19.3				19.3
външни помощи	23.2	2 010.6	505.0	1 505.7	2 033.8	23.2	2 010.6	505.0	1 505.7	2 033.8
Общо разходи, Трансфери и Вноска в общия бюджет на ЕС	24 529.7	2 483.3	505.0	1 978.4	27 013.0	24 377.4	2 483.3	505.0	1 978.4	26 860.7
Общо разходи	23 223.4	3 009.9	642.2	2 367.7	26 233.3	23 071.1	3 009.9	642.2	2 367.7	26 081.0
Общо нелихвени разходи	22 642.5	3 009.9	642.2	2 367.7	25 652.5	22 490.2	3 009.9	642.2	2 367.7	25 500.2
Текущи нелихвени разходи	20 339.5	1 026.1	642.2	383.9	21 365.6	20 216.6	1 026.1	642.2	383.9	21 242.7
Заплати и стипендии	4 017.9				4 017.9	3 980.7				3 980.7
Заплати	3 958.1				3 958.1	3 920.9				3 920.9
Стипендии	59.8				59.8	59.8				59.8

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	ПРОЕКТ 2010*					СТАНОВИЩЕ МС 2010				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
Осигурителни вноски	976.9				976.9	956.3				956.3
Вноски от работодатели за ДОО и УПФ	666.9				666.9	653.9				653.9
Здравно-осигурителни вноски	249.4				249.4	244.3				244.3
Вноски за допълнително задължително и доброволно осигуряване	60.6				60.6	58.0				58.0
Издръжка	4 130.8	278.2		278.2	4 408.9	4 065.7	278.2		278.2	4 343.8
Субсидии - общо	792.2	747.9	642.2	105.7	1 540.1	792.2	747.9	642.2	105.7	1 540.1
Субсидии	559.0	746.0	642.2	103.8	1 305.1	559.0	746.0	642.2	103.8	1 305.1
Субсидии за осъществяване на болнична помощ	233.1	1.9		1.9	235.0	233.1	1.9		1.9	235.0
Социално осигуряване и грижи	10 421.8				10 421.8	10 421.8				10 421.8
Пенсии	7 101.6				7 101.6	7 101.6				7 101.6
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	1 808.3				1 808.3	1 808.3				1 808.3
Здравноосигурителни плащания	1 511.9				1 511.9	1 511.9				1 511.9
Прираст на държавния резерв и изкупване на земеделска продукция	80.0				80.0	80.0				80.0
Капиталови разходи	1 949.4	1 983.8		1 983.8	3 933.2	1 920.0	1 983.8		1 983.8	3 903.8
Резерв за непредвидени и неотложни разходи	273.7				273.7	273.7				273.7
- за структурни реформи и допълнителни фискални мерки	6.5				6.5	6.5				6.5
- бюджет	186.2				186.2	186.2				186.2
НЗОК	125.1				125.1	125.1				125.1
Народно събрание	0.5				0.5	0.5				0.5
Съдебна власт	0.6				0.6	0.6				0.6
Фонд "Пенсии"	60.0				60.0	60.0				60.0
- за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	81.0				81.0	81.0				81.0
Лихви	580.8				580.8	580.8				580.8
Външни лихви	434.8				434.8	434.8				434.8
Вътрешни лихви	146.1				146.1	146.1				146.1
Трансфер за нац. съфинансиране на средствата от ЕС	-526.6	526.6	137.3	389.3		-526.6	526.6	137.3	389.3	
Вноска в общия бюджет на ЕС	779.7				779.7	779.7				779.7
Бюджетно салдо (+/-)	-172.3	-465.7		-465.7	-638.0	0.0	-465.7		-465.7	-465.7
Финансиране (+/-)	172.3	465.7		465.7	638.0	0.0	465.7		465.7	465.7
Забележка:										
*С включен проект на ВСС										

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА в % от БВП	ПРОЕКТ 2010*					СТАНОВИЩЕ МС 2010				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
Общо приходи	38.3%	3.2%	0.8%	2.4%	41.5%	38.4%	3.2%	0.8%	2.4%	41.6%
Данъчни приходи	33.0%				33.0%	33.0%				33.0%
<i>Преки данъци</i>	<i>13.8%</i>				<i>13.8%</i>	<i>13.8%</i>				<i>13.8%</i>
Корпоративни данъци	2.6%				2.6%	2.6%				2.6%
от нефинансови предприятия	2.4%				2.4%	2.4%				2.4%
от финансови институции	0.2%				0.2%	0.2%				0.2%
Данък върху доходите на физическите лица	3.1%				3.1%	3.1%				3.1%
Приходи на социалното и здравното осигуряване	8.1%				8.1%	8.1%				8.1%
Осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване	5.6%				5.6%	5.6%				5.6%
Здравноосигурителни вноски	2.5%				2.5%	2.5%				2.5%
<i>Косвени данъци</i>	<i>18.0%</i>				<i>18.0%</i>	<i>18.0%</i>				<i>18.0%</i>
ДДС	10.7%				10.7%	10.7%				10.7%
Акцизи	7.1%				7.1%	7.1%				7.1%
Мита и митнически такси	0.2%				0.2%	0.2%				0.2%
<i>Такса върху производството на захар и изоглюкоза</i>	<i>0.0%</i>				<i>0.0%</i>	<i>0.0%</i>				<i>0.0%</i>
<i>Други данъци</i>	<i>1.1%</i>				<i>1.1%</i>	<i>1.1%</i>				<i>1.1%</i>
Имуществени данъци	0.9%				0.9%	0.9%				0.9%
Други данъци по Закона за корпоративното подоходно облагане	0.2%				0.2%	0.2%				0.2%
Други данъци	0.0%				0.0%	0.0%				0.0%
Неданъчни приходи	5.3%	0.0%		0.0%	5.3%	5.3%	0.0%		0.0%	5.3%
Трансфери от БНБ	0.5%				0.5%	0.5%				0.5%
Други	4.8%	0.0%		0.0%	4.8%	4.9%	0.0%		0.0%	4.9%
Приходи от такси	2.4%				2.4%	2.4%				2.4%
Приходи и доходи от собственост	1.7%	0.0%			1.8%	1.7%	0.0%		0.0%	1.8%
Вноски от приходи на държ. /общин. предпр. и институции	0.1%				0.1%	0.1%				0.1%
Нетни приходи от продажби на услуги, стоки и продукция	1.0%				1.0%	1.0%				1.0%
От наеми на имущество и земя	0.2%				0.2%	0.2%				0.2%
Приходи от дивиденди	0.1%				0.1%	0.1%				0.1%
Приходи от лихви	0.3%	0.0%		0.0%	0.3%	0.3%	0.0%		0.0%	0.3%
Глоби, санкции и наказателни лихви	0.2%				0.2%	0.2%				0.2%
Постъпления от продажба на нефинансови активи	0.4%				0.4%	0.4%				0.4%
Приходи от концесии	0.1%				0.1%	0.1%				0.1%
Други неданъчни	-0.1%				-0.1%	-0.1%				-0.1%
Помощи	0.1%	3.2%	0.8%	2.4%	3.2%	0.1%	3.2%	0.8%	2.4%	3.2%
помощи от страната	0.0%				0.0%	0.0%				0.0%
външни помощи	0.0%	3.2%	0.8%	2.4%	3.2%	0.0%	3.2%	0.8%	2.4%	3.2%
<i>Общо разходи, Трансфери и Вноска в общия бюджет на ЕС</i>	<i>38.6%</i>	<i>3.9%</i>	<i>0.8%</i>	<i>3.1%</i>	<i>42.5%</i>	<i>38.4%</i>	<i>3.9%</i>	<i>0.8%</i>	<i>3.1%</i>	<i>42.3%</i>
Общо разходи	36.6%	4.7%	1.0%	3.7%	41.3%	36.3%	4.7%	1.0%	3.7%	41.1%
<i>Общо нелихвени разходи</i>	<i>35.6%</i>	<i>4.7%</i>	<i>1.0%</i>	<i>3.7%</i>	<i>40.4%</i>	<i>35.4%</i>	<i>4.7%</i>	<i>1.0%</i>	<i>3.7%</i>	<i>40.1%</i>
Текучи нелихвени разходи	32.0%	1.6%	1.0%	0.6%	33.6%	31.8%	1.6%	1.0%	0.6%	33.4%
Заплати и стипендии	6.3%				6.3%	6.3%				6.3%
Заплати	6.2%				6.2%	6.2%				6.2%
Стипендии	0.1%				0.1%	0.1%				0.1%
Осигурителни вноски	1.5%				1.5%	1.5%				1.5%
Вноски от работодатели за ДОО и УПФ	1.0%				1.0%	1.0%				1.0%
Здравно-осигурителни вноски	0.4%				0.4%	0.4%				0.4%
Вноски за допълнително задължително и доброволно осигуряване	0.1%				0.1%	0.1%				0.1%
Издържка	6.5%	0.4%		0.4%	6.9%	6.4%	0.4%		0.4%	6.8%

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА в % от БВП	ПРОЕКТ 2010*					СТАНОВИЩЕ МС 2010				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
Субсидии - общо	1.2%	1.2%	1.0%	0.2%	2.4%	1.2%	1.2%	1.0%	0.2%	2.4%
Субсидии	0.9%	1.2%	1.0%	0.2%	2.1%	0.9%	1.2%	1.0%	0.2%	2.1%
Субсидии за осъществяване на болнична помощ	0.4%	0.0%		0.0%	0.4%	0.4%	0.0%		0.0%	0.4%
Социално осигуряване и грижи	16.4%				16.4%	16.4%				16.4%
Пенсии	11.2%				11.2%	11.2%				11.2%
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	2.8%				2.8%	2.8%				2.8%
Здравноосигурителни плащания	2.4%				2.4%	2.4%				2.4%
Прираст на държавния резерв и изкупуване на земеделска продукция	0.1%				0.1%	0.1%				0.1%
Капиталови разходи	3.1%	3.1%		3.1%	6.2%	3.0%	3.1%		3.1%	6.1%
Резерв за непредвидени и неотложни разходи	0.4%				0.4%	0.4%				0.4%
- за структурни реформи и допълнителни фискални мерки	0.0%				0.0%	0.0%				0.0%
- бюджет	0.3%				0.3%	0.3%				0.3%
НЗОК	0.2%				0.2%	0.2%				0.2%
Народно събрание	0.0%				0.0%	0.0%				0.0%
Съдебна власт	0.0%				0.0%	0.0%				0.0%
Фонд "Пенсии"	0.1%				0.1%	0.1%				0.1%
- за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	0.1%				0.1%	0.1%				0.1%
Лихви	0.9%				0.9%	0.9%				0.9%
Външни лихви	0.7%				0.7%	0.7%				0.7%
Вътрешни лихви	0.2%				0.2%	0.2%				0.2%
Трансфер за нац. съфинансиране на средствата от ЕС	-0.8%	0.8%	0.2%	0.6%		-0.8%	0.8%	0.2%	0.6%	
Вноска в общия бюджет на ЕС	1.2%				1.2%	1.2%				1.2%
Бюджетно салдо (+/-)	-0.3%	-0.7%		-0.7%	-1.0%	0.0%	-0.7%		-0.7%	-0.7%
Финансиране (+/-)	0.3%	0.7%		0.7%	1.0%	0.0%	0.7%		0.7%	0.7%
Б В П	63 518.42	63 518.42	63 518.42	63 518.42	63 518.42	63 518.42	63 518.42	63 518.42	63 518.42	63 518.42
Забележка:										
*С включен проект на ВСС										

Приложение № 26 към Доклада по Закона за държавния бюджет на Република България за 2010 г.

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА: РАЗХОДИ ПО ФУНКЦИИ ЗА 2010 г.

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	ПРОЕКТ 2010*					СТАНОВИЩЕ МС 2010				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
Б В П	63 518.4	63 518.4	63 518.4	63 518.4	63 518.4	63 518.4	63 518.4	63 518.4	63 518.4	63 518.4
РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА РАЗХОДИТЕ ПО ФУНКЦИИ	23 223.4	3 009.9	642.2	2 367.7	26 233.3	23 071.1	3 009.9	642.2	2 367.7	26 081.0
Текущи разходи	21 000.3	1 026.1	642.2	383.9	22 026.5	20 877.5	1 026.1	642.2	383.9	21 903.6
Капиталови разходи	1 949.4	1 983.8		1 983.8	3 933.2	1 920.0	1 983.8		1 983.8	3 903.8
Резерв	273.7			273.7	273.7					273.7
% от БВП	36.6%	4.7%	1.0%	3.7%	41.3%	36.3%	4.7%	1.0%	3.7%	41.1%
% от Общо разходи	100.0%	200.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	200.0%	100.0%	100.0%	100.0%
% от Нелихвените разходи	102.6%	200.0%	100.0%	100.0%	102.3%	102.6%				102.3%
Общо нелихвени разходи	22 642.5	3 009.9	642.2	2 367.7	25 652.5	22 490.2	3 009.9	642.2	2 367.7	25 500.2
Текущи разходи	20 419.5	1 026.1	642.2	383.9	21 445.6	20 296.6	1 026.1	642.2	383.9	21 322.7
Капиталови разходи	1 949.4	1 983.8		1 983.8	3 933.2	1 920.0	1 983.8		1 983.8	3 903.8
Резерв	273.7			273.7	273.7					273.7
% от БВП	35.6%	4.7%	1.0%	3.7%	40.4%	35.4%	4.7%	1.0%	3.7%	40.1%
% от Общо разходи	97.5%	200.0%	100.0%	100.0%	97.8%	97.5%	200.0%	100.0%	100.0%	97.8%
% от Нелихвените разходи	100.0%	200.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	200.0%	100.0%	100.0%	100.0%
I. ОБЩИ ДЪРЖАВНИ СЛУЖБИ + РЕЗЕРВ	1 675.1	184.8		184.8	1 859.9	1 675.1	184.8		184.8	1 859.9
% от БВП	2.6%	0.3%		0.3%	2.9%	2.6%	0.3%		0.3%	2.9%
% от Общо разходи	7.2%	7.8%		7.8%	7.1%	7.3%	7.8%		7.8%	7.1%
% от Нелихвените разходи	7.4%	7.8%		7.8%	7.3%	7.4%	7.8%		7.8%	7.3%
I. ОБЩИ ДЪРЖАВНИ СЛУЖБИ (А+Б+В)	1 674.6	184.8		184.8	1 859.4	1 674.6	184.8		184.8	1 859.4
Текущи разходи	1 536.8	138.8		138.8	1 675.6	1 536.8	138.8		138.8	1 675.6
Капиталови разходи	137.8	46.1		46.1	183.8	137.8	46.1		46.1	183.8
% от БВП	2.6%	0.3%		0.3%	2.9%	2.6%	0.3%		0.3%	2.9%
% от Общо разходи	7.2%	7.8%		7.8%	7.1%	7.3%	7.8%		7.8%	7.1%
% от Нелихвените разходи	7.4%	7.8%		7.8%	7.2%	7.4%	7.8%		7.8%	7.3%
A. ИЗПЪЛНИТЕЛНИ И ЗАКОНОДАТЕЛНИ ОРГАНИ + РЕЗЕРВ	1 318.3	184.8		184.8	1 503.1	1 318.3	184.8		184.8	1 503.1
% от БВП	2.1%	0.3%		0.3%	2.4%	2.1%	0.3%		0.3%	2.4%
% от Общо разходи	5.7%	7.8%		7.8%	5.7%	5.7%	7.8%		7.8%	5.8%
% от Нелихвените разходи	5.8%	7.8%		7.8%	5.9%	5.9%	7.8%		7.8%	5.9%
A. ИЗПЪЛНИТЕЛНИ И ЗАКОНОДАТЕЛНИ ОРГАНИ	1 317.8	184.8		184.8	1 502.6	1 317.8	184.8		184.8	1 502.6
Текущи разходи	1 191.8	138.8		138.8	1 330.6	1 191.8	138.8		138.8	1 330.6
Капиталови разходи	126.0	46.1		46.1	172.0	126.0	46.1		46.1	172.0
% от БВП	2.1%	0.3%		0.3%	2.4%	2.1%	0.3%		0.3%	2.4%
% от Общо разходи	5.7%	7.8%		7.8%	5.7%	5.7%	7.8%		7.8%	5.8%
% от Нелихвените разходи	5.8%	7.8%		7.8%	5.9%	5.9%	7.8%		7.8%	5.9%
Б. ОБЩИ СЛУЖБИ	135.5				135.5	135.5				135.5
Текущи разходи, вкл. прираст на държавния резерв	131.1				131.1	131.1				131.1
Капиталови разходи	4.4				4.4	4.4				4.4
% от БВП	0.2%				0.2%	0.2%				0.2%
% от Общо разходи	0.6%				0.5%	0.6%				0.5%
% от Нелихвените разходи	0.6%				0.5%	0.6%				0.5%
В. НАУКА	221.3				221.3	221.3				221.3

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	ПРОЕКТ 2010*				СТАНОВИЩЕ МС 2010					
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
Текущи разходи	213.9				213.9	213.9				213.9
Капиталови разходи	7.4				7.4	7.4				7.4
% от БВП	0.3%				0.3%	0.3%				0.3%
% от Общо разходи	1.0%				0.8%	1.0%				0.8%
% от Нелихвените разходи	1.0%				0.9%	1.0%				0.9%
II. ОТБРАНА И СИГУРНОСТ + РЕЗЕРВ	2 688.7	101.0		101.0	2 789.7	2 536.4	101.0		101.0	2 637.4
% от БВП	4.2%	0.2%		0.2%	4.4%	4.0%	0.2%		0.2%	4.2%
% от Общо разходи	11.6%	4.3%		4.3%	10.6%	11.0%	4.3%		4.3%	10.1%
% от Нелихвените разходи	11.9%	4.3%		4.3%	10.9%	11.3%	4.3%		4.3%	10.3%
II. ОТБРАНА И СИГУРНОСТ (А+Б+В+Г+Д)	2 688.1	101.0		101.0	2 789.1	2 535.8	101.0		101.0	2 636.8
Текущи разходи	2 543.8				2 543.8	2 420.9				2 420.9
Капиталови разходи	144.3	101.0		101.0	245.3	114.9	101.0		101.0	215.9
% от БВП	4.2%	0.2%		0.2%	4.4%	4.0%	0.2%		0.2%	4.2%
% от Общо разходи	11.6%	4.3%		4.3%	10.6%	11.0%	4.3%		4.3%	10.1%
% от Нелихвените разходи	11.9%	4.3%		4.3%	10.9%	11.3%	4.3%		4.3%	10.3%
А. ОТБРАНА	843.6				843.6	843.6				843.6
Текущи разходи	829.7				829.7	829.7				829.7
Капиталови разходи	13.9				13.9	13.9				13.9
% от БВП	1.3%				1.3%	1.3%				1.3%
% от Общо разходи	3.6%				3.2%	3.7%				3.2%
% от Нелихвените разходи	3.7%				3.3%	3.8%				3.3%
Б. ПОЛИЦИЯ, ВЪТРЕШЕН РЕД И СИГУРНОСТ	1 158.6	101.0		101.0	1 259.6	1 158.6	101.0		101.0	1 259.6
Текущи разходи	1 080.8				1 080.8	1 080.8				1 080.8
Капиталови разходи	77.8	101.0		101.0	178.8	77.8	101.0		101.0	178.8
% от БВП	1.8%	0.2%		0.2%	2.0%	1.8%	0.2%		0.2%	2.0%
% от Общо разходи	5.0%	4.3%		4.3%	4.8%	5.0%	4.3%		4.3%	4.8%
% от Нелихвените разходи	5.1%	4.3%		4.3%	4.9%	5.2%	4.3%		4.3%	4.9%
В. СЪДЕБНА ВЛАСТ + РЕЗЕРВ	588.7				588.7	436.4				436.4
% от БВП	0.9%				0.9%	0.7%				0.7%
% от Общо разходи	2.5%				2.2%	1.9%				1.7%
% от Нелихвените разходи	2.6%				2.3%	1.9%				1.7%
В. СЪДЕБНА ВЛАСТ	588.1				588.1	435.8				435.8
Текущи разходи	542.3				542.3	419.5				419.5
Капиталови разходи	45.8				45.8	16.3				16.3
% от БВП	0.9%				0.9%	0.7%				0.7%
% от Общо разходи	2.5%				2.2%	1.9%				1.7%
% от Нелихвените разходи	2.6%				2.3%	1.9%				1.7%
Г. АДМИНИСТРАЦИЯ НА ЗАТВОРИТЕ	88.8				88.8	88.8				88.8
Текущи разходи	84.3				84.3	84.3				84.3
Капиталови разходи	4.5				4.5	4.5				4.5
% от БВП	0.1%				0.1%	0.1%				0.1%
% от Общо разходи	0.4%				0.3%	0.4%				0.3%
% от Нелихвените разходи	0.4%				0.3%	0.4%				0.3%
Д. ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО, УПРАВЛЕНИЕ И ДЕЙНОСТИ ПРИ КРИЗИ, СТИХИЙНИ БЕДСТВИЯ И АВАРИИ	9.0				9.0	9.0				9.0
Текущи разходи	6.6				6.6	6.6				6.6
Капиталови разходи	2.3				2.3	2.3				2.3
% от БВП	0.0%				0.0%	0.0%				0.0%
% от Общо разходи	0.0%				0.0%	0.0%				0.0%

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	ПРОЕКТ 2010*					СТАНОВИЩЕ МС 2010				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
% от Нелихвените разходи	0.0%				0.0%	0.0%				0.0%
III. ОБРАЗОВАНИЕ	2 563.7	105.1		105.1	2 668.8	2 563.7	105.1		105.1	2 668.8
Текущи разходи	2 444.2	99.7		99.7	2 544.0	2 444.2	99.7		99.7	2 544.0
Капиталови разходи	119.4	5.4		5.4	124.8	119.4	5.4		5.4	124.8
% от БВП	4.0%	0.2%		0.2%	4.2%	4.0%	0.2%		0.2%	4.2%
% от Общо разходи	11.0%	4.4%		4.4%	10.2%	11.1%	4.4%		4.4%	10.2%
% от Нелихвените разходи	11.3%	4.4%		4.4%	10.4%	11.4%	4.4%		4.4%	10.5%
IV. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ + РЕЗЕРВ	2 644.0	3.1		3.1	2 647.1	2 644.0	3.1		3.1	2 647.1
% от БВП	4.2%	0.0%		0.0%	4.2%	4.2%	0.0%		0.0%	4.2%
% от Общо разходи	11.4%	0.1%		0.1%	10.1%	11.5%	0.1%		0.1%	10.1%
% от Нелихвените разходи	11.7%	0.1%		0.1%	10.3%	11.8%	0.1%		0.1%	10.4%
IV. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ	2 519.0	3.1		3.1	2 522.1	2 519.0	3.1		3.1	2 522.1
Текущи разходи	2 477.6	1.9		1.9	2 479.5	2 477.6	1.9		1.9	2 479.5
Капиталови разходи	41.3	1.2		1.2	42.6	41.3	1.2		1.2	42.6
% от БВП	4.0%	0.0%		0.0%	4.0%	4.0%	0.0%		0.0%	4.0%
% от Общо разходи	10.8%	0.1%		0.1%	9.6%	10.9%	0.1%		0.1%	9.7%
% от Нелихвените разходи	11.1%	0.1%		0.1%	9.8%	11.2%	0.1%		0.1%	9.9%
V. СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ + РЕЗЕРВ	9 477.5	96.2		96.2	9 573.7	9 477.5	96.2		96.2	9 573.7
% от БВП	14.9%	0.2%		0.2%	15.1%	14.9%	0.2%		0.2%	15.1%
% от Общо разходи	40.8%	4.1%		4.1%	36.5%	41.1%	4.1%		4.1%	36.7%
% от Нелихвените разходи	41.9%	4.1%		4.1%	37.3%	42.1%	4.1%		4.1%	37.5%
V. СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ, ПОДПОМАГАНЕ И ГРИЖИ (А+Б+В)	9 417.5	96.2		96.2	9 513.7	9 417.5	96.2		96.2	9 513.7
Текущи разходи	9 401.9	87.2		87.2	9 489.1	9 401.9	87.2		87.2	9 489.1
Капиталови разходи	15.6	9.0		9.0	24.6	15.6	9.0		9.0	24.6
% от БВП	14.8%	0.2%		0.2%	15.0%	14.8%	0.2%		0.2%	15.0%
% от Общо разходи	40.6%	4.1%		4.1%	36.3%	40.8%	4.1%		4.1%	36.5%
% от Нелихвените разходи	41.6%	4.1%		4.1%	37.1%	41.9%	4.1%		4.1%	37.3%
A. ПЕНСИИ + РЕЗЕРВ	7 208.8				7 208.8	7 208.8				7 208.8
% от БВП	11.3%				11.3%	11.3%				11.3%
% от Общо разходи	31.0%				27.5%	31.2%				27.6%
% от Нелихвените разходи	31.8%				28.1%	32.1%				28.3%
A. ПЕНСИИ	7 148.8				7 148.8	7 148.8				7 148.8
вкл. издръжка	47.2				47.2	47.2				47.2
% от БВП	11.3%				11.3%	11.3%				11.3%
% от Общо разходи	30.8%				27.3%	31.0%				27.4%
% от Нелихвените разходи	31.6%				27.9%	31.8%				28.0%
Б. СОЦИАЛНИ ПОМОЩИ И ОБЕЗЩЕТЕНИЯ + РЕЗЕРВ	1 808.3				1 808.3	1 808.3				1 808.3
% от БВП	2.8%				2.8%	2.8%				2.8%
% от Общо разходи	7.8%				6.9%	7.8%				6.9%
% от Нелихвените разходи	8.0%				7.0%	8.0%				7.1%
Б. СОЦИАЛНИ ПОМОЩИ И ОБЕЗЩЕТЕНИЯ	1 808.3				1 808.3	1 808.3				1 808.3
вкл. издръжка										
% от БВП	2.8%				2.8%	2.8%				2.8%
% от Общо разходи	7.8%				6.9%	7.8%				6.9%
% от Нелихвените разходи	8.0%				7.0%	8.0%				7.1%
В. ПРОГРАМИ, ДЕИНОСТИ И СЛУЖБИ ПО СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ, ПОДПОМАГАНЕ И ЗАЕТОСТТА	460.4	96.2		96.2	556.7	460.4	96.2		96.2	556.7

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	ПРОЕКТ 2010*					СТАНОВИЩЕ МС 2010				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
Текущи разходи	444.9	87.2		87.2	532.1	444.9	87.2		87.2	532.1
Капиталови разходи	15.6	9.0		9.0	24.6	15.6	9.0		9.0	24.6
% от БВП	0.7%	0.2%		0.2%	0.9%	0.7%	0.2%		0.2%	0.9%
% от Общо разходи	2.0%	4.1%		4.1%	2.1%	2.0%	4.1%		4.1%	2.1%
% от Нелихвените разходи	2.0%	4.1%		4.1%	2.2%	2.0%	4.1%		4.1%	2.2%
VI. ЖИЛИЩНО СТРОИТЕЛСТВО, БЛАГОУСТРОЙСТВО, КОМУНАЛНО СТОПАНСТВО И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА (А+Б)	1 037.7	680.0		680.0	1 717.7	1 037.7	680.0		680.0	1 717.7
Текущи разходи	452.2	15.1		15.1	467.3	452.2	15.1		15.1	467.3
Капиталови разходи	585.5	664.9		664.9	1 250.4	585.5	664.9		664.9	1 250.4
% от БВП	1.6%	1.1%		1.1%	2.7%	1.6%	1.1%		1.1%	2.7%
% от Общо разходи	4.5%	28.7%		28.7%	6.5%	4.5%	28.7%		28.7%	6.6%
% от Нелихвените разходи	4.6%	28.7%		28.7%	6.7%	4.6%	28.7%		28.7%	6.7%
А. ЖИЛИЩНО СТРОИТЕЛСТВО, БЛАГОУСТРОЙСТВО, КОМУНАЛНО СТОПАНСТВО	440.0	285.6		285.6	725.6	440.0	285.6		285.6	725.6
Текущи разходи	128.1	3.4		3.4	131.5	128.1	3.4		3.4	131.5
Капиталови разходи	311.9	282.2		282.2	594.1	311.9	282.2		282.2	594.1
% от БВП	0.7%	0.4%		0.4%	1.1%	0.7%	0.4%		0.4%	1.1%
% от Общо разходи	1.9%	12.1%		12.1%	2.8%	1.9%	12.1%		12.1%	2.8%
% от Нелихвените разходи	1.9%	12.1%		12.1%	2.8%	2.0%	12.1%		12.1%	2.8%
Б. ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	597.7	394.4		394.4	992.1	597.7	394.4		394.4	992.1
Текущи разходи	324.1	11.7		11.7	335.8	324.1	11.7		11.7	335.8
Капиталови разходи	273.6	382.7		382.7	656.3	273.6	382.7		382.7	656.3
% от БВП	0.9%	0.6%		0.6%	1.6%	0.9%	0.6%		0.6%	1.6%
% от Общо разходи	2.6%	16.7%		16.7%	3.8%	2.6%	16.7%		16.7%	3.8%
% от Нелихвените разходи	2.6%	16.7%		16.7%	3.9%	2.7%	16.7%		16.7%	3.9%
VII. ПОЧИВНО ДЕЛО, КУЛТУРА, РЕЛИГИОЗНИ ДЕЙНОСТИ	479.3	4.4		4.4	483.7	479.3	4.4		4.4	483.7
Текущи разходи	394.1	1.7		1.7	395.7	394.1	1.7		1.7	395.7
Капиталови разходи	85.3	2.7		2.7	87.9	85.3	2.7		2.7	87.9
% от БВП	0.8%	0.0%		0.0%	0.8%	0.8%	0.0%		0.0%	0.8%
% от Общо разходи	2.1%	0.2%		0.2%	1.8%	2.1%	0.2%		0.2%	1.9%
% от Нелихвените разходи	2.1%	0.2%		0.2%	1.9%	2.1%	0.2%		0.2%	1.9%
А. ПОЧИВНО ДЕЛО	14.8				14.8	14.8				14.8
Текущи разходи	12.1				12.1	12.1				12.1
Капиталови разходи	2.6				2.6	2.6				2.6
% от БВП	0.0%				0.0%	0.0%				0.0%
% от Общо разходи	0.1%				0.1%	0.1%				0.1%
% от Нелихвените разходи	0.1%				0.1%	0.1%				0.1%
Б. ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ	89.2				89.2	89.2				89.2
Текущи разходи	57.5				57.5	57.5				57.5
Капиталови разходи	31.7				31.7	31.7				31.7
% от БВП	0.1%				0.1%	0.1%				0.1%
% от Общо разходи	0.4%				0.3%	0.4%				0.3%
% от Нелихвените разходи	0.4%				0.3%	0.4%				0.3%
В. КУЛТУРА	368.7	4.4		4.4	373.0	368.7	4.4		4.4	373.0
Текущи разходи	320.7	1.7		1.7	322.4	320.7	1.7		1.7	322.4
Капиталови разходи	47.9	2.7		2.7	50.6	47.9	2.7		2.7	50.6
% от БВП	0.6%	0.0%		0.0%	0.6%	0.6%	0.0%		0.0%	0.6%
% от Общо разходи	1.6%	0.2%		0.2%	1.4%	1.6%	0.2%		0.2%	1.4%
% от Нелихвените разходи	1.6%	0.2%		0.2%	1.5%	1.6%	0.2%		0.2%	1.5%

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	ПРОЕКТ 2010*					СТАНОВИЩЕ МС 2010				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
Г. РЕЛИГИОЗНО ДЕЛО	6.7				6.7	6.7				6.7
Текущи разходи	3.7				3.7	3.7				3.7
Капиталови разходи	3.0				3.0	3.0				3.0
% от БВП	0.01%				0.01%	0.01%				0.01%
% от Общо разходи	0.03%				0.03%	0.03%				0.03%
% от Нелихвените разходи	0.03%				0.03%	0.03%				0.03%
VIII. ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ И УСЛУГИ + РЕЗЕРВ	1 995.6	1 835.2	642.2	1 193.0	3 830.8	1 995.6	1 835.2	642.2	1 193.0	3 830.8
% от БВП	3.1%	2.9%	1.0%	1.9%	6.0%	3.1%	2.9%	1.0%	1.9%	6.0%
% от Общо разходи	8.6%	150.4%	100.0%	50.4%	14.6%	8.6%	150.4%	100.0%	50.4%	14.7%
% от Нелихвените разходи	8.8%	150.4%	100.0%	50.4%	14.9%	8.9%	150.4%	100.0%	50.4%	15.0%
VIII. ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ И УСЛУГИ (А+Б+В+Г+Д+Е)	1 989.1	1 835.2	642.2	1 193.0	3 824.3	1 989.1	1 835.2	642.2	1 193.0	3 824.3
Текущи разходи	1 168.8	681.7	642.2	39.5	1 850.6	1 168.8	681.7	642.2	39.5	1 850.6
Капиталови разходи	820.3	1 153.5		1 153.5	1 973.8	820.3	1 153.5		1 153.5	1 973.8
% от БВП	3.1%	2.9%	1.0%	1.9%	6.0%	3.1%	2.9%	1.0%	1.9%	6.0%
% от Общо разходи	8.6%	150.4%	100.0%	50.4%	14.6%	8.6%	150.4%	100.0%	50.4%	14.7%
% от Нелихвените разходи	8.8%	150.4%	100.0%	50.4%	14.9%	8.8%	150.4%	100.0%	50.4%	15.0%
А. МИННО ДЕЛО, ГОРИВА И ЕНЕРГИЯ	23.6				23.6	23.6				23.6
Текущи разходи	18.8				18.8	18.8				18.8
Капиталови разходи	4.8				4.8	4.8				4.8
% от БВП	0.0%				0.0%	0.0%				0.0%
% от Общо разходи	0.1%				0.1%	0.1%				0.1%
% от Нелихвените разходи	0.1%				0.1%	0.1%				0.1%
Б. СЕЛСКО СТОПАНСТВО, ГОРСКО СТОПАНСТВО, ЛОВ И										
РИБОЛОВ	391.8	642.2	642.2		1 034.1	391.8	642.2	642.2		1 034.1
Текущи разходи	362.7	642.2	642.2		1 004.9	362.7	642.2	642.2		1 004.9
Капиталови разходи	29.2				29.2	29.2				29.2
% от БВП	0.6%	1.0%	1.0%		1.6%	0.6%	1.0%	1.0%		1.6%
% от Общо разходи	1.7%	100.0%	100.0%		3.9%	1.7%	100.0%	100.0%		4.0%
% от Нелихвените разходи	1.7%	100.0%	100.0%		4.0%	1.7%	100.0%	100.0%		4.1%
В. ТРАНСПОРТ И СЪОБЩЕНИЯ	1 295.7	644.3		644.3	1 940.0	1 295.7	644.3		644.3	1 940.0
Текущи разходи	609.5	17.1		17.1	626.6	609.5	17.1		17.1	626.6
Капиталови разходи	686.2	627.2		627.2	1 313.4	686.2	627.2		627.2	1 313.4
% от БВП	2.0%	1.0%		1.0%	3.1%	2.0%	1.0%		1.0%	3.1%
% от Общо разходи	5.6%	27.2%		27.2%	7.4%	5.6%	27.2%		27.2%	7.4%
% от Нелихвените разходи	5.7%	27.2%		27.2%	7.6%	5.8%	27.2%		27.2%	7.6%
Г. ПРОМИШЛЕНОСТ И СТРОИТЕЛСТВО	3.7				3.7	3.7				3.7
Текущи разходи	3.7				3.7	3.7				3.7
Капиталови разходи										
% от БВП	0.0%				0.0%	0.0%				0.0%
% от Общо разходи	0.0%				0.0%	0.0%				0.0%
% от Нелихвените разходи	0.0%				0.0%	0.0%				0.0%
Д. ТУРИЗЪМ	14.8	53.0		53.0	67.7	14.8	53.0		53.0	67.7
Текущи разходи	11.0	21.9		21.9	32.9	11.0	21.9		21.9	32.9
Капиталови разходи	3.8	31.1		31.1	34.8	3.8	31.1		31.1	34.8
% от БВП	0.0%	0.1%		0.1%	0.1%	0.0%	0.1%		0.1%	0.1%
% от Общо разходи	0.1%	2.2%		2.2%	0.3%	0.1%	2.2%		2.2%	0.3%
% от Нелихвените разходи	0.1%	2.2%		2.2%	0.3%	0.1%	2.2%		2.2%	0.3%
Е. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ ПО ИКОНОМИКАТА + РЕЗЕРВ	266.0	495.7		495.7	761.8	266.0	495.7		495.7	761.8

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	ПРОЕКТ 2010*					СТАНОВИЩЕ МС 2010				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
% от БВП	0.4%	0.8%		0.8%	1.2%	0.4%	0.8%		0.8%	1.2%
% от Общо разходи	1.1%	20.9%		20.9%	2.9%	1.2%	20.9%		20.9%	2.9%
% от Нелихвените разходи	1.2%	20.9%		20.9%	3.0%	1.2%	20.9%		20.9%	3.0%
Е. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ ПО ИКОНОМИКАТА	259.5	495.7		495.7	755.3	259.5	495.7		495.7	755.3
Текущи разходи	163.2	0.5		0.5	163.7	163.2	0.5		0.5	163.7
Капиталови разходи	96.3	495.2		495.2	591.6	96.3	495.2		495.2	591.6
% от БВП	0.4%	0.8%		0.8%	1.2%	0.4%	0.8%		0.8%	1.2%
% от Общо разходи	1.1%	20.9%		20.9%	2.9%	1.1%	20.9%		20.9%	2.9%
% от Нелихвените разходи	1.1%	20.9%		20.9%	2.9%	1.2%	20.9%		20.9%	3.0%
IX. РАЗХОДИ НЕКЛАСИФИЦИРАНИ В ДРУГИТЕ ФУНКЦИИ - без резерв разпределен по другите ф-ции	661.8				661.8	661.8				661.8
% от БВП	1.0%				1.0%	1.0%				1.0%
% от Общо разходи	2.8%				2.5%	2.9%				2.5%
% от Нелихвените разходи	2.9%				2.6%	2.9%				2.6%
IX. РАЗХОДИ НЕКЛАСИФИЦИРАНИ В ДРУГИТЕ ФУНКЦИИ	854.5				854.5	854.5				854.5
Текущи разходи	580.8				580.8	580.8				580.8
Резерв	273.7				273.7	273.7				273.7
% от БВП	1.3%				1.3%	1.3%				1.3%
% от Общо разходи	3.7%				3.3%	3.7%				3.3%
% от Нелихвените разходи	3.8%				3.3%	3.8%				3.4%